

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

**MONITORING LOKALNIH IZBORA U
BEOGRADU 2018**
**- finansiranje, postupanje
državnih organa, funkcionerska
kampanja i njeno medijsko praćenje**

Transparentnost Srbija

Beograd, februar/mart 2018

SADRŽAJ

Sažetak i najvažniji zaključci.....	3
Funkcionerska kampanja	5
Medijsko praćenje funkcionerska kampanje - elektronski mediji	6
Medijsko praćenje funkcionerska kampanje - naslovnice dnevnih listova.....	6
Bitne odlike izbornog procesa	7
Metodologija.....	11
Funkcionerska kampanja	13
Glavni nalazi i specifičnosti ove kampanje:	13
Statistika funkcionerske kampanje.....	17
Karakteristične zloupotrebe i korišćenje funkcije - primeri iz kampanje:.....	19
Naslovne stranice dnevne štampe	46
Glavne teme na naslovnim stranicama dnevne štampe	48
Troškovi izborne kampanje - TV i štampa	50
Paradoksi izbornih rezultata i nepotrebni javni izdaci	63
(Ne)postupanje institucija	65

Sažetak i najvažniji zaključci

Monitoring dokazuje nužnost poboljšanja propisa i veće aktivnosti državnih organa

Praćenje gradskih izbora u Beogradu, koje je preduzela **Transparentnost Srbija** u vezi sa funkcionerskom kampanjom, njenim praćenjem u medijima, finansiranjem iz budžeta, oglašavanjem u medijima i radom državnih organa, dokazuje nužnost poboljšanja propisa i veće aktivnosti državnih organa u kontroli njihovog sprovođenja.

Funkcionerska kampanja gradskih čelnika, stranačko angažovanje predsednika Srbije, čije ime je nosila izborna lista njegove partije i dominantno prisustvo ove liste u medijima prvenstveno zahvaljujući aktivnostima Aleksandra Vučića u svojstvu predsednika države, glavna je odlika kampanje za izbor odbornika Skupštine grada Beograda. Ova lista ili njeni predstavnici se pojavila **294 puta na naslovnim stranicama dnevnih novina u pozitivnom kontekstu**, za 94 više nego sve druge liste zajedno. Od članova Vlade su bili najaktivniji predsednica Ana Brnabić, te ministri Šarčević i Vulin a kod ključnih gradskih funkcionera (Mali, Vesić) je primećen porast aktivnosti od 50% u odnosu na neizborni period. I pored nesumnjivog političkog značaja za celu zemlju, **izbori su bili tek treća po značaju tema na naslovnim stranicama** (iza teme Kosova, prvenstveno zbog ubistva Olivera Ivanovića, i teme ubistva pevačice Jelene Marjanović), sa 49 pominjanja (12,4%) kao glavna tema na naslovnim stranicama.

U kampanji je uočeno kršenje više propisa, kao i veliki broj aktivnosti javnih funkcionera koje nisu nezakonite, ali predstavljaju iskorištavanje javne funkcije kako bi se omogućila dodatna promocija partiji, odnosno stranačkoj listi. Ni jedna od ovih pojava **nije bila ispitana od strane nadležnih organa** (javno tužilaštvo, Agencija za borbu protiv korupcije, Regulatorno telo za elektronske medije), ili makar javnost nije o tome obaveštena. Izbori su pokazali da su **neka pravila nelogična** jer omogućavaju da se pojave izborne liste sa namerno sličnim nazivima, da nosioci budu osobe koje uopšte nisu kandidati za odbornike ili potencijalne gradonačelnike, ili da nosilac liste bude osoba koja je u trenutku predaje postojala samo u fikciji.

Na izborima su učestvovala 24 izborne liste, od kojih 14 nije dobilo **ni 1% glasova**, pet je dobilo **manje glasova nego** što su morale prikupiti **potpisa** za predaju kandidature a za sedam **nisu glasali ni svi njihovi kontrolori** sa izbornih mesta, koji su plaćeni iz budžeta. Ovi podaci mogu biti razlog **za ispitivanje validnosti prikupljene dokumentacije** za učešće na izborima, ali i razlog da se **preispita sadašnji sistem plaćanja članova biračkih odbora**. Za ove namene je plaćeno oko milion evra iz budžeta. Polovina tog novca (preko 58 miliona dinara) je isplaćena predstavnicima izbornih lista koje nisu imale nikakve šanse da pređu izborni cenzus (čak ni „prirodan prag“ koji važi za manjinske liste). Čak 22,3 miliona dinara je isplaćeno predstavnicima stranaka iako su već imale svoje članove na biračkom

mestu po osnovu zastupljenosti u stalnom sastavu biračkog odbora (SNS, DS, SPS). Na osnovu zastupljenosti u prethodnom sastavu gradske skupštine, lista oko SNS je imala **3,9 puta više članova biračkih odbora** od drugih lista, DS 2,1 a SPS 1,7.

Izborna kampanja je bila **kraća, sa manje plaćenih putovanja** mitingaša, i manjim budžetskim finansiranjem, te stoga **jeftinija nego što su kampanje** za nacionalne izbore. Međutim, i sada je za **reklamiranje na TV stanicama** utrošeno oko 2 miliona evra, a u štampi preko 300 hiljada. S druge strane, učesnicima su na raspolaganju stajala veoma skromna sredstva iz budžeta grada (manje od 3 hiljade evra po izornoj listi), što stavlja u izrazito privilegovani položaj predstavnike vlasti, kojima su dostupni i drugi kanali, osim plaćenih oglasa, da se predstave građanima. **Iz budžeta Grada Beograda** je za finansiranje ovogodišnje izborne kampanje izdvojeno ukupno 37.430.444 dinara (317.173 evra), 7% manje nego što je trebalo po Zakonu. Maksimalni prilog od fizičkog lica bio je 957.860 dinara, a od firmi deset puta više.

Za pokriće troškova kampanje, na osnovu izbornog uspeha, SNS može očekivati još 147 hiljada evra, lista koju je predvodio Đilas oko 60 hiljada evra, Šapićeva 25, a SPS-JS 20 hiljada evra. Zahvaljujući izmenama Zakona o finansiranju političkih aktivnosti iz 2014, stranke kojima ostane „višak“ novca od budžetskih dotacija za finansiranje redovnog rada, na osnovu velikog broja narodnih poslanika u republičkoj skupštini mogu bez ikakvog ograničenja da taj novac usmere u izbornu kampanju, i to ne samo za republičke

izbore, već i za izbore u nekoj lokalnoj samoupravi.

Oko 70% troškova kampanje na TV stanicama i 77% u štampi odlazi na listu SNS; drugoplasirani su Đilasova lista za TV oglase (14,7%) i SPS-JS za štampu (10,2%). Ovo su bili još jedni izbori na kojima građani nisu imali mogućnost uvida u podatke o prihodima i rashodima kampanje dok ona traje, jer će finansijski izveštaji biti podneti tek mesec dana nakon proglašenja konačnih rezultata.

Izborni programi su, po tradiciji, većinom bili nerazrađeni a u nekim slučajevima su ozbiljno zadirali u nadležnosti republičkih vlasti ili u (ne)naučnu fantastiku. To je dobar podsetnik na predlog koji je Transparentnost – Srbija dala pre pet godina: da za početak svaki učesnik izbora mora da dostavi i objavi ne samo spisak kandidata, već i program za koji se zalaže. Da svako obećanje bude praćeno objašnjenjem izvora finansiranja. I zatim, da neko (najbolje relevantni nezavisni državni organ – Fiskalni savet) da svoj sud o finansijskoj utemeljenosti tog programa.

Nalazi monitoringa potvrđuju potrebu da se u Srbiji bitno izmene propisi koji se odnose na izbore, kampanju, njeno finansiranje, oglašavanje i rad državnih organa. Pored preporuka koje u tom pogledu Transparentnost – Srbija daje od 2004. i preporuka drugih organizacija civilnog društva, Srbija ima na raspolaganju preporuke relevantnih međunarodnih organizacija, a pre svih ODIHR, po kojima nije postúpila.

Pored toga, država Srbija nije ispunila ni preuzete Nacionalnom strategijom za borbu protiv korupcije, koju je usvojila Narodna

skupština 2013, kao ni iz Akcionog plana za pregovore sa Evropskom unijom o poglavlju 23, koji je usvojen zaključkom Vlade iz aprila 2016. Naime, i pored toga što su rokovi prošli, prvo 2014, pa zatim i 2016, nije poboljšán Zakon o finansiranju političkih aktivnosti, niti je Zakon o Agenciji za borbu protiv korupcije poboljšán u delu koji se odnosi na aktivnosti javnih funkcionera u kampanji. Budući da se u Srbiji gotovo svake godine održavaju izbori, a ulazak u „izbornu godinu“ je izgovor za to da se pravila ne menjaju, **Transparentnost Srbija smatra da proces unapređenja propisa mora početi odmah.**

Funkcionerska kampanja

Predsednik Srbije Aleksandar Vučić imao je manje promotivnih aktivnosti nego u vanizbornom periodu. Ovaj period karakteriše veliki broj njegovih drugih aktivnosti, naročito sastanaka sa zvaničnicima, pri čemu se primećuje da broj trostruko prevazilazi broj sličnih aktivnosti koje je imao prethodni predsednik Srbije. Ti događaji dobili su zavidan medijski publicitet.

Pored toga, Vučić je bio aktivan i kao stranački funkcioner, a to je ono što prethodni predsednik Srbije (Tomislav Nikolić) gotovo da uopšte nije činio.

Posmatrani funkcioneri¹ imali su tokom četiri nedelje ukupno 339 aktivnosti, od toga 193 promotivne. To je 60% više od ukupnog broja (213), odnosno **72% više od broja promotivnih aktivnosti (112) u**

posmatranom neizbornom periodu 2017. godine (avgust/septembar).

Od članova Vlade, značajniji rast broja promotivnih aktivnosti u odnosu na neizborni period imaju Ana Brnabić (433%) i Mladen Šarčević (157%). Veliki broj promotivnih aktivnosti imao je i Aleksandar Vulin (21 za četiri nedelje), ali se ne beleži ekstremni rast u odnosu na neizborni period (75%), s obzirom na to da je Vulin u permanentnoj kampanji od 2014. godine.

Siniša Mali i Goran Vesić imaju oko 50% više promotivnih aktivnosti nego u neizbornom periodu, i **najviše u posmatranom uzorku** u apsolutnim brojevima (30 Mali, 24 Vesić) .

Uočeno je više aktivnosti za koje postoji sumnja da predstavljaju kršenje propisa (Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije, Zakona o izboru narodnih poslanika, Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, Pravilnika o obavezama pružalaca medijskih usluga tokom predizborne kampanje, Zakona o javnim preduzećima, Zakona o finansiranju političkih aktivnosti). TS je zatražila od više nadležnih organa podatke da li su postupali u vezi sa pojedinim slučajevima u okviru njihovih nadležnosti.

¹ Posmatrano je 20 funkcionera, pri čemu dvojica nisu imali, ili bar nisu zabeležene, bilo kakve aktivnosti u svojstvu funkcionera (Šapić i Bastać).

Medijsko praćenje funkcionerska kampanje - elektronski mediji

Funkcioneri su imali toliko aktivnosti, da ni najnaklonjeniji mediji nisu uspjeli da ih sve pretoče u vesti u okviru svojih večernjih dnevnika. Mesta je gotovo bez izuzetka bilo samo za aktivnosti Aleksandra Vučića u gotovo svim posmatranim emisijama, kao i za skoro sve aktivnosti svih gradskih funkcionera u vestima Studija B.

Najslabije je do elektronskih medija u posmatranim danima "dobacivala" inače vrlo aktivna ministarka Zorana Mihajlović.

Prilozi o aktivnostima predsednika Srbije i ujedno predsednika SNS-a, čije ime nosi lista okupljena oko naprednjaka, Aleksandra Vučića trajali su gotovo 3.000 sekundi u dnevnicima pet posmatranih TV stanica u dva dana kampanje - 20. i 28. februara.

Ako se na to doda 2.500 sekundi o aktivnostima članova Vlade iz partija sa liste "Aleksandar Vučić", o aktivnostima gradskih funkcionera iz SNS-a i izveštaji o listi "Aleksandar Vučić" u izbornim blokovima, ili u okviru vesti, dobija se zbir od 10.941 sekunde, što je četiri puta više od vremena koje su sve ostale liste (njih 23, uključujući i socijaliste i njihove funkcionere) dobile zajedno 2.789.

U petak, 2. marta, Vučić, republički i gradski funkcioneri SNS-a imali su 1.853 sekundi u vestima, socijalisti 353, dok ostalih, onih koji nisu funkcioneri, nije bilo na ekranima, zbog izborne tišine.

Medijsko praćenje funkcionerska kampanje - naslovnice dnevnih listova

Lista Aleksandar Vučić bila je ubedljivo najzastupljenija na naslovnim stranicama dnevne štampe u Beogradu, **sa 294 pojavljivanja u pozitivnom kontekstu**, što je za 94 više od svih ostalih lista zajedno. Za dominaciju je najzaslužniji **Aleksandar Vučić**, koji je, kao predsednik države i kao predsednik partije, bio **na naslovnim stranicama 195 puta. Od toga 171 u pozitivnom kontekstu**, devet u neutralnom i 15 u negativnom. Druga po broju naslovnih je lista **Dragan Đilas**, ali je **od 128 članaka, 76 u negativnom tonu**, od toga 70 u tabloidima.

Dnevni listovi - glavne teme na naslovnim stranicama

Transparentnost Srbija uradila je i analizu glavnih tema na naslovnim stranicama štampe tokom sedam nedelja izborne kampanje. Izbori su bili tek treća tema po učestalosti. Iza Kosova i Jelene Marjanović.

Kosovo je bilo glavna tema na 68 od ukupno 397 naslovnica u posmatranom periodu, a razlog je ubistvo Olivera Ivanovića, sa 43 od 68 naslovnica posvećenih Kosovu, a dodatnih 15 obezbedio je Aleksandar Vučić svojom posetom pokrajini. Druga tema po učestalosti je istraga u vezi sa prošlogodišnjim ubistvom Jelene Marjanović - 49 naslovnih, odnosno 12,4%. Izbori su tek na trećem mestu sa 47 naslovnih na kojima su glavna tema.

Bitne odlike izbornog procesa

I ove izbore su pratile brojne **optužbe u pogledu tačnosti biračkog spiska** ili ciljanih promena u biračkom telu. Oko podataka se vlasti i opozicija nisu saglasile, a ostaje da se vidi hoće li se stvari raščistiti u eventualnom postupku na osnovu podnetih krivičnih prijavi. U pogledu **ostvarivanja aktivnog biračkog prava**, i Beograd je dobio 5-6 takmaca iz reda što stvarnih, što samoproklamovanih manjinskih partija, koje će se boriti za cenzus od 0,91% glasova (umesto 5%, koliko važi za ostale). Inače, samo jedna nacionalna manjina ima u Beogradu više od 0,6% pripadnika. U regulativi se u tom pogledu ništa nije promenilo.

Ovaj put nije otkriven ni jedan slučaj masovnog falsifikovanja ili overe potpisa za učešće na izborima. Međutim, postoje okolnosti koje bacaju sumnju u validnost dokumentacije potrebne za učešće na izborima, a pre svega činjenica da je za čak četiri izborne liste glasalo manje ljudi nego što je bilo neophodno da prikupe i overe potpisa za podršku kandidaturi. U najmanju ruku, ova činjenica stvara potrebu da se preduzme naknadna kontrola izborne dokumentacije.

Izbori su pokazali da su **neka pravila nelogična** jer omogućavaju da se pojave izborne liste sa namerno sličnim nazivima, da nosioci budu osobe koje uopšte nisu kandidati za odbornike ili potencijalne gradonačelnike, ili da nosilac liste bude osoba koja je u trenutku predaje postojala samo u fikciji.

Čini se da su se stvari pogoršale kada je reč o **prikupljanju „sigurnih glasova“** i „anketiranja“ birača, što uživo, sa spiskovima iz

nekih državnih evidencija, što preko baze telefonskih brojeva. Po svoj prilici, ni jedno ni drugo se nije moglo raditi bez kršenja pravila o zaštiti ličnih podataka, za šta do sada nije bilo posledica.

Politički značaj ovog izjašnjavanja građana daleko je nadmašio jedne lokalne izbore. To je bilo vidljivo na svakom koraku, počev od „teške artiljerije“ koju je vlast angažovala kroz brižljivo osmišljenu funkcionersku kampanju, ali i poruke koje sa izborima na prvi pogled nemaju veze pa sve do odluke opozicionih lidera da se na ovim izborima angažuju direktno, a ne preko lokalnih odbora.

Posebnu zanimljivost ove kampanje predstavlja to što je najjača stranka kandidovala i u prvi plan istakla mnoge **ljude poznate van sveta politike** i da su neki od njih kao najnormalniju stvar rekli da neće sedeti u odborničkim klupama. Jednako je zanimljivo to što su opozicionari listom istakli svoje **kandidate za gradonačelnika** (koga posredno biraju odbornici), dok je vladajuća stranka ostavila i svoje birače i kladioničare bez te informacije.

Izborni programi su, po tradiciji, većinom bili nerazrađeni a u nekim slučajevima su ozbiljno zadirali u nadležnosti republičkih vlasti ili u (ne)naučnu fantastiku. To je dobar podsetnik na predlog koji je Transparentnost – Srbija dala pre pet godina: da za početak svaki učesnik izbora mora da dostavi i objavi ne samo spisak kandidata, već i program za koji se zalaže. Da svako obećanje bude praćeno objašnjenjem izvora finansiranja. I zatim, da neko (najbolje relevantni nezavisni državni organ – Fiskalni savet) da svoj sud o finansijskoj utemeljenosti tog programa.

Po mnogim aspektima je **kampanja bila manjeg obima od ranijih**. Manje je bilo velikih skupova sa građanima, reklama u medijima, bilborda, plakata. Pored toga, sve te aktivnosti su rađene tek u završne 2-3 nedelje kampanje. Razlozi za takvo ponašanje su prevashodno finansijski, makar kada je reč o najvećem delu opozicije, a verovatno stvar marketinške procene, kada je reč o glavnoj stranci vlasti. Finansiranje izborne kampanje nije bilo među naročito zapaženim temama, osim kroz optužbe vlasti da iza jedne liste stoje „tajkuni“ i očigledno preteranih procena vrednosti kampanje jednog opozicionog kandidata (navodno 10 miliona evra, koliko su, na primer, sve liste zajedno prijavile troškova za predsedničke izbore 2017).

Podaci o prihodima i troškovima kampanje još dugo neće biti poznati. Naime, rok koji učesnici na izborima imaju za dostavljanje finansijskih izveštaja Agenciji za borbu protiv korupcije je 30 dana od završetka izbora. Pre toga imaju obavezu da objave (na svom sajtu) samo priloge čija vrednost prevazilazi prosečnu platu u Srbiji. Ovakvo rešenje je nelogično, a Srbija je sredinom 2016. dobila preporuke da obezbedi javnost podataka dok kampanja traje, ali nije ništa učinila da promeni Zakon. Inače, Zakon o finansiranju političkih aktivnosti trebalo je da se promeni još 2014, u skladu sa nacionalnom antikorupcijskom strategijom. U međuvremenu su istekli rokovi i iz Akcionog plana za poglavlje 23 pregovora sa EU. S obzirom na to da će izbori možda biti ponovljeni na nekim izbornim mestima, to bi značilo dodatno odlaganje saznanja za izvore prihoda i strukturu troškova kampanje.

Iz budžeta Grada Beograda je za finansiranje ovogodišnje izborne kampanje izdvojeno ukupno 37.430.444 dinara (317.173 evra). S druge strane, prema parametrima iz člana 20. st. 1. Zakona o finansiranju političkih aktivnosti (0,07% poreskih prihoda), trebalo je izdvojiti 40.078.449 dinara (339.611 evra), odnosno, oko 7% više nego što je trenutno predviđeno aktuelnom Odlukom o budžetu Grada. Za toliko će ujedno biti oštećeni učesnici na izborima.

Zanimljivo je da do sada nije bilo vidljivih reakcija zbog ovog zakidanja, koje nije zanemarljivo. To može biti dobra ilustracija (bez)značajnosti ovih budžetskih dotacija za ozbiljnije predstavljanje izbornih lista i najavljenih gradonačelničkih kandidata. Deo ovog novca se deli na jednake delove svim učesnicima u kampanji koji polože izbornu jemstvo.

Gradska izborna komisija je proglasila čak 24 izborne liste, što znači da će svaka od njih dobiti 311.920 dinara, odnosno oko 2.643 evra. Dodatna sredstva se mogu prikupiti iz priloga fizičkih ili pravnih lica (957.860 dinara po jednoj osobi ili 9,5 miliona dinara od jedne firme) ili prenos sredstava sa stalnog računa političke stranke.

Na osnovu izbornog uspeha, to jest broja osvojenih odborničkih mesta – stranke, koalicije i grupe građana će dobiti još po 272.221 dinara (2.307 evra) za svaki dobijeni mandat, ali će i u tom slučaju inicijalno finansiranje morati da obezbede iz drugih izvora. To znači da će lista koja pređe cenzus i osvoji 6 mandata u beogradskoj skupštini po oba osnova dobiti 1.945.249 dinara (16.483 evra) kao naknadu troškova za finansiranje svoje kampanje.

Jedina dobra posledica aktuelnih zakonskih rešenja o finansiranju kampanje iz budžeta grada jeste to što je izborna kampanja nešto jeftinija. Ali to još više ističe prednost izbornih lista koje imaju pristup drugim javnim resursima i veću podršku u medijima u odnosu na političku konkurenciju. Naime, izmene Zakona o finansiranju političkih aktivnosti s kraja 2014, koje nisu izvršene u skladu sa antikorupcijskom strategijom, bitno su povećale nejednakost između (velikih) parlamentarnih stranaka i svih ostalih, a naročito vanparlamentarne opozicije.

Zahvaljujući tim izmenama, stranke kojima ostane „višak“ novca od budžetskih dotacija za finansiranje redovnog rada, na osnovu velikog broja narodnih poslanika u republičkoj skupštini mogu bez ikakvog ograničenja da taj novac usmere u izbornu kampanju, i to ne samo za republičke izbore, već i za izbore u nekoj lokalnoj samoupravi. Usled toga se novac poreskih obveznika troši suprotno svojoj inicijalnoj nameni, a pritom se ugrožava i ravnopravnost učesnika na izborima.

Drugi nerešeni problem sa još ozbiljnijim posledicama jeste „funkcionerska kampanja“, odnosno aktivnosti republičkih ili gradskih funkcionera, koje se navodno vrše kao deo njihovog dodatnog posla, a u stvari ne bi bile [obavljane](#) na takav način ili u takvom obimu da nije bilo lokalnih izbora.

Institucije su bile pasivne. Narodna skupština nije zasedala, čak ni onda kada je po Ustavu morala, u prva dva dana marta. Nadzorni odbor nije formiran još od 2000, pa ni za ove (istina samo lokalne) izbore nije mogao da pomogne tamo gde druge institucije zataje.

Agencija za borbu protiv korupcije se oglasila sa obaveštenjem da će pratiti oglašavanje u medijima, kao i u pogledu maksimalne vrednosti priloga. Nije se, međutim, oglasila ni u jednom od slučajeva sumnji u kršenje pravila o finansiranju kampanje ili pravila o razdvajanju javne i političke funkcije, niti je načelno upozorila na nedozvoljenost nekih pojava (npr. pokloni za birače i humanitarne aktivnosti). Agencija nije povukla svoja ranija sporna mišljenja (u pogledu mogućnosti korišćenja službenih vozila). Povrh svega, neposredno pre izborne kampanje za direktora Agencije je izabrana osoba koja je i na sam dan izbora bila član političke stranke, pa se postavlja pitanje mogućnosti da Agencija uopšte obavi svoju kontrolnu funkciju, imajući u vidu ovlašćenja direktora nad radom čitave službe i nepostojanje zamenika.

Regulatorno telo za elektronske medije se oglašavalo, ali selektivno. Ni u jednom slučaju Regulator nije saopštio ništa što bi se odnosilo na ispitivanje povreda pravila, čak ni u slučajevima očiglednog kršenja Zakona (npr. pojavljivanje kandidata u zabavnom programu). Na sajtu nema podataka o razmatranju ni jedne prijave protiv elektronskih medija.

Jedino vidljivo čime se REM bavio jeste odlučivanje o usklađenosti tri predizborna spota sa pojedinim odredbama Zakona o oglašavanju (uporedno oglašavanje, korišćenje identiteta drugog lica bez prethodnog odobrenja).

Ni ovaj put se pred izbore **nisu oglašavali javni tužioci**, sa pozivom građanima da prijave krivično delo, iako ni sada nije manjkalo sumnji na kupovinu glasova, ilegalno finansiranje i

zloupotrebe javnih resursa. Usled toga, Srbija ponovo nije napravila napredak u rasvetljavanju eventualno učinjenih krivičnih dela ove vrste i pored toga što je proaktivnost u borbi protiv korupcije definisana kao jedan od

prioriteta u svim antikorupcijskim strateškim dokumentima, a već dve godine je na snazi i Zakon o zaštiti uzbunjivača, čiji je proklamovani cilj donošenja bilo upravo otkrivanje većeg broja slučajeva korupcije.

Metodologija

Transparentnost Srbija pratila je sve izborne kampanje od 2004. godine. Pratili smo aktivnosti u kampanjama, kroz direktan monitoring, finansiranje kampanja, kroz naše procene utrošenih sredstava, što smo potom upoređivali sa prijavljenim troškovima, rad nadležnih institucija i organa (svojevremeno skupštinski odbor, RIK, Agencija za borbu protiv korupcije, tužilaštvo, RRA, odnosno RE itd). Od 2012. godine, TS redovno prati i funkcionersku kampanju, a od izbora 2017. godine i "plasman" te kampanje u elektronskim medijima, kao i zastupljenost i kontekst (pozitivan/negativan) pojavljivanja kandidata na naslovnim stranicama dnevne štampe.

Monitoring funkcionerske kampanje obavljen je po istoj metodologiji kao i za prethodne izbore. Metodologija je nakon 2012. godine izmenjena i poboljšana, uvođenjem pet kategorija aktivnosti funkcionera, a 2017. godine uvedena je i šesta kategorija. Kako bi podaci bili uporedivi za sve godine od 2014. do danas 6. kategorija nije uneta u zbir ukupnog broja aktivnosti, ali je prikazana u posebnoj tabeli.

Posmatrane su aktivnosti određenog broja funkcionera tokom četiri nedelje izborne kampanje i broj aktivnosti je upoređen sa brojem aktivnosti u odgovarajućem periodu prethodne neizborne godine. S obzirom na to da su u proleće 2017. godine takođe organizovani izbori, ovog puta smo poredili četiri nedelje kampanje sa periodom jednake

dužine šest meseci pre kampanje - u avgustu i septembru 2017. godine .

Prikazali smo , međutim, i uporedne podatke za sve godine od 2013. godine do danas.

Aktivnosti funkcionera podelili smo u šest kategorija:

1. Promotivne aktivnosti (posete firmama, školama, bolnicama, fabrikama, gradilištima, otvaranje sajмова, potpisivanja ugovora i memoranduma o izgradnji i ulaganju, stipendiranju, predstavljanje planova izgradnje, uručenje stipendija, pomoći i poklona, razgovor sa građanima, radnicima)
2. Sastanci u inostranstvu
3. Sastanci (u kabinetu)
4. Sastanci na terenu (sa domaćim zvaničnicima)
5. Manifestacije (konferencije, skupovi)
6. Druge aktivnosti (telegrami, poruke, čestitke, saopštenja o aktivnostima kao što su telefonski razgovori i slično)

Treba obratiti pažnju da pored promotivnih aktivnosti² i druge aktivnosti (sastanci u kabinetu ili u inostranstvu) mogu imati značajan promotivni efekat (što se odražava na zastupljenost u medijima, pojavljivanje na

² Promotivne aktivnosti su događaji čiji je glavni cilj promocija funkcionera u medijima, van blokova posvećenih stranačkoj promociji. Mogu se prepoznati po dva test pitanja: Da li je aktivnost koja je predstavljena u medijima u predizbornom periodu nešto što će biti bitno za dva meseca i kakav će biti efekat te aktivnosti, odnosno da li bi projekat funkcionisao da nije bilo javnog funkcionera

naslovnim stranicama), ali one nisu računate kao promotivne za potrebe ove statistike.

Posmatrani su sledeći funkcioneri: predsednik Srbije Aleksandar Vučić, predednica Vlade Srbije Ana Brnabić, potpredsednici Vlade i ministri Ivica Dačić, Zorana Mihajlović, Rasim Ljajić, Nebojša Stefanović, ministri Aleksandar Antić, Zlatibor Lončar Aleksandar Vulin i Mladen Šarčević, graonačelnik Beograda Siniša Mali, gradski menadžer Goran Vesić, direktori beogradskih JKP Ivan Sočo (Gradske pijace), Andrija Čupković (Parking servis) i Ivan Tejić (Beograd put), predsednici gradskih opština Irena Vujović (Savski Venac), Aleksandar Jovičić (Palilula), Dejan Matić (Zemun), Aleksandar Šapić (Novi Beograd) i Marko Bastać (Stari Grad).

Posmatran je period od četiri poslednje nedelje kampanje - od 5. februara do dana održavanja izbora, 4. marta. Informacije o aktivnostima funkcionera prikupljane su iz najava Novinske agencije Beta³, najava na sajtu Vlade Srbije, saopštenja i informacija o aktivnostima na sajtovima Vlade Srbije, resornih ministarstava i državnih organa, sajtova gradskih opština, kao i iz drugih medija dostupnih na internetu i iz pres klipinga.

U analizi smo ukazali na karakteristične slučajeve funkcionerske kampanje i specifične slučajeve kršenja i zaobilaženja propisa, o kojima smo izvestili i organe nadležne za dalje postupanje.

Za potrebe analize plasmana funkcionerske kampanje u elektronskim medijima,

posmatrane su centralne informativne emisije pet TV stanica (RTS, N1, Prva, Studio B i Pink) u dva dana kampanje i jednom danu izborne tišine (20. i 28. februara i 2. marta). Utvrdili smo koliko sekundi i koliko priloga su u posmatranim emisijama dobili predsednik Srbije (čije ime nosi lista okupljena oko SNS, partije na čijem je ujedno čelu), republički i gradski funkcioneri iz partija sa te liste, republički i gradski funkcioneri iz SPS-a, a koliko su liste dobile u okviru predizbornih blokova. Utvrdili smo i koje promotivne i druge aktivnosti funkcionera su uvrštene u posmatrane vesti, a koje su u ovim medijima i ovim terminima ostale bez odjeka.

Analizirane su naslovne stranice devet dnevnih listova koji izlaze u Beogradu listova (24 sata, Alo, Blic, Danas, Informer, Kurir, Novosti, Politika, Srpski telegraf) u periodu od 15. januara do 3. marta. TS je pratila pojavljivanje funkcionera i kandidata, odnosno izbornih lista na naslovnim stranicama, kontekst pojavljivanja (negativan/neutralan/pozitivan), kao i glavne teme na naslovnim stranicama u tom periodu.

Uradili smo i procenu troškova oglašavanja na TV-u i u štampi, na osnovu pribavljenih podataka o broju, trajanju, odnosno veličini, i poziciji golasa, cenovnicima i utvrđenim, odnosno procenjenim popustima.

U okviru monitoringa i analize rezultata utvrdili smo i nekoliko izbornih paradoksa, na koje smo ukazali u posebnoj rubrici.

³ Transparentnost Srbija zahvaljuje Novinskoj agenciji Beta koja nam je besplatno ustupila na korišćenje servis tokom trajanja ovog istraživanja

Funkcionerska kampanja

Glavni nalazi i specifičnosti ove kampanje:

Funkcionerska kampanja gradskih čelnika, stranačko angažovanje predsednika Srbije, čije ime je nosila izborna lista njegove partije, i dominacija ove liste u medijima, prvenstveno zahvaljujući aktivnostima Aleksandra Vučića, glavna je odlika kampanje za izbor odbornika Skupštine grada Beograda. U kampanji je uočeno kršenje više propisa, kao i veliki broj aktivnosti javnih funkcionera koje nisu nezakonite, ali predstavljaju iskorištavanje javne funkcije kako bi se omogućila dodatna promocija partiji, odnosno stranačkoj listi.

Predsednik Srbije Aleksandar Vučić imao je manje promotivnih aktivnosti nego u vanizbornom periodu. Ovaj period karakteriše veliki broj njegovih drugih aktivnosti, naročito sastanaka sa zvaničnicima, pri čemu se primećuje da taj broj trostruko prevazilazi broj sličnih aktivnosti koje je imao prethodni predsednik Srbije Tomislav Nikolić. Ti događaji dobili su zavidan medijski publicitet, što je primetno iz rezultata monitoringa naslovnih stranica dnevne štampe i centralnih informativnih emisija pet TV stanica. U oba slučaja lista "Aleksandar Vučić", odnosno sam Aleksandar Vučić, dominiraju.

Pored toga, Vučić je bio aktivan i kao stranački funkcioner, a to je ono što prethodni predsednik Srbije gotovo da uopšte nije činio.

Posmatrani funkcioneri imali su tokom četiri nedelje ukupno 339 aktivnosti, od toga 193

promotivne. To je 60% više od ukupnog broja (213), odnosno **72% više od broja promotivnih aktivnosti (112) u posmatranom neizbornom periodu** 2017. godine (avgust/septembar).

Od članova Vlade, značajniji rast broja promotivnih aktivnosti u odnosu na neizborni period imaju Ana Brnabić (433%) i Mladen Šarčević (157%). Veliki broj promotivnih aktivnosti imao je i Aleksandar Vulin (21 za četiri nedelje), ali se ne beleži ekstremni rast u odnosu na neizborni period (75%), s obzirom na to da je Vulin u permanentnoj kampanji od 2014. godine.

Siniša Mali i Goran Vesić imaju oko 50% više promotivnih aktivnosti nego u neizbornom periodu, i u apsolutnim brojevima **najviše u posmatranom uzorku** u apsolutnim brojevima (30 Mali, 24 Vesić) ali znatno manje nego 2016. godine, kada su funkcionerskom kampanjom pomagali kandidate SNS na lokalnim izborima za gradske opštine. "Uslugu" su im vratili pojedini predsednici gradskih opština - od troje posmatranih, dvoje su kampanju iskoristili za nesebično žrtvovanje slobodnog vremena na promotivne događaje i aktivnosti.

Pojedini direktori JKP pojavljuju se kao pratnja na aktivnostima gradskih funkcionera, a ponekad i predsednika gradskih opština.

Zbirno i broj promotivnih aktivnosti veći je 72% nego u neizbornom periodu. Detaljno su

aktivnosti prikazane u tabeli, sa dodatnim objašnjenjima, u poglavlju **"Statistika funkcionerske kampanje"**.

Uočeno je više aktivnosti za koje postoji sumnja da predstavljaju kršenje propisa (Zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije, Zakona o izboru narodnih poslanika, Zakona o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja, Pravilnika o obavezama pružalaca medijskih usluga tokom predizborne kampanje, Zakona o javnim preduzećima, Zakona o finansiranju političkih aktivnosti). TS je zatražila od više nadležnih organa podatke da li su postupali u vezi sa pojedinim slučajevima u okviru njihovih nadležnosti. Ovi slučajevi navedeni su u poglavlju **Karakteristične zloupotrebe i korišćenje funkcije - primeri iz kampanje**.

Nisu uočene bilo kakve aktivnosti, u svojstvu funkcionera, kandidata Aleksandra Šapića (predsednik opštine Novi Beograd) i Marka Bastaća (predsednik opštine Stari Grad). Uočeno je, međutim, da su u okviru predizbornih aktivnosti koristili prostorije opštine (A. Šapić), odnosno sportskog centra (M. Bastać) u opštinama kojima rukovode. Nije izvesno da li je tom prilikom načinjen prekršaj.

Naime, za osnovu Zakona o finansiranju političkih aktivnosti, javni resursi, što uključuje i prostorije u vlasništvu opštinskih preduzeća i ustanova, se ne mogu koristiti za potrebe izborne kampanje, osim ako su zadovoljena dva uslova – da korišćenje bude uređeno unapred i da bude pod jednakim uslovima dostupno svim političkim subjektima. Iz finansijskog izveštaja bi trebalo da bude vidljivo da li je ovaj zakup

prostora plaćen. Ako je prostor ustupljen besplatno, trebalo bi da postoje akti opštine

Novi Beograd odnosno SC MG Muškatirović, koji predviđaju da će takvu uslugu dobiti i drugi politički subjekti ako zatraže. Bilo bi dobro da takve odluke budu i objavljene, mada trenutno ne postoji takva zakonska obaveza.

U ovom periodu (što je trend u poslednjih 15 meseci) uočen je rast broja aktivnosti koje smo označili kao "šestu kategoriju" - prigodnih saopštenja, u kojima se prenosi izjava, mišljenje, ocena, stav funkcionera u vezi sa nekim aktuelnim događanjima. U ovu kategoriju smestili smo i telegrame, čestitike i slične "poruke". Karakteristična su saopštenja u kojima se najavljuje neka buduća aktivnost funkcionera, ili izveštava da su javna preduzeća ili neke druge službe uradile nešto što je i inače njihova nadležnost, ali "na inicijativu" javnog funkcionera, koji na taj način dobija dodatnu promociju. Čak i servisne informacije objavljuju se tako što se citira funkcioner koji najavljuje, na primer, "režim delimične izmene saobraćaja". Ovo je postala redovna pojava i u predizbornom i neizbornom periodu⁴. Najviše ovakvih oglašavanja imala je ministarka Zorana Mihajlović, što bi se moglo tumačiti kao pokušaj da se na neki način probije do medija, s obzirom na to da je jedan od retkih posmatranih funkcionera čije promotivne aktivnosti nisu zabeležene u dnevnicima na monitorisanim TV stanicima tokom tri odabrana dana.

⁴ <https://www.palilula.org.rs/novosti.php?pid=926&lng=int>

Kao posebna zanimljivosti primećeni su koncerti⁵ muzičara Aleksandra Vuksanovića, poznatog kao Aca Lukas, koji se najavljuju kao "poklon koncerti" beogradskim opštinama, održani u danima kampanje. Ovaj muzičar već nekoliko godina redovno organizuje "besplatne" koncerte u opštinama u kojima se održavaju izbori, a prema navodima medija, na tim koncertima poziva građane da glasaju za SNS. Istovremeno, bio je plaćen 50.000 evra iz budžeta grada Beograda za koncert koji je održao za doček 2018. godine u Beogradu. "Poklon koncerte" organizovao je i Šaban Šaulić.⁶

Istovremeno kada u Beogradu, izbori su održani u još tri mesta - **Arandjelovcu, Boru i Sevojnu**. TS nije posebno pratila kampanje u ovim mestima, niti aktivnosti lokalnih funkcionera, ali je posmatrala angažovanje najviših državnih funkcionera, odnosno njihove promotivne aktivnosti u tim mestima.

Tako su, tokom prvih 26 dana februara, Sevojno posetili premijerka i još pet ministara, Bor takođe premijerka i pet ministara, a Arandjelovac dvoje ministara. Reč je o razgovorima sa rukovodstvom opštine, zajedničkim posetama školama, zdravstvenim ustanovama, obnovljenim putevima, firmama, najavi novih razvojnih projekata.

Zanimljivo je poređenje sa brojem poseta **tokom cele prethodne godine**. Arandjelovac je imao priliku da ugosti jednog ministra na konferenciji organizovanoj u hotelu u tom

mestu, i predsednika povodom slučaja vršnjačkog nasilja; Bor je tokom cele 2017. godine imao ukupno pet poseta ministara, pri čemu je peta bila pri kraju godine, već pred početak kampanje. Sevojno je poslednju posetu ministara, pre "navale" u februaru, imali 22. januara 2016. godine.

Posete tokom predizborne kampanje:

3. februar

SEVOJNO

- Ministar omladine i sporta Vanja Udovičić, doniranjem 40 lopti Osnovnoj školi "Aleksa Dejović" u Sevojnu, ozvaničio početak akcije "Oprema za 100 fiskulturnih sala" u čitavoj Srbiji.

6. februar - **SEVOJNO**

- U 12.00 put Pakovraće-Užice obiće će ministarka Zorana Mihajlović; u 12.15 sastanak sa opštinskim rukovodstvom, u 13.00 KZN a posle ministarka razgovara sa građanima.

7. februar - **BOR**

- U 10.00 u zgradi opštine sastanak predsednika opštine Aleksandra Milikića sa ministrom prosvete Mladenom Šarčevićem. Šarčević će obiće i Studentski centar, Institut za rudarstvo i metalurgiju, Tehnički fakultet i Dom omladine, dok su izjave za medije predviđene u 13.00.

⁵ Kao posebna zanimljivosti primećeni su koncerti⁵ muzičara Aleksandra Vuksanovića, poznatog kao Aca Lukas, koji se najavljuju kao "poklon koncerti" beogradskim opštinama, održani u danima kampanje. Ovaj muzičar već nekoliko godina redovno organizuje "besplatne" koncerte u opštinama u kojima se održavaju izbori, a prema navodima medija, na tim koncertima poziva građane da glasaju

⁶ <http://zemun.rs/od-sabana-za-zemun/>, <https://www.palilula.org.rs/novosti.php?PID=1182&lng=srb>

9. februar - **SEVOJNO**

- Ministar bez portfelja zadužen za tehnološki razvoj i inovacije Nenad Popović najavio da će Užice ove godine dobiti inovacioni centar sa odeljenjem u Sevojnu, gde će raditi mladi inovatori koji treba da pomognu tehnološkom razvoju užičke privrede. Popović je obišao kompaniju "Impol Seval", a razgovarao je i sa rukovodstvom Gradske opštine Sevojno i Grada Užica.

12. februar - **SEVOJNO**

- Premijerka Ana Brnabić u 16.10 u Valjaonici bakra u Sevojnu, i sastanak s predstavnicima opštinske uprave.

14. februar - **ARANDJELOVAC**

- U 8.30 u Orašcu ministar prosvete Srbije Mladen Šarčević otvoriće novi vrtić, a potom u 9.00 posetiti Osnovnu školu "Svetolik Ranković". Izjave za medije u 9.15.

19. februar - **SEVOJNO**

- U 10.00 ministar prosvete Mladen Šarčević razgovara sa predsednikom opštine Branom Sindžerićem, sa kojim će u 11.30 posetiti Osnovnu školu "Aleksa Dejović", potom valjaonicu "Impol Seval" koja je uključena u sistem dualnog obrazovanja. Izjave u valjaonici u 12.15.

20. februar - **ARANDJELOVAC**

- U 12.50 u opštini sastanak ministarke Zorane Mihajlović s predstavnicima Šumadijskog okruga, u 13.40 sa rukovodstvom Arandjelovca, a u 14.30 je konferencija za novinare.

SEVOJNO

- Ministar državne uprave i lokalne samouprave Branko Ružić najavio da će ministarstvosu 10 do

12 miliona dinara, podržati rekonstrukciju stare škole u Sevojnu, koja treba da se adaptira u galeriju i zavičajni muzej. Ružić je obišao i Valjaonicu aluminijuma "Impol Seval" i održao sastanak sa rukovodstvom Gradske opštine Sevojno i Grada Užica.

21. februar - **BOR**

- U 11.45 rekonstruisani put Brestovačka banja-Brestovac obiće ministarka Zorana Mihajlović, a potom će se sastati s predstavnicima Borskog okruga i rukovodstvom Bora. KZN u sedištu opštine.

23. februar - **BOR**

- U 11.00 u zgradi opštine Bor premijerka Srbije Ana Brnabić razgovaraće sa predstavnicima te lokalne samouprave o planovima i projektima za budući razvoj grada. Ona će zatim u 11.50 posetiti RTB Bor, a u 13.00 obiće radove na izgradnji objekta za interno raseljene osobe (izjave za medije u 13.20).

24. februar - **BOR**

- Ministar državne uprave i lokalne samouprave Branko Ružić posetiće Bor i razgovarati sa rukovodstvom te opštine. Izjave za medije u 11.30 sati. nedelja,

25. februar - **BOR**

- Poseta ministra zdravlja u Vladi Republike Srbije Zlatibora Lončara. Obilazak bolnice od 12.30- 13.10 sati i izjava za medije, obilazak Doma zdravlja od 13.10-13.40, obilazak Hitne službe i ambulante u Zlotu. ponedeljak,

26. februar - **BOR**

- Ministar za zaštitu životne sredine Goran Trivan obiće RTB Bor i razgovarati sa rukovodstvom opštine. Izjave za medije u opštini Bor.

Statistika funkcionerske kampanje

Poređenje funkcionerske aktivnosti 2013-2018 (bez 6. kategorije aktivnosti)														
	2013 pr	2013 uk	2014 pr	2014 uk	2015 pr	2015 uk	2016 pr	2016 uk	2017 pr	2017 uk 1-5	avg 2017 pr	avg 2017 uk 1-5	2018 pr	2018 uk 1-5
Tomislav Nikolić	0	17	1	19	0	9	1	11	1	13	*	0	*	0
Aleksandar Vučić	1	11	11	22	7	33	13	33	18	39	11	31	3	32
Ana Brnabić	*	0	*	0	*	0	*	0	*	0	3	19	16	40
Ivica Dačić	1	27	5	31	0	23	2	13	6	22	2	25	1	30
Zorana Mihajlović	1	13	24	35	7	18	13	23	7	23	10	20	10	28
Rasim Ljajić	1	8	3	6	1	4	6	8	9	15	9	11	6	9
Nebojša Stefanović	0	7	5	8	2	19	8	15	10	18	7	11	13	19
Aleksandar Antić	*	0	7	8	1	2	4	5	*	0	0	2	3	7
Zlatibor Lončar	*	0	*	0	2	4	8	14	3	5	2	3	8	10
Aleksandar Vulin	0	9	9	15	12	23	25	36	*	0	12	26	21	35
Mladen Sarčević	*	0	*	0	*	0	*	0	20	39	7	9	18	29
Siniša Mali	*	0	14	19	12	23	41	51	*	0	19	23	30	32

	2013 pr	2013 uk	2014 pr	2014 uk	2015 pr	2015 uk	2016 pr	2016 uk	2017 pr	2017 uk 1-5	avg 2017 pr	avg 2017 uk 1-5	2018 pr	2018 uk 1-5
Goran Vesić	*	0	21	22	11	18	40	46	*	0	14	17	24	27
Ivan Sočo	*	0	*	0	*	0	*	0	*	0	0	0	1	1
Andrija Čupković	*	0	*	0	*	0	*	0	*	0	0	0	4	4
Ivan Tejić	*	0	*	0	*	0	*	0	*	0	1	1	5	5
Dejan Matić	*	0	*	0	3	6	21	27	*	0	5	5	13	13
Irena Vujović	*	0	*	0	*	0	*	0	*	0	7	7	14	14
Aleksandar Jovičić	*	0	*	0	*	0	*	0	*	0	3	3	3	4
Aleksandar Šapić	*	0	*	0	*	0	*	0	*	0	0	0	0	0
Marko Bastać	*	0	*	0	*	0	*	0	*	0	0	0	0	0
											112	213	193	339

pr - kategorija 1 - Promotivne aktivnosti (posete firmama, školama, bolnicama, sudovima, otvaranje fabrika, gradilišta, sajмова, potpisivanja ugovora i memoranduma o izgradnji i ulaganju, stipendiranju, predstavljanje planova izgradnje, uručenje stipendija, pomoći i poklona, razgovor sa građanima, radnicima)

2 - Sastanci u inostranstvu 3 - Sastanci (u kabinetu) 4 Sastanci na terenu (sa domaćim zvaničnicima) 5 - Manifestacije (konferencije, skupovi) uk - ukupno aktivnosti iz kategorija 1, 2, 3, 4 i 5

2013, 2015 i avgust 2017 su bili neizborni period koji služe za poređenje sa izbornim periodima - 2014, 2016, 2017 i 2018.

Poređenje funkcionerske aktivnosti po kategorijama 2017 van kampanje - 2018 u kampanji																
	2017 neizborni period						uk	2018 period kampanje						uk	Rast broja promotivnih aktivnosti u odnosu na neizborni period	
	1	2	3	4	5	6		1	2	3	4	5	6			
*kategorije aktivnosti:	1	2	3	4	5	6	uk	1	2	3	4	5	6	uk		
Aleksandar Vučić	11	1	19	0	0	11	42	3	5	22	0	2	6	38	-73%	
Ana Brnabić	3	2	9	1	4	11	30	16	2	15	2	5	10	50	433%	5,3x
Ivica Dačić	2	2	19	1	1	4	29	1	9	15	0	5	5	35		
Zorana Mihajlović	10	0	9	0	1	6	26	10	4	4	5	5	14	42	0%	
Rasim Ljajić	9	1	1	0	0	0	11	6	0	2	0	1	4	13		
Nebojša Stefanović	7	1	3	0	0	2	13	13	1	3	0	2	2	21	86%	1,9x
Aleksandar Antić	0	0	0	1	1	0	2	3	2	1	1	0	1	8		
Zlatibor Lončar	2	0	1	0	0	1	4	8	0	1	0	1	0	10	300%	4x
Aleksandar Vulin	12	4	8	2	0	6	32	21	2	5	1	6	11	46	75%	1,8x
Mladen Šarčević	7	0	1	0	1	0	9	18	4	3	1	3	2	31	157%	2,6x
Siniša Mali	19	1	3	0	0	3	26	30	1	1	0	0	2	34	58%	1,6x
Goran Vesić	14	0	3	0	0	4	21	24	0	1	0	2	3	30	71%	1,7x
Ivan Sočo	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1		
Andrija Čupković	0	0	0	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	4		
Ivan Tejić	1	0	0	0	0	0	1	5	0	0	0	0	0	5		
Dejan Matić	5	0	0	0	0	3	8	13	0	0	0	0	0	13	160%	2,6x
Irena Vujović	7	0	0	0	0	2	9	14	0	0	0	0	1	15	100%	2x
Aleksandar Jovičić	3	0	0	0	0	4	7	3	0	1	0	0	0	4		
Aleksandar Šapić	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
Marko Bastać	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0		
	112						270	193						400	72%	1,7x

* 1 - Promotivne aktivnosti (posete firmama, školama, bolnicama, sudovima, otvaranje fabrika, gradilišta, sajnova, potpisivanja ugovora i memoranduma o izgradnji i ulaganju, stipendiranju, predstavljanje planova izgradnje, uručenje stipendija, pomoći i poklona, razgovor sa građanima, radnicima)

2 - Sastanci u inostranstvu 3 - Sastanci (u kabinetu) 4 Sastanci na terenu (sa domaćim zvaničnicima) 5 - Manifestacije (konferencije, skupovi) 6 - Druge aktivnosti (telegrami, čestitke, prigodna saopštenja i sl)

** Obračunato kod funkcionera koji su imali bar 10 promotivnih aktivnosti

Karakteristične zloupotrebe i korišćenje funkcije - primeri iz kampanje:

Karakteristične zloupotrebe i korišćenje funkcije - primeri iz kampanje:

- Korišćenje javnih resursa za promociju sopstvene stranke i za obračun sa opozicionim strankama

Ministar rudarstva i energetike i istovremeno kandidat socijalista za gradonačelnika Aleksandar Antić odgovorio je, u svojstvu javno funkcionera, na navode opozicionog kandidata Dragana Đilasa da se sprema privatizacija Termoelektrane "Nikola Tesla". Pri tome Antić ne samo da je negirao Đilasove tvrdnje, već je iskoristio javne resurse (saopštenje je objavljeno na sajtu Ministarstva) za politički obračun sa Đilasom i liderom jedne od stranaka koja podržava Đilasa - Vukom Jeremićem:

SAOPŠTENJE

Najoštrije osuđujem neistine koje iznosi Dragan Đilas o nekakvoj privatizaciji Termoelektrane "Nikola Tesla". Ne postoji nikakav plan, ni ideja, niti je iko ikada govorio o prodaji i privatizaciji bilo kog dela EPS-a, pa ni Termoelektrane "Nikola Tesla", saopštio je ministar rudarstva i energetike Aleksandar Antić, reagujući na izjavu kandidata za gradonačelnika Beograda, Dragana Đilasa da će "zaustaviti privatizaciju TENT-a".

*To što će Dragan Đilas navodno da se bori protiv nepostojeće privatizacije TENT-a je najobičnije zastrašivanje građana i **očajničko davanje lažnih obećanja nekoliko dana uoči izbora u Beogradu**. Naročito je licemerno izgovoriti tako nešto pred građanima Obrenovca, gde veliki deo radi upravo usistemu EPS-a i u TENT-u i životno su zainteresovani za status svog preduzeća.*

*Uveravam ih da su ovakve neodgovorne priče o privatizaciji TENT-a potpuno neosnovane i da su **plodisključivo nedostatka konkretnih ideja i projekata za poboljšanje života građana, u grozničavoj trciza glasove**. Ovo nije prvi put da iz istog tabora stižu lažne i uznemirujuće najave o privatizaciji našeg elektroenergetskog sistema, naglasio je ministar Antić.*

Podsećam da je Vuk Jeremić, koalicioni partner Dragana Đilasa, pre samo godinu dana, kao predsednički kandidat govorio o nekakvoj privatizaciji EPS-a, takođe u predizbornoj kampanji i usled manjka konkretnih ideja i projekata. Kao što se nisu obistinile Jeremićeve reči, tako će biti isa spekulacijama Dragana Đilasa.

Ponavljam, ni EPS, niti bilo koji njegov deo nisu na prodaju, štaviše, Vlada Srbije razvija našu nacionalnu elektroenergetsku kompaniju, ulaže u TENT i nove objekte, sa ciljem da postane najjača energetska kompanija u regionu, izjavio je ministar rudarstva i energetike Aleksandar Antić.

Na sajtu Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture objavljena je informacija⁷ o poseti ministarke Obrenovcu. Tokom razgovora sa građanima ministarka je promovisala Srpsku naprednu stranku i kritikovala opoziciju.

Ona je poručila da građani "lažna obećanja ne mogu čuti od Srpske napredne stranke". Pored toga, jerekla i sledeće: „Danas sam ovde ne da bih vam davala lažna obećanja, to čine neki drugi, poput Dilasa i Šapića, ne bi li se opet vratili da unište ono što mi popravljamo. Danas sam tu da čujem vas ida pomognem da život u Skeli bude još bolji”.

Na skupu je ministarka takođe obećavala, u ime javnih preduzeća, pomoć građanima za rešavanje pojedinačnih problema - u konkretnom slučaju iz vesti i sa snimka - za izgradnju crkve.⁸

Na sajtu Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture objavljena je informacija da je tucanim kamenom nasut jedan šor u Šapcu jer su to građani tražili od ministarke. U toj informaciji izneta je optužba da lokalne vlasti (u tom gradu SNS je u opoziciji) nisu želele da reše taj problem jer žitelji te ulice ne glasaju za njih. U verziji vesti objavljenoj na sajtu Vlade Srbije izostavljena je ta optužba:

Vest sa sajta Vlade Srbije:

Beograd, 12. februar 2018. godine – Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture Vlade Republike Srbije saopštilo je da je, posle žalbi velikog broja građana da lokalne vlasti nisu ništa uradile po pitanju infrastrukture, u zajedničkoj akciji sa „Koridorima Srbije“ i preduzećem “Vojput”, uredilo lokalne saobraćajnice u naselju Šumice i time rešilo problem koji je mučio sve građane u tom delu Šapca.

Potpredsednik Vlade i ministar građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture Zorana Mihajlović izjavila je tim povodom da su za Vladu Srbije svi građani jednaki i da je Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture rešilo problem koji je Grad Šabac namerno ignorisao.

Mihajlović je navela da je za problem građana naselja Šumice saznala na prijemu građana u Šapcu, održanom 23. januara u Mesnoj zajednici Donji Šor.

Prema njenim rečima, na sastanku je dogovoreno da se odmah krene u rešavanje problema, tako štoće se saobraćajnice u tom naselju posuti slojem kamena kako bi đaci bezbedno dolazili do škole, a naselje dobilo uređen put.

Specijalni dodatak [sa sajta MGSI:](#)

⁷ <http://www.mgsi.gov.rs/cir/aktuelnosti/mihajlovitsheva-u-infrastrukturu-obrenovca-ulozhili-smo-dva-miliona-evra>

⁸ <http://rs.ninfo.com/a362254/Vesti/Vesti/Zorana-Mihajlovic-u-obrenovackoj-mesnoj-zajednici-Skela.html>

“Iako znaju da na desetine dece svaki dan koriste taj put i da dolaze u školu kaljava i blatnjava, lokalne vlasti u Šapcu nisu htele da reše ovaj problem samo zbog toga što meštani nisu hteli da

glasaju za njih. Za Vladu Srbije svi su građani jednaki i problem koji je Grad Šabac namerno ignorisao, rešilo je Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture”, kaže potpredsednica Vlade Srbije, prof. dr Zorana Mihajlović.

Zloupotreba resursa opštine Voždovac za promociju stranačkog skupa registrovana je na osnovu prijave građanina. Naime, na Fejsbuk stranici gradske opštine Voždovac 29. januara je objavljen pozivgrađanima na druženje sa predsednikom Republike Srbije, Aleksandarom Vučićem, u USC Voždovac na Banjici, u subotu 3. februara, u 12. časova. Taj skup je, u stvari, bio predizborni skup SNS, odnosno liste "Aleksandar Vučić - zato što volimo Beograd", što je SNS potom objavila na svom sajtu, tviter iFB nalogu.

- Promocija stranke u školi

Promocija kandidata sa liste "Aleksandar Vučić - zato što volimo Beograd" u Zemunskoj gimnaziji je primer kršenja više propisa. Zakon o osnovama sistema obrazovanja i vaspitanja zabranjuje sprovođenje političke aktivnosti u školama. Omogućavanje političke promocije u školskom objektu bi moglo da predstavlja i povredu načela i pravila o vršenju javne funkcije, kada je reč o odgovornim licima u Zemunskoj gimnaziji. Ukoliko je Gimnazija omogućila političku promociju (to jest, ako su njeni predstavnici bili upoznati sa prirodom ove posete), onda bi to moglo da predstavlja i povredu Zakona o finansiranju političkih aktivnosti, budući da je zabranjeno da se izborne aktivnosti finansiraju od strane javnih ustanova, što uključuje ne samo donacije, već i besplatne usluge, poput ustupanja prostorija.

- Ministarke na fakultetu sa dekanom - kandidatom za odbornika

Dan pred izbornu tišinu, na Pravnom fakultetu održana je tribina "Snaga žena u državnoj politici", najavljena kao "jedinstvena prilika" da studenti ostvare "kontakt sa relevantnim predstavnicima ženske populacije koji je zastupljen u političkom životu naše države". Bilo je najavljeno da će "naše dame pojasniti proces od trenutka diplomiranja do ulaska u politički život, na primerima i eventualnim

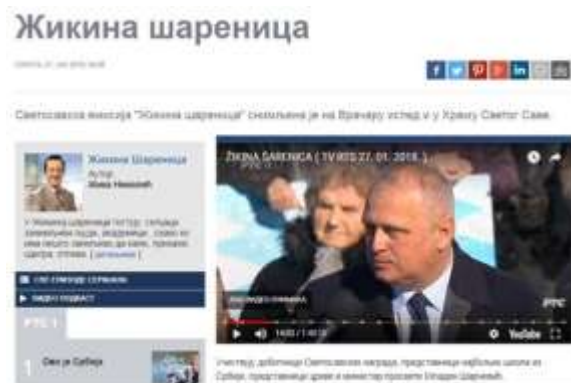

ličnim iskustvima izložiti glavne karakteristike ovog državotvornog poziva, dok će docnije kroz dijalog sa studentima i u međusobnoj interakciji razrešiti svaku eventualno neotklonjenu dilemu”.

Ono što je karakteristično jeste da su sve tri dame ministarke iz SNS-a - Zorana Mihajlović, potpredsednica Vlade i ministarka građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture, Jadranka Joksimović, ministarka evropskih integracija i Nela Kuburović, ministarka pravde. Tribinu je otvorio dekan Pravnog fakulteta u Beogradu, prof. dr Sima Avramović, kandidat na listi "Aleksandar Vučić". Kao jedan od organizatora navedena je Studentska konferencija Univerziteta Srbije koja je tokom kampanje već organizovala jedan događaj na kome su učestvovali ministar prosvete Mladen Šarčević, gradski menadžer Goran Vesić i dekan Avramović- predstavljanje Nacionalnog modela studentske prakse.

- Nedozvoljena medijska promocija

Prilikom gostovanja gradskog menadžera i kandidata za odbornika sa liste "Aleksandar Vučić" Gorana Vesića u emisiji koju vodi kandidat za odbornika sa iste liste Živorad Nikolić prekršeno je više propisa. Sporno je, za početak, navodno mišljenje REM-a (postoji vest o tome da je usvojeno, ali nije dostupno na sajtu REM-a) kojim je dozvoljeno da kandidat za odbornika vodi emisiju tokom preizborne kampanje.

Zbog skupa "Žene u politici" jedna opoziciona lista organizovala je protest ispred fakulteta, tvrdeći da je prekršen član 43 Zakona o visokom obrazovanju, koji zabranjuje partijsko delovanje na univerzitetu.

Činjenica je međutim, da skup nije bio najavljen kao partijski, već kao aktivnost članica Vlade, pa bi se pre moglo govoriti o izigravanju zakona nego o njegovom kršenju. Nije retkost da ministri drže predavanja ili tribine na fakultetima i ovakva tribina ne bi izazvala veće inteersovanje da nije, međutim, organizovana tri dana pre izbora.

U konkretnom slučaju u emisiji je 27. januara gostovao Vesić i pri tome promovisao gradske vlasti i najavljivao buduće planove. Na taj način prekršen je Pravilnik o obavezama pružalaca medijskih usluga tokom predizborne kampanje koji zabranjuje da se tokom predizborne kampanje emituju igrani, dokumentarni, zabavni ili drugi slični programski sadržaji u kojima se pojavljuje funkcioner ili istaknuti predstavnik podnosioca izborne liste ili kandidat. Takođe, prekršen je i Zakon o izboru narodnih poslanika, u delu koji se (na osnovu Zakona o lokalnim izborima) primenjuje na lokalne izbore. Naime, u članu 49. propisuje se da organizacijama koje emituju radio i televizijski program, čiji je osnivač Republika Srbija, nije dozvoljeno pod bilo kojim uslovima, predstavljanje kandidata i iznošenje i obrazlaganje programa podnosilaca izbornih

lista u komercijalnom, zabavnom ili drugom programu).

U nedelju 25. februar , na TV Prvoj, u zabavnoj emisiji "Ja volim Srbiju", gosti su, pored ostalih, bili gradski funkcioneri Siniša Mali i Nikola Nikodijević. Reč je o još jednom kršenju Pravilnika REM-a o obavezama pružalaca medijskih usluga tokom predizborne kampanje, koji eksplicitno propisuje da je zabranjeno "emitovati igrane, dokumentarne, zabavne ili druge slične programske sadržaje u kojima se pojavljuje funkcioner ili istaknuti predstavnik podnosioca izborne liste ili kandidat" (član 5).

- Promotivni događaji na kojima se pojavljuju funkcioneri za koje nije jasno kakva je njihova uloga i kakve veze oni imaju sa tim događajem.

- Razni funkcioneri i pojedinci na čudnim mestima. Nije jasno kakva je uloga, na primer, državnog sekretara u MUP-u u gradskoj akciji čišćenja. Kao što nije jasno zbog čega građani iniciraju nešto što bi trebalo da bude redovna aktivnost JKP Gradska čistoća:

Gradonačelnik Beograda Siniša Mali pridružio se danas akciji čišćenja na Labudovom brdu, koju su inicirali građani ovog dela Rakovice. U akciji su učestvovala gradska komunalna preduzeća, a podršku su dali i direktori „Zelenila – Beograd” Slobodan Stanojević i „Gradske čistoće” Miroslav Bogdanović, kao i predsednik opštine Vladan Kocić i državni sekretar MUP-a Milosav Miličković.

Isti državni sekretar, ovoga puta u društvu ministra Nebojše Stefanovića, gradskog menadžera Gorana Vesića , predsednika opštine Rakovica Vladana Kocića, direktora JKP „Beograd-put” Ivana Tejića i direktora Direkcije za građevinsko zemljište i izgradnju Beograda Branislava Popovića prisustvovao je i početku prve faze rekonstrukcije Bulevara partijarha Pavla u Rakovici.

Stefanović je svoje prisustvo pokušao da opravda pričom o važnosti popravke ulica za bezbednost saobraćaja:

"Građevinska dozvola za radove u Bulevaru patrijarha Pavla je dobijena i radovi počinju. Ovde se posao obavlja na domaćinski i ispravan način, imamo vremena da sve uradimo dobro i kvalitetno. Rakovica mora da se poveže sa čitavim gradom, a dobra saobraćajnica je važna i zbog bezbednosti u saobraćaju, koji je u ovom delu grada veliki i opterećen. Ljude u Rakovici smo pitali šta je prioritet i rečeno nam je da je to ova saobraćajnica" – naveo je Stefanović, i dodao da je rok za završetak celog posla godinu i po dana, te da će na ovaj način biti rešen jedan veliki problem. Prema njegovim rečima, u ovoj opštini je brzo i efikasno urađen Dom zdravlja na Labudovom brdu, kao i ritejl park, projekti vezani za vodovod i kanalizaciju, infrastrukturu i puteve. – Bitno je da ljudi u Rakovici vide da se situacija menja. Danas je situacija značajno bolja, a imamo prostora još da radimo" – naglasio je Stefanović.

Nije pojasnio uticaj ritejl parka na rad policije i Ministarstva unutrašnjih poslova.

- Partije pružaju usluge umesto nadležnih organa

Primer:

Korišćenju brendiranih vozila

Socijaldemokratske partije Srbije u kampanji, za prevoz bolesnih, starih i nemoćnih. U ovom slučaju bi sporno moglo biti pitanje korišćenja resursa političke stranke za aktivnosti koje nisu političke, odnosno pitanje povezanosti ovakvih troškova sa izbornom kampanjom. Podsećamo da se Agencija u prošlosti više puta oglašavala u vezi sa sličnim primerima, upozoravajući na njihovu nezakonitost. U vezi sa sličnim pojavama može se postaviti i pitanje eventualnog kršenja drugih propisa (o zdravstvenoj zaštiti kada se vrše lekarski pregledi i slično).

Dok bi u ovom prvom primeru moglo biti reči o kršenju pravila, registrovano je i više slučajeva u kojima partije rade (ili se nude da rade) posao za koje su nadležne javne ustanove i javna preduzeća:

*Predsednik beogradskog odbora SNS Nebojša Stefanović [pozvao](#) je Beograđane da se jave najbližem Opštinskom odboru SNS ukoliko imaju poteškoća sa čišćenjem snega ispred svojih domova, **bolnica, domova zdravlja ili škola.***

BEOGRAD - Srpska napredna stranka organizuje akciju uklanjanja grafita i plakata u kojoj učestvuju kandidati sa liste „Aleksandar Vučić - Zato što volimo Beograd!” 11:30 sati - Irena Vujović uklanja grafite i plakate, sa aktivistima SNS-a, ispod Mostarske petlje. 11 sati - Siniša Mali uklanjac grafite i plakate, sa

aktivistima SNS-a, u Bulevaru Milutina Milankovića 120 11 sati - Goran Vesić uklanjac grafite i plakate, sa aktivistima SNS-a, na Obilčevom vencu.

- Promotivni događaji na kojima se pojavljuju funkcioneri, navodno obavljajući svoju funkciju, u pratnji "nestranačkih" kandidata sa liste Aleksandar Vučić. U nekim slučajevima nije jasno kakava je uloga ovih nestranačkih ličnosti, a u nekim slučajevima događaj je prilagođen onome čime se ti kandidati bave.

Primer:

Ogranak Biblioteke grada Beograda od danas se ponovo nalazi na Senjaku, u prostorijama nekadašnje mesne zajednice Topčidersko brdo- Senjak, u ulici Vase Pelagića 54, a u sklopu istog objekta otvoren je i kutak za starije. Biblioteku i novi prostor za seniore danas je svečano otvorila predsednica opštine Savski venac Irena Vujović. Otvaranju su prisustvovali predsednica Narodne Skupštine Srbije Maja Gojković i Živorad Nikolić, poznatiji kao Žika Šarenica, koji su tom prilikom biblioteci donirali nekoliko knjiga.

BEOGRAD - Zamenik gradonačelnika Andreja Mladenović i koordinatorka sigurnih kuća Vesna Stanojević običi će Klub za penzionere u Rakovici povodom Međunarodnog dana socijalne pravde.

BEOGRAD - Ministar prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Mladen Šarčević i gradski menadžer Goran Vesić predstavljaju na okruglom stolu Nacionalni model

studentske prakse studentima KONUS- a, Pravnog fakulteta i Univerziteta u Beogradu. Na skupu učestvuje dekan Pravnog fakulteta i kandidat na listi Aleksandar Vučić - Sima Avramović.

BEOGRAD - U Skupštini Srbije konferencija za novinare povodom najave 15. Beogradskog festivala igre. Govore predsednica Narodne skupštine Maja Gojković, direktorka Beogradskog festivala igre Aja Jung i ambasadori zemalja iz kojih dolaze umetničke kompanije.

- Stranačka kampanja u javnim preduzećima

Primer: Gradonačelnik Beograda je u toj funkciji posetio GSP, a prema vestima sa tog promotivnog događaja, u razgovoru sa radnicima je kritikovao predstavnike opozicije.

Tanjug je, prema [navodima iz medija](#), objavio : Gradonačelnik Beograda Siniša Mali i zaposleni u GSP-u negirali su navode kandidata za gradonačelnika Beograda Dragana Đilasa da je situacija u GSP-u teška i da će to preduzeće biti ugašeno ako se nešto ne promeni, a **građanima su poručili da je to samo još jedna laž čelnika prethodne vlasti**. U prilog tome, gradonačelnik kaže da je Đilas lagao o visini zarada zaposlenih u GSP-u, ali ukazuje da je, naprotiv, to gradsko preduzeće za vreme Đilasove vlasti dovedeno praktično na rub propasti. - Prema listiću koji imam i na osnovu razgovora sa radnicima, u vreme Đilasove vlasti 2011, plata vozača u GSP u junu mesecu iznosila je tačno 53. 995 manje od 850 evra, koliko je on tvrdio da primaju - rekao je **Mali**.

Gradonačelnik ističe da je GSP u vreme Đilasa doveden do ruba propasti. - Sa Đilasovim bus-plus sistemom, pare su otišle u privatne ruke, na štetu GSP, nabavka "Solarisovih" autobusa iz poljske fabrike, takođe je bila na štetu GSP i nabavku skupih tramvaja, takođe na štetu GSP - rekao je Mali. - To je osoba (Đilas) koja je toliko brinula o radnicima da je većina imala ugovore na privremeno povremene poslove, a mi smo za 823 radnika obezbedili ugovore za stalno zapošljavanje prošle godine. To je briga o radnicima i razlika Đilasove vlasti i onoga što smo za radnike uradili mi - rekao je Mali.

- U kampanji otkrivamo nove funkcije javnih funkcionera za koje do sada nismo znali

Primer:

Savet za bezbednost Gradske opštine Savski venac formiran je sa ciljem da razmatra i proučava pitanja vezana za prevenciju bezbednosti na teritoriji Gradske opštine Savski venac i da pruža stručnu pomoć Veću i predsednici opštine u pitanjima iz oblasti bezbednosti. Prva sednica Saveta za bezbednost Gradske opštine Savski venac održana je danas u prostorijama opštine. Sednicu je otvorila **predsednica Opštine Savski venac Irena Vujović koja je ujedno i predsednica Saveta**. Današnjem sastanku prisustvovali su i Radovan Gatarić, načelnik Policijske stanice Savski venac, zamenik predsednice Saveta, i članovi Saveta, Mirjana Nikolić, rukovodilac Službe pravnih, ekonomsko finansijskih i tehničkih poslova u Domu zdravlja Savski venac, Vlado Batnožić, direktor Zavoda za zdravstvenu zaštitu radnika „Železnice Srbije“, Sofija Pajić, rukovodilac Gradskog centra za socijalni rad- Odeljenje

Savski venac, Mirjana Radović Ravlić, zamenica javnog tužioca u Prvom osnovnom tužilaštvu u Beogradu i Vesna Stanojević, koordinatorka „Sigurne kuće Beograda“ pri Savetovalištu protiv nasilja u porodici.

BEOGRAD - Sporazum koji su potpisali Sigurna kuća i kompanija „Dunav osiguranje“ krajem

novembra prošle godine rezultirao je obukom i zaposlenjem prvih štićenica Sigurne kuće. **Predsednica Saveta za rodnu ravnopravnost Grada Beograda Irena Vujović i članica istog tela Vesna Stanojević** posetile su danas „Dunav osiguranje“ i uverile se da proces obuke štićenica Sigurne kuće prolazi bez problema.

- Kombinovanje stranačkih i ministarskih aktivnosti - prvo u obilazak škole, zdravstvene ustanove, fabrike, gradilišta, policijske stanice, a potom na stranački skup.

Primer:

BEOGRAD, 10. februara 2018. - Potpredsednik Vlade Srbije i ministar unutrašnjih poslova Nebojša Stefanović izjavio je danas u Obrenovcu da je cilj Ministarstva da svaku školu, vrtić, raskrnicu i druga prometna mesta pokrije video nadzorom. On je tokom obilaska Policijske stanice Obrenovac rekao da će to doprineti većoj sigurnosti i bezbednosti građana i smanjenju stope kriminaliteta, saopšteno je iz pres službe ministarstva.

BEOGRAD, 10. februara 2018. - Predsednik Gradskog odbora Beograd Srpske napredne

stranke Nebojša Stefanović razgovarao je sa građanima u Obrenovcu i tom prilikom rekao da se vidi želja lokalne vlasti da radi za ovu opštinu, ali pre svega za građane. „Ovde se grade nove škole, domovi zdravlja, sportske hale, ali se otvaraju i novi pogoni. Pogon Mei Te se proširuje, to je jedna od fabrika koja će svakako oblikovati budućnost Obrenovca u narednim godinama. Odlično je što su uz solidne plate, dobar asortiman proizvoda doprineli tome da Obrenovac ima sve bolju i bolju budućnost“, istakao je Stefanović.

- Na partijskom skupu ili pred skup, predsednik partije koji je i predsednik Srbije govori novinarima o aktuelnim državnim pitanjima. Nije reč o direktnom kršenju propisa, već o obezbeđivanju prostora u medijima za sopstvenu promociju, a na taj način promociju liste koja nosi ime predsednika stranke i Srbije.

Primer:

Srpska napredna stranka održala je miting u Batajnici na kojem su govorili predsednik SNS i prvi na listri "Aleksandar Vučić - Zato što volimo Beograd" Aleksandar Vučić i dr Zoran Radojičić. Pre početka mitinga, Vučić se obratio novinarima. Iz tog obraćanja u medije su dospеле sledeće vesti:

BEOGRAD, 11. februara 2018. - Predsednik Srbije Aleksandar Vučić rekao je danas da Beograd ima neku sliku o ubistvu lidera Gradjanske inicijative SDP Olivera Ivanovića, ali da neće govoriti ništa

zvanično. "Imamo neku sliku, da ne govorim ništa zvanično, da sačekamo, ali se nadam da će ubica biti pronađen, a mi ćemo saradivati sa Prištinom po tom pitanju", rekao je Vučić novinarima pred miting Srpske napredne stranke u Batajnici.

BEOGRAD, 11. februara 2018. - Predsednik Srbije Aleksandar Vučić izjavio je danas da će ići u posetu Zagrebu, jer ne misli da postoje bezbednosne pretnje, a da će teme razgovora biti pitanje granica, nestalih lica, odnosa prema Srbima u Hrvatskoj i Hrvata u Srbiji, kao i unapređenje ekonomskih odnosa. "Za nas nema tabu tema, ja samo kažem premijer (Hrvatske Andrej) Plenković će dobiti odgovor", rekao je Vučić pred miting Srpske napredne stranke u

Batajnici upitan da li hrvatski premijer i dalje insistira na razgovoru o ratnoj odšteti.

U konkretnom slučaju, Vučić je na skupu, u svojstvu lidera SNS-a obećao da će uticati na rad gradskih vlasti, iako je istovremeno i predsednik Srbije. Iz izjave proizilazi da odluke u ime gradskih vlasti donosi stranka, što je u suprotnosti sa članom 5. Ustava Srbije (Političke stranke ne mogu neposredno vršiti vlast, niti je potčiniti sebi):

BEOGRAD, 11. februara 2018. - Predsednik Srpske napredne stranke i predsednik Srbije, Aleksandar Vučić izjavio je danas na mitingu liste "Aleksandar Vučić - Zato što volimo Beograd" u Batajnici, da će, ako pobede na gradskim izborima, graditi kanalizaciju za to prigradsko naselje, vodovod i puteve. "Ja sam za ovaj prigradski deo zadužen. Znam ja koliko je vama bitan i Narodni muzej i Muzej savremene umetnosti, ali sada idemo u izgradnju kanalizacije. To vam je moje obećanje i to odmah na proleće, raspisan je tender. Idemo u izgradnju vodovoda za (naselje) Šangaj, idemo u izgradnju puta do Banovaca, do svih drugih infrastrukturnih projekata", rekao je Vučić.

Primer - Vučić kao funkcioner na promotivnom događaju (svečanost na kojoj je nadarenim učenicima, srednjoškolcima, studentima i

doktorantima, povodom Sretenja, uručio stipendije) daje izjave na pet tema:

BEOGRAD, 15. februara 2018. - Predsednik Srbije Aleksandar Vučić izjavio je danas da očekuje da će tehnički dijalog u Briselu uskoro biti nastavljen i najavio da će razgovore o Kosovu voditi i s predsednikom Evropske komisije Žan-Klodom Junckerom koji dolazi u Beograd.

BEOGRAD, 15. februara 2018. (Beta) - Predsednik Srbije Aleksandar Vučić izjavio je danas da je loše stvar lepljenje platata s mrtvačkom glavom na ambasadi Srbije u Sarajevu, ali i da veruje da će nadležni organi u Bosni i Hercegovini pronaći počinioc.

BEOGRAD, 15. februara 2018. - Predsednik Srbije Aleksandar Vučić izjavio je danas da je deklaracija o opstanku Srba gotova, ali da će o njoj biti reči tek posle održavanja izbora u Beogradu koji su zakazani za 4. mart.

BEOGRAD, 15. februara 2018. (Beta) - Predsednik Aleksandar Vučić izjavio je danas da

je u Zagrebu prvi put vodjen dijalog, a ne monolog i da pored razlika u vidjenju prošlosti vidi mnogo toga zajedničkog izmedju Srbije i Hrvatske kao i mnoge zajedničke teme u regionu.

U ovoj izjavi Vučić daje ocene o opoziciji, odnosno nastupa i kao stranački lider, pri čemu je komentar koji je dao sakrio rečima da "neće da komentariše".

Vučić je rekao da je imao spremne odgovore za sve, čak i jedan "užasan" za one iz Beograda poput Velimira Ilića, Saše Jankovića i Alekandra Šapića, koji su govorili da je izdao zemlju, ali da je odlučio da ništa ne govori, jer je predsednik, a zbog čega je sada srećan.

"Rekao sam sebi, valjda narod sve vidi, pusti i prećuti, a smislio sam najodvratniji mogući odgovor. Bio sam srećan što sam to smislio, ali sam shvatio da sam predsednik Srbije i da ne treba da se takmičim u glupostima i uvredama, već u radu i mudrosti", rekao je predsednik.

- Mediji mešaju stranačke i javne funkcije

Primer:

BEOGRAD - U 11.00 u Bulevaru Milutina Milankovića 120a gradonačelnik Beograda Siniša Mali i aktivisti Srpske napredne stranke (SNS) uklanjaju grafite i plakate. U isto vreme, grafite i plakate na Obilićevom vencu uklanjaju gradski menadžer Goran Vesić. U 11.30 predsednica opštine Savski venac Irena Vujović uklanjati grafite ispod Mostarske petlje.

Primer:

Predsednik Srpske napredne stranke i predsednik Srbije Aleksandar Vučić izjavio je danas na mitingu liste "Aleksandar Vučić - zato što volimo Beograd" u Ripnju, da može da garantuje da će ove godine biti povećane plate i penzije. "Doći ćemo do onoga što sam rekao - 500 evra prosečna plata u Beogradu i veće penzije", rekao je Vučić. On je rekao da je nezaposlenost smanjena sa 26 na 12 odsto, da je potrebno podići Avalu kao turistički kompleks i

da je potrebno da više novca ostaje u opštini Voždovac.

Primer:

BEOGRAD, 13. februara 2018. - Potpredsednica Vlade Srbije i članica Predsedništva SNS Zorana Mihajlović poručila je danas da se blokadama ne rešava problem deponije u Vinči koji traje 40 godina i da su samo oni koji žele da žive u prošlosti protiv toga da Beograd dobije uređenu deponiju.

"Hoćete da Beograd i Beogradjani žive u djubretu? Mi to nećemo! Želimo Beograd koji je čist i uredjen, i u kojem se rešavaju problemi koji nisu bili rešeni prethodnih 50 godina, od vodovoda i kanalizacije, preko lokalnih puteva, do višedecenijskog problema deponije u Vinči", napisaje u saopštenju Mihajlović povodom jučerašnje akcije Inicijative "Ne da(vi)mo Beograd" pred lokalne izbore da na jedan sat blokira ulaz u deponiju u Vinči.

- Karakteristični promotivni događaji:

Veoma ilustrativan primer jeste svečano otvaranje hotela Hilton, tri dana pred izbore, iako je najavljeno da će de fakto hotel otvoren biti četiri danas posle izbora.

Predsednik Srbije Aleksandar Vučić presekao je crvenu vrpču sa premijerkom Anom Brnabić, ministrom turizma Rasimom Ljajićem, gradonačelnikom Sinišom Malim, ambasadorom SAD Kajlom Skotom, potpredsednikom kompanije „Hilton” za Evropu Johem-Janom Šlajferom, predstavnikom kompanije „Belaga Management Belgrade” Zlatkom Zdunićem i generalnim menadžerom hotela „Hilton Beograd” Nikolasom Huvertom.

- Beograd je od danas vaš grad i vi ste njegovi i zahvaljujem vam što ste ga prepoznali i uložili novac istavili naš grad na veliku mapu ugodnosti, dobrih usluga i luksuza – kazao je Vučić i osvrnuo se na podatak da je u januaru ove godine u

odnosu na isti mesec 2017. broj turista u prestonici veći za 11,2 odsto, a broj noćenja za 19 procenata. Beograd je, kako je konstatovao predsednik, ovim hotelom potvrdio svoje mesto na mapi evropskih i svetskih metropola.

Potpredsednik kompanije „Hilton” za Evropu potvrdio je, međutim, da će Hilton za prve goste biti spreman 8. marta.

Uručenje ključeva za stanove pripadnicima Vojske, na rate:

BEOGRAD (8. februar) - Ministar odbrane Aleksandar Vulin i načelnik Generalštaba Vojske Srbije general Ljubiša Diković uručiće ključeve od 20 stanova aktivnim i penzionisanim pripadnicima Ministarstva odbrane i Vojske Srbije

BEOGRAD (27. februar) - Ministar odbrane Aleksandar Vulin i načelnik Generalštaba Vojske Srbije Ljubiša Diković uručiće ključeve 34 stana aktivnim i penzionisanim pripadnicima Ministarstva odbrane.

Ministar uručuje zahvalnicu direktoru BIA za angažovanje u aktivnosti koja nema bilo kakve veze sa njegovim delokrugom rada:

Ministar odbrane Aleksandar Vulin uručio je danas Specijalnu zahvalnicu Ministarstva odbrane direktoru Bezbednosno-informativne agencije Bratislavu Gašiću za njegov lični doprinos i angažovanje, koji su doveli do prenosa osnivačkih prava i obaveza Muzeja vazduhoplovstva – Beograd na Republiku Srbiju.

U predizbornom periodu ministar i načelnik Generalštaba prisustvuju analizi operativnih sposobnosti RV i PVO. Niti jednom, prethodnih godina, ministar nije prisustvovao ovim analizama:

- http://www.vs.rs/index.php?news_article=3cfa78de-f52a-11e6-9eee-001a649ddcfe

- http://www.vs.rs/index.php?news_article=a9c81176-d580-11e5-817c-00163e135009

- http://www.vs.rs/index.php?news_article=3d70242e-b055-11e4-97d1-00163e135009

- http://www.vs.rs/index.php?news_article=ddcc72-f859-11e6-9eee-001a649ddcfe

neslaganja dva ministarstva – Ministarstva kulture i informisanja (koje je ovlašćeni predlagač medijskih zakona) i Ministarstva trgovine, turizma i telekomunikacija (koje je ovlašćeni predlagač zakona o oglašavanju). Pored toga, za uređivanje pitanja javnog oglašavanja od velikog značaja su i odredbe brojnih drugih propisa, za čije donošenje, izmenu i sprovođenje su nadležni drugi organi.

- Promotivni događaj baš u dane kada su se pojedini mediji bavili slučajem nelegalne gradnje nosioca liste naprednjaka Zorana Radojičića, ujedno direktora Klinike - premijerka i ministar na događaju brane kandidata, ne osvrćući se na [činjenice u vezi sa nelegalnom gradnjom](#):

BEOGRAD - U 10.00 Univerzitetsku dečiju kliniku Tiršova obiće će premijerka Ana Brnabić i ministar zdravlja Srbije Zlatibor Lončar.

Premijerka Srbije Ana Brnabić rekla je da je Radojičiću priređen „topli zec” i da je to štetno ne samo za njega i njegovu porodicu, već i za Srbiju i da se tako svima koji žele da uđu u politiku poručuje: „Ne ulazite nikako”.

Ona je upitala i koja je odgovornost medija kada diskvalifikuju „ovakvog čoveka” zbog vikendice koja „možda vredi 10.000 evra” i dodala da

Srbija treba da bude srećna jer je Radojičić ostao u zemlji samo iz „patriotizma”.

„Na medijima je da probaju da ne diskredituju ljude. Sutra se niko neće usuditi da se bavi politikom ako se tim medijima ne sviđa”, rekla je Brnabić i dodala da mediji političarima pronalaze da su im roditelji 1970-ih i 1980-ih godina, kada prema njenim rečima, ništa nije bilo uređeno u rodnom selu gradili kuću.

Upitana šta misli o kampanji protiv košarkaškog trenera Dušana Duda Ivkovića i njegovoj imovini, ona je rekla da misli da je to bila strašna kampanja, ali da njegova nelegalna imovina nikome ne predstavlja problem.

„I kada istražujete istražujte gde je 10 miliona evra, a ne gde je nečija vikendica”, rekla je Brnabić novinarima.

Ministar Zdravlja Zlatibor Lončar rekao je da je Radojičić na mestu direktora Tiršove već neko vreme i upitao kako je moguće da do sada niko nije pitao za njegovu vikendicu. „Pitate ga sada, kada je hteo da krene dalje, za vikendicu u rodnom selu”, rekao je Lončar.

- Socijalna pomoć pred izbore:

Na društvenim mrežama se u dane pred izbore pojavio dokument - navodni dopis Ministarstva za rad Gradskom centru za socijalni rad u kome se navodi da je Vlada Srbije obezbedila 208,5 miliona za isplatu jednokratne pomoći od po 15.000 dinara za 13.900 osoba. Dokument je datiran na 21. februar 2018. a njegovu

autentičnost niko nije negirao. Gradski menadžer je tvrdio da je pomoć podeljena za 4.700 a ne 13.900 osoba.⁹

Vanredna podela socijalne pomoći ili bilo kakvih drugih jednokratnih davanja je nešto što bi treba ograničiti, odnosno zabraniti, u okviru uređenja funkcionerske kampanje i sprečavanja zloupotreba u izbornim kampanjama. TS je u izveštajima prethodnih godina ukazivala da su ovakve odredbe usvojene u zemljama regiona (Makedonija i Crna Gora) i ponovo poziva da se u Srbiji otvori javna rasprava na ovu temu.

⁹ <http://rs.n1info.com/a369701/Bg-Izbori/Djilas-Pink-Hepi-Studio-B-i-Informer-nisu-novinari.html>

Funkcionerska kampanja, aktivnosti funkcionera i izborni blokovi u centralnim informativnim emisijama

U monitoringu su posmatrane večernje informativne emisije na pet TV stanica: RTS 1 (Dnevnik u 19.30), N1 (Dnevnik u 19), Prva TV (Vesti u 18), Studio B (Vesti u 19) i Pink (Nacionalni dnevnik u 18.30). Posmatrana su dva dana tokom izborne kampanje - utorak, 20. februar i sredi, 28. februar i jedan dan izborne tišine - petak, 2. mart. "Košuljice" za sve posmatrane emisije mogu se preuzeti sa sajta TS.¹⁰

RTS se nije bavio beogradskim izborima u Dnevniku 2 do poslednje nedelje izborne kampanje. TV Pink od 22. januara neposredno posle Nacionalnog dnevnika u 18.30 emituje emisiju "o11" u kojoj se promovisu funkcioneri aktuelne beogradske vlasti i njeni rezultati. U emisiji su gradske vlasti predstavljene isključivo pozitivno, a prilozi govore o tome koliko se radi i gradi u glavnom gradu. U izbornom bloku Nacionalnog dnevnika listama oko DS, DJB i Dveri, SPS, Zavetnici, lista Muamera Zukorlića i POKS dato je po desetak sekundi, dok su prilozi u kojima jedan deo opozicije napada drugi deo opozicije trajali i do dva minuta, uključujući i tonske izjave. Izborni blok najduže traje na Studiju B tokom koga se promoviše koalicija

oko SNS, napada deo opozicije teškim optužbama i nebiranim epitetima, pre svega Dragan Đilas i Aleksandar Šapić. O pojedinim izbornim listama izveštava se neutralno (SPS, SRS, Zavetnici, POKS, Zelena stranka). Studio B je u posmatranim danima, emitovala tokom vesti u više navrata spotove lista oko SNS i SRS. Kada je reč o Izbornom bloku, Pink i Studio B apsolutno prednjače u podršci izbornoj listi oko SNS, kao i u prilogima u kojima se negativno govori o opoziciji, ali bez odgovora druge strane.

Tako je, na primer, Pink o poseti prvog na listi SNS Zorana Radojičića ginekološkoj klinici izvestio u prilogu od dva minuta, dok je to bila vest dana na Studiju B (1:43). Studio B je 20. februara imao prilog od 2:55 o uspesima i nagradama Aje Jung, kao i razgovor sa ovom kandidatkinjom za odbornika na listi "Aleksandar Vučić", tokom šetnje sa njom i njenim psom. Pink je 28. februara imao prilog od 1:55 o Milanu Guroviću i o tome zašto je podržao Aleksandra Vučića. Ni na jednoj televiziji nije objavljen prilog o nekom drugom kandidatu sa ostale 23 liste koje su učestvovala na izborima. Televizije Pink i Studio B su neravnopravno predstavljale izborbe liste i kandidate, odnosno ogromna prednost data je listi oko SNS, i po minutaži i po sadržini i broju tonova. Na Studiju B i Pinku u okviru izbornog bloka emitovani su i prilozi u kojima se negativno govori o opoziciji, ali to vreme nije

¹⁰ http://transparentnost.org.rs/images/dokumenti_uz_vesti/TV_dnevnic_i_-_funkcionerska_kampanja_-_monitoring_TS.pdf

uračunato u minutažu u statističkim pregledima u prilogu.

RTS, N1 i Prva TV u izbornim blokovima dale su približno isto vremena svim listama. N1 je, kada je izveštavala o optužbama DJB na račun Aleksandra Šapića, pored osnovne vesti, objavila izjavu (tonski) Saše Radulovića, ali i odgovor Šapića u istom trajanju. I u drugim sličnim slučajevima N1 je objavljivala odgovor na optužbe (Dveri i DSS).

U posmatranim danima funkcioneri su imali sledeće aktivnosti:

20. februar:

Aktivnosti koje su se pojavile u vestima:

Predsednik Srbije Aleksandar Vučić prima predstavnike hrvatske nacionalne manjine u Srbiji. Aleksandar Vučić prima predstavnike hrvatskih udruženja nestalih lica.

Predsednica vlade Ana Brnabić otvara treću nacionalnu konferenciju "Izlaz iz sive ekonomije" na kojoj će biti predstavljena analiza obima sive ekonomije u Srbiji.

Šef srpske diplomatije Ivica Dačić u jednodnevnoj poseti Francuskoj

Gradonačelnik Siniša Mali prisustvovao u Starom dvoru prezentaciji projekta beogradskog metroa.

Osnovna škola „Drinka Pavlović“ bila domaćin revijalne rukometne utakmice između „Crvene zvezde“ i „Partizana“, a gradonačelnik Siniša Mali učestvovao u utakmici kao golman.

Zamenik gradonačelnika Andreja Mladenović i koordinatorka sigurnih kuća Vesna Stanojević u

poseti Klubu penzionera u Rakovici povodom Međunarodnog dana socijalne pravde.

Ministar prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Mladen Šarčević i gradski menadžer Goran Vesić predstavljaju Nacionalni model studentske prakse studentima Pravnog fakulteta.

Predsednica Gradske opštine Savski Venac Irena Vujović obilazi rekonstruisanu sportsku salu Dečijeg kulturnog centra "Majdan".

Aktivnosti o kojima nije bilo vesti u posmatranim informativnim emisijama:

Ana Brnabić i Mladen Šarčević sastaju se sa nastavnicima osnovnih i srednjih škola iz Srbije.

Ana Brnabić sa ambasadorom Velike Britanije Denisom Kifom razgovara o bilateralnim odnosima, stanju u regionu, i o predstojećem investicionom samitu EBRD i zemalja Zapadnog Balkana.

Ana Brnabić i potpredsednica Medjunarodne finansijske korporacije Džordžina Bejker potpisale Sporazum o saradnji Vlade Srbije i te organizacije u vezi s podrškom u realizaciji Projekta unapredjenja poslovnog okruženja u Srbiji.

Potpredsednica vlade i ministarka građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture Zorana Mihajlović u poseti opštini Arandjelovac.

Predsednik opštine Palilula Aleksandar Jovičić primio ambasadora Kube Gustava Tristu del Toda.

28. februar:***Aktivnosti koje su se pojavile u vestima:***

Ana Brnabić u radnoj poseti Leskovcu.

Ministri Zoran Đorđević i Rasim Ljajić otvorili Sajam za treće doba.

Gradonačelnik Siniša Mali saopštio rezultate projekta „Da se radi i gradi po tvom“.

Siniša Mali obišao radove na početku izgradnje nove centralne autobuske stanice u Bloku 42..

Gradski menadžer Goran Vesić i direktor „Parking servisa“ Andrija Čupković obišli četiri rekonstruisane stanarske garaže.

Goran Vesić obišao radove na završetku izgradnje Jelezovačkog kolektora.

Goran Vesić obišao, u društvu sekretarke za socijalnu zaštitu Nataše Stanisavljević, nove prostorije Udruženja penzionera „Vračar“.

Goran Vesić i Nataša Stanisavljević obišli objekat gde će, nakon rekonstrukcije i adaptacije, biti smeštene nove prostorije Gradskog centra.

Predsednica Opštine Savski Venac Irena Vujić i ministar omladine Vanja Udovičić prisustvovali javnom času fizičkog u OŠ „Vojvoda Mišić“

Predsednik Gradske opštine Zemun Dejan Matić posetio vrtić "Oaza" u kojem se realizuje projekat Muzičke radionice "Znanje je imanje", kantautorke Mari Mari.

Otvaranje rekonstruisane ambulante u Kotežu, ministar zdravlja Zlatibor Lončar, predsednik GO Palilula Aleksandar Jovičić i direktor Doma zdravlja Palilula Aleksandar Stojanović.

Aktivnosti o kojima nije bilo vesti u posmatranim informativnim emisijama:

Potpredsednica Vlade Republike Srbije i ministarka građevinarstva Zorana Mihajlović razgovarala sa gradonačelnikom Niša i direktorom Aerodroma „Konstantin Veliki“.

Zorana Mihajlović sa ambasadorom Kine o saradnji dveju na realizaciji infrastrukturnih projekata.

Nebojša Stefanović na performansu koji su na temu vršnjačkog nasilja izveli maturanti 14. beogradske gimnazije.

Ministar odbrane Aleksandar Vulin sa ambasadorom Rusije.

Sastanak na temu "Razmatranje modela koncepta razvoja Srednje stručne vojne škole"- ministar Aleksandar Vulin, načelnik Generalštaba general Ljubiša Diković s predstavnicima Vojne akademije, Univerziteta odbrane, Generalštaba i Ministarstva odbrane.

Aleksandar Vulin i general Ljubiša Diković na aerodromu „Nikola Tesla“ dočekali srpske mirovnjake. Mladen Šarčević posetio Kruševac, razgovor sa gradonačelnicom i obilazak rekonstruisane škole.

Ministar spoljnih poslova Ivica Dačić otvorio Drugu konferenciju počasnih konzula.

2. mart:***Aktivnosti koje su se pojavile u vestima:***

Konferencija povodom završetka tvining projekta "Dalji razvoj upravljanja hemikalijama i biocidnim proizvodima u Republici Srbiji".

Pozdravna reč ministar zaštite životne sredine Goran Trivan.

Ana Brnabić - konferencija za novinare povodom raspisivanja konkursa za prijem doktoranada na naučnoistraživačke projekte koje finansira Ministarstvo prosvete.

Na Vojnomedicinskoj akademiji obeležavanje 174. godišnjice rada i otvaranje Očne banke. Prisustvovali ministar Aleksandar Vulin i načelnik Generalštaba Ljubiša Diković.

Ivica Dačić sa predstavnicima Udruženja radnika i invalida rada izbeglih iz Hrvatske. Ivica Dačić u poseti Komorskim ostrvima.

Nebojša Stefanović saopštava da je uhapšeno 27 osoba osumnjičenih da su se bavili proizvodnjom i trgovinom narkotika.

Zamenik gradonačelnika Andreja Mladenović prisustvuje konferenciji povodom održavanja jubilarnog 50. Osmomartovskog velemajstorskog turnira šahista.

Član Gradskog veća i predsednik Saveta za zapošljavanje Dragomir Petronijević i direktorka Fondacije za mlade talente Grada Beograda Ana Zekavica govore na finalu Konkursa za najbolju biznis ideju.

Opština Vračar dodeljuje nagrade istaknutim policajcima na Vračaru, prisustvuje predsednik opštine

U opštini Vračar konferencija za novinare predsednika opštine i gradskog sekretara povodom pretvaranja dela zgrade u obdanište.

Podela dečijih autosedišta porodiljama sa teritorije opštine Zemun i predavanje o značaju upotrebe sigurnosnih sistema u vozilu. Prisustvuje Dejan Matić, predsednik opštine.

Aktivnosti o kojima nije bilo vesti u posmatranim informativnim emisijama:

Ministarka pravde Nela Kuburović obilazi rekonstruisanu zgradu pravosudnih organa u Lazarevcu. Sastanak ministra Ivica Dačića i ambasadora Diplo fondacije Kišana Rana.

Sastanak Ivica Dačića i ambasadora Egipta Amra Alguveilija.

Potpredsednica Vlade Zorana Mihajlović razgovarala sa sindikatom zaposlenih i poslovođstvom Instituta za puteve o efikasnijem poslovanju i predstojećem reformisanju tog preduzeća.

Potpredsednica Vlade Zorana Mihajlović potpisala Poseban kolektivni ugovor koji će obezbediti zaštitu prava 70.000 zaposlenih u javnim preduzećima u komunalnoj delatnosti, koji će važiti do 2021. godine.

Ministar prosvete Mladen Šarčević i predstavnici reprezentativnih sindikata prosvete potpisali Sporazum o produženju roka važenja Posebnog kolektivnog ugovora.

Ministar prosvete Mladen Šarčević i ambasador SAD Kajl Skat razgovarali o mogućnostima intenziviranja i produblivanja saradnje Srbija i SAD na programima naučne i obrazovne saradnje i stipendija.

Ministar kulture i informisanja Vladan Vukosavljević obratio se na obeležavanju Svetskog dana grčkog jezika.

Zamenik gradonačelnika Beograda Andreja Mladenović ugostio delegaciju Istarske županije.

Pregled po TV stanicama - zbirno

Prilozi o aktivnostima predsednika Srbije i ujedno predsednika SNS-a, čije ime nosi lista okupljena oko naprednjaka, Aleksandar Vučića trajali su gotovo 3.000 sekundi u dnevnicima pet posmatranih TV stanica u dva dana kampanje - 20. i 28. februara.

Ako se na to doda 2.500 sekundi o aktivnostima članova Vlade iz partija sa liste "Aleksandar Vučić", o aktivnostima gradskih funkcionera iz SNS-a i izveštaji o listi "Aleksandar Vučić" u izbornim blokovima, ili u okviru vesti, dobija se zbir od 10.941 sekunde, što je četiri puta više od vremena koje su sve ostale liste (njih 23) dobile zajedno (2.789 sekundi, od toga socijalisti 461).

Vučićev sastanak sa predstavnicima udruženja nestalih iz Hrvatske i sa predstavnicima hrvatske nacionalne manjine u Srbiji bio je 20. februara prva vest na RTS (0:56) i na Pinku (2:43), četvrta na Prvoj (0:20), treća na Studiju B (2:30) i druga na N1 (5:20).

Sve televizije su **20. februara** izvestile sa skupa o sivoj ekonomiji, uz tonske izjave Ane Brnabić i Zorana Đorđevića.

28. februara, lista oko SNS ima je završnu konvenciju u hali Pionir, a uključena uživo imale su dve televizije. Prva TV je imala dva

uključenja. Prvo (1:25) na početku izbornog bloka, i drugo (3:20) kada je počeo govor Aleksandra Vučića.

Pink je prekinuo Nacionalni dnevnik kada je počeo govor Vučića i uživo se uključio u halu Pionir i emitovao ceo govor Vučića u trajanju od 20 minuta. Tek potom je emitovan izborni blok tokom kojeg je značajan prostor, po minut i po, dat predstavnicima opozicije koji optužuju druge predstavnike opozicije, uz kratko izveštavanje, bez tonskih priloga, o aktivnosti drugih izbornih lista.

Svi zbirno 20. i 28. februara	ukupno sekundi	izjava sekundi	broj priloga
Aleksandar Vučić, predsednik	2907	847	17
Rep. funkcioneri, partije sa liste Aleksandar Vučić	2535	1217	21
Gradski funkcioneri, partije sa liste A. Vučić	2427	677	20
Republički funkcioneri iz SPS-a	165	55	4
Gradski funkcioneri iz SPS-a	0	0	0
Izborni blok			
Lista Aleksandar Vučić	3072	1991	24
Lista Dragan Đilas	87	35	5
Lista Aleksandar Šapić	40	20	1
Lista Ivica Dačić	296	173	9
DJB - Dveri	730	401	12
Ne davimo Beograd	104	31	4
Lista Vojislav Šešelj	263	155	9
Lista Preletačević Beli	110	110	2
Lista Da oslobodimo Beograd	124	71	5
Lista DSS	158	92	7
Lista Zavetnici	160	86	7
Lista POKS	96	0	7
Lista Marko Bastać	54	24	5
Zelena stranka Srbije	27	12	2
Zelena stranka	143	39	5
LDP	129	67	5
Stranka Grka Srbije	31	22	2
Lista Muamer Zukorlić	72	12	4

Studio B je Vučićevom govoru u Pioniru dao 3:25, od kojih ton Vučića 2:40. RTS vest (0:36), dok je N1 u izbornom bloku izvestila o aktivnosti Gorana Vesića (0:45) koja je bila najavljena kao funkcionerska aktivnost.

Izjava Vučića za RTS u kojoj je govorio o uspesima posete nemačkoj kancelarki Angeli Merkel, ali i o rešenju kosovskog problema i rastu BDP bila je **28. februara** prva vest na četiri posmatrane televizije, dok na N1 nije preneto šta je govorio za RTS.

Prilozi o Vučićevom gostovanju na javnom servisu trajali su na RTS, Studiju B i Pinku duže od četiri minuta. Prva vest na Prvoj TV bila je analiza Vučićeve posete, ali bez tonova njegove izjave za RTS. Druga vest je bila izjava Vučića da je njegova porodica danas siromašnija nego pre pet godina.

28. februara televizije RTS, Studio B i N1 izvestile su o poseti Ane Brnabić Leskovcu koja je obišla uspešne privatne firme, lokalne vlasti i posetila izložbu. Sve televizije su imale priloge o otvaranju Sajma trećeg doba na Beogradskom sajmu, uz tonske izjave ministra Rasima Ljajića. RTS je sajmu starijih sugrađana posvetio 2:40. Prva TV je u prvi plan stavila izjavu ministra Zorana Đorđevića, Studio B je javio da su predstavljene seniorske kartice Grada Beograda, dok je Pink emitovao izjave sugrađana koji tvrde da su penzije male, ali da su oni baš srećni, jer su redovne i da im, nakon što pola penzije ode na račune, baš lepo ostane još pola za život.

Na dan izborne tišine, **2. marta**, izjava šefa Misije MMF u Srbiji Sebastijana Sose da je Srbija

dan danas na mnogo boljim temljima nego pre tri godine bila je prva vest na Pinku i Studiju B, dok je na RTS-u bila treća, a na Prvoj TV 11-ta. N1 nije emitovao taj prilog. Prva vest na N1 i Prvoj TV bila je nova žrtva malih boginja, a obe televizije su imale po 0:30 sekundi izjavu Ane Brnabić, koja poziva na vakcinaciju.

Svi zbirno 2. marta	ukupno sekundi	izjava sekundi	broj priloga
Aleksandar Vučić kao predsednik	80	0	1
Republički funkcioneri iz partija sa liste Aleksandar Vučić	1138	445	14
Gradski funkcioneri iz partija sa liste Aleksandar Vučić	635	142	5
Republički funkcioneri iz SPS-a	353	75	5
Gradski funkcioneri iz SPS-a	0	0	0

Akcije srpske i šanske policije u kojoj je uhapšeno 27 proizvođača i dilera droge, a o čijim je rezultatima govorio ministar Nebojša Stefanović bila je vest na svim televizijama 2. marta. RTS je pustio 30 sekundi tonsku izjavu Nebojše Stefanovića, Prva TV prilog od jednog minuta i ton (0:27), Studio B 1:50, od kojih izjava Stefanović tonski 1 minut, Pink 1:30, od čega Stefanović 0:20, i N1 1:50 (Stefanović 0:25).

Na dan izborne tišine, RTS i Pink objavili su priloge da se prvi put posle sedam godina otvara konkurs za prijemo 1000 mladih doktoranada, uz komentare mladih naučnika i izjavu ministra Mladena Šarčevića. Prva TV

(2:10) i Pink (2:35) istraživali su koji će, posle najave Vučića, nemački automobilski gigant otvoriti pogone u Srbiji.

Na dan izborne tišine 2. marta sve televizije osim N1 objavile su izveštaj o otvaranju očne banke na VMA navodeći da će se time postići značajne uštede novca koji sa sada izdvaja za operacije rožnjače u inostranstvu. RTS, Pink i Studio B emitovali su i tonske izjave Aleksandra Vulina o uspesima Ministarstva odbrane, dok Prva TV nije emitovala Vulina.

Posetu Dačića Komorskim ostrvima i izjavu o ustaškom pozdravu "Za dom spremni" objavile su sve televizije osim Studija B. Dačić je ovu posetu, gde je zatražio povlačenje priznanja Kosova, iskoristio za plasiranje šaljive izjave o igraču Crvene zvezde sa Komorskih ostrva.

RTS je 20. februara najviše pažnje, tri minuta, posvetio najavi i značaju posete ruskog šefa diplomatije Sergeja Lavrova Srbiji. Pored toga, RTS je objavio i skoro trominutni prilog sa javne rasprave o predlozima ustavnih amandmana Ministarstva pravde o pravosuđu na kojoj se struka pobunila i zatražila od Ministarstva da povuče predloge i da organizuje novu javnu raspravu. Iz priloga se jasno videlo da predloženi amandmani nemaju podršku okupljenih stručnjaka, uključujući i tonsku izjavu profesora Ratka Markovića.

28. februara RTS je, povodom prijema počasnih konzula kod ministra Ivice Dačića, emitovao temu o tome ko su i šta rade počasni konzuli. Kada je reč o funkcionerima, emitovana je izjava ministra Rasima Ljajića povodom otvaranja sajma trećeg doba, kao i

ministra Vladana Vukosavljevića, povodom Dana Narodne biblioteke Srbije.

RTS 20. i 28. februara	ukupno sekundi	izjava sekundi	broj priloga
Aleksandar Vučić kao predsednik	506	110	4
Rep. funkcioneri, partije sa liste Aleksandar Vučić	788	155	6
Gradski funkcioneri, partije sa liste A. Vučić	0	0	0
Republički funkcioneri iz SPS-a	125	35	2
Gradski funkcioneri iz SPS-a	0	0	0
Izborni blok (28. februar)			
Lista Aleksandar Vučić	36	27	1
Lista Dragan Đilas	20	0	1
Lista Aleksandar Šapić	0	0	0
Lista Ivica Dačić	17	14	1
DJB - Dveri	22	17	1
Ne davimo Beograd	14	0	1
Lista Vojislav Šešelj	20	17	1
Lista Preletačević Beli	0	0	0
Lista Da oslobodimo Beograd	17	13	1
Lista DSS	19	14	1
Lista Zavetnici	17	14	1
Lista LDP	20	15	1
Lista Marko Bastać	12	0	1
Stranka Grka Srbije	16	12	1
Lista POKS	6	0	1

2. marta na dan izborne tišine, RTS je objavio niz priloga sa tonskim izjavama članova Vlade Srbije. Ana Brnabić dobila je dva tona (0:15 i 0:23) za komentar izjave šefa Misije MMF u Beogradu Sebastijana Sose da je Srbija danas na mnogo boljim temeljima nego pre tri godine. Međutim, RTS je objavio i delove izjave Sose u kojima on navodi šta nije dovoljno dobro i na čemu treba dalje raditi. Nebojša Stefanović je

saopštio o uspešnoj akciji srpske i španske policije u suzbijanju proizvodnje i trgovine narkoticima. Ivica Dačić na ostrvu Koromi traži povlačenje priznanja Kosova, a u posebnoj vesti protestuje zbog ustaškog pozdrava "Za dom spremni". Mladen Šarčević i Ana Brnabić govorili su o konkursu za prijem 1000 mladih doktoranata.

RTS 2. marta	ukupno sekundi	izjava sekundi	broj priloga
Aleksandar Vučić kao predsednik	0	0	0
Republički funkcioneri iz partija sa liste Aleksandar Vučić	518	146	6
Gradski funkcioneri iz partija sa liste Aleksandar Vučić	0	0	0
Republički funkcioneri iz SPS-a	110	35	2
Gradski funkcioneri iz SPS-a	0	0	0

Izjava Ane Brnabić emitovana je i u okviru priloga o novoj žrtvi malih boginja u kojoj je pozvala na vakcinisanje. Aleksandar Vulin je govorio povodom otvaranja očne banke na VMA.

Prva TV je 20. februara najduži prilog, tri minuta, posvetila predstavljanju novog beogradskog metroa u Skupštini grada, uz tonsku izjavu Siniše Malog u trajanju od 20 sekundi. Najava gradnje metroa je ujedno predizborno obećanje SNS. Vest o sastanku Aleksandra Vučića sa predstavnicima hrvatskog udruženja nestalih i predstavnicima nacionalne manjine Hrvata u Srbiji počela je

najavom da je Vučić prilikom posete Zagrebu obećao rešavanje sudbine nestalih Hrvata. Kada je reč o izbornog bloku, Prva TV je aktivnostima predstavnika izbornih lista posvetila po dvadesetak sekundi, s tim što je SNS dobio 20 sekundi više jer je spiker pročitao njihov odgovor na izjavu Dragana Đilasa.

Prva TV 20. i 28. februara	ukupno sekundi	izjava sekundi	broj priloga
Aleksandar Vučić kao predsednik	298	0	4
Rep. funkcioneri, partije sa liste A. Vučić	160	50	3
Gradski funkcioneri, partije sa liste A. Vučić	180	20	1
Republički funkcioneri iz SPS-a	40	20	2
Gradski funkcioneri iz SPS-a	0	0	0
Izborni blok			
Lista Aleksandar Vučić	343	315	5
Lista Dragan Đilas	27	20	2
Lista Aleksandar Šapić	0	0	0
Lista Ivica Dačić	40	30	2
DJB - Dveri	40	32	2
Ne davimo Beograd	5	0	1
Lista Vojislav Šešelj	20	10	1
Lista Ljubiša Preletačević Beli	0	0	0
Lista Da oslobodimo Beograd	32	28	2
Lista DSS	34	28	2
Lista Zavetnici	35	30	2
Lista POKS	13	0	2
Lista Marko Bastać	17	0	2
Zelena Stranka Srbije	27	12	2
LDP	14	7	1
Stranka Grka Srbije	15	10	1
Lista Zukorlić	36	0	2

Prva TV je 28. februara vesti počela izjavama analitičara o pozitivnim odjecima posete Aleksandra Vučića Nemačkoj i susretu sa

Angelom Merkel, a nastavila sa izjavom Vučića da njegova porodica danas ima manu imovinu nego pre pet godina. Značajan prostor, skoro šest minuta posvećen je vestima iz crne hronike, a kada je reč o funkcionerima vreme je dobio Zoran Đorđević koji najavljuje povećanje plata i penzija. U izbornom bloku, Prva TV se u dva navrata uključila uživo u Halu Pionir na završnu konvenciju SNS. Prvi put najava, a drugi put sa tonskom izjavom Aleksandra Vučića (3:20). Pola minuta dobio je i Goran Vesić, dok su ostale liste dobile po desetak sekundi.

Prva TV 2. marta	ukupno sekundi	izjava sekundi	broj priloga
Aleksandar Vučić kao predsednik	0	0	0
Republički funkcioneri iz partija sa liste Aleksandar Vučić	80	45	2
Gradski funkcioneri iz partija sa liste Aleksandar Vučić	0	0	0
Republički funkcioneri iz SPS-a	85	40	1
Gradski funkcioneri iz SPS-a	0	0	0

Prva TV je 2. marta, na dan izborne tišine, u najdužem prilogu (2:10), mada među poslednjim vestima, istraživala koji bi to nemački automobilski gigant mogao da investira u proizvodnju u Srbiji. Sumnja se da je u pitanju Kraljevo, čiji su građani, u anketi, istakli da bi se time preporodio ceo grad. Kada je reč o funkcionerima, emitovana je izjava Ane Brbabić o vakcinama, Nebojše Stefanovića o

akciji srpske i španske policije i Ivica Dačića na Komorskim ostrvima. Pohvale šefa misije MMF Srbiji, Prva TV objavila je kao kratku vest pri kraju emisije.

Studio B je 20. februara kao prvu vest objavio posetu prvog na listi SNS Zorana Radojičića ginekološkoj klinici (1:43), dok je druga gostovanje Vučića u emisiji "Ćirilica" u trajanju od skoro sedam minuta (6:53) sa pet tonova Vučića. Skoro šest minuta (5:55) trajao je prilog u kome se negativno govorilo o Šolaku (SBB) i Đilas u uz navode da se tajkuni udružuju kako bi potpuno zavladao medijima. Minut i po spiker je čitao saopštenje SNS u kojem se iznose optužbe protiv Đilasa i Šapića i još 43 sekunde saopštenje SNS protiv Šutanovca i podsećanje na aferu "Pašnjak". Svi prilozi o opoziciji bili su u izrazito negativnom kontekstu, dok su kandidati sa liste SNS dobili značajan prostor. Marija Obradović jedan minut, Marko Đurić 50 sekundi, a Aja Jung skoro tri minuta. Siniša Mali imao je 45 sekundi izjave u prilogu o gradnji beogradskog metroa (2:30) i još minut u prilogu (2:11) o druženju sa mladim rukometašima u Osnovnoj školi "Drinka Pavlović".

Tri minuta trajao je izveštaj o tome da je Irena Vujović (kandidat SNS za odbornika) otvorila renoviranu sportsku halu u Dečjem kulturnom centru Majdan.

Vesti Studija B su 28. februara više ličile na propagandni program SNS,

nego na informativnu emisiju. Tako su posle prva tri priloga posvećena Vučiću, emitovana dva sporta SNS (po minut), četvrta vest je bila

podrška Vučiću iz Kanade (hokejaš srpskog porekla), a potom je četiri minuta Dragan Vučićević, vlasnik Informera tvrdio kako je lista Dragana Đilasa već propala i nema šta da traži na izborima.

Studio B 20. i 28. februara	ukupno sekundi	izjava sekundi	broj priloga
Aleksandar Vučić kao predsednik	1004	579	4
Rep. funkcioneri, partije sa liste A. Vučić	237	177	5
Gradski funkcioneri, partije sa liste A. Vučić	1827	520	15
Republički funkcioneri iz SPS-a	0	0	0
Gradski funkcioneri iz SPS-a	0	0	0
Izborni blok			
Lista Aleksandar Vučić	821	312	9
Lista Dragan Đilas	0	0	0
Lista Aleksandar Šapić	0	0	0
Lista Ivica Dačić	120	87	2
DJB - Dveri	208	100	2
Ne davimo Beograd	0	0	0
Lista Vojislav Šešelj	89	61	2
Lista Ljubiša Preletačević Beli	70	70	1
Lista Da oslobodimo Beograd	0	0	0
Lista DSS	20	0	1
Lista Zavetnici	85	42	2
Lista POKS	52	0	2
Zelena stranka	35	0	1

Među propagandnim priložima (2:23) je i da Šapić "odbija da sruši nelegalnu" zimsku baštu na trotoaru uz impliciranje da Šapić podržava nelegalnu gradnju. U izbornom bloku priloge su imali i drugi kandidati sa liste SNS i funkcioneri te partije - Siniša Mali (3:00), Goran Vesić (2:30 i 1:14), Vanja Udovičić i Irena Vujović (2:12), Goran Matić (2:05), Zlatibor Lončar i

Aleksandar Jovičić (2:45), Aja Jung (1:30). Studio B je 28. februara tri minuta posvetio Siniši Malom i najavi izgradnje najsavremenije autobuske stanice na Novom Beogradu.

Studio B je 2. marta, na dan izborne tišine, u prilogu od dva minuta javio da opština Vračar pretvara deo zgrade u vrtić, a u posebnoj vesti od minut i po da je nagradila 10 najboljih policajaca.

Studio B 2. marta	ukupno sekundi	izjava sekundi	broj priloga
Aleksandar Vučić kao predsednik	80	0	1
Republički funkcioneri iz partija sa liste Aleksandar Vučić	235	165	3
Gradski funkcioneri iz partija sa liste Aleksandar Vučić	635	142	5
Republički funkcioneri iz SPS-a	0	0	0
Gradski funkcioneri iz SPS-a	0	0	0

U oba priloga date su tonske izjave predsednika opštine Milana Nedeljkovića. Prilog da je opština Zemun podelila 100 autosedišta za bebe trajao je 2:20, a da je Grad Beograd najradio najbolju biznis ideju tri minuta. Andreja Mladenović je najavio osmomartovski turnir za šahistkinje (1:20, od toga 0:50 tonski).

Pink je 20. februara dva i po minuta, kao treću vest, posvetio uhapšenih strancima koji su snimali vojne objekte i izjavama više analitičara i još dva minuta o tome ko je jedan od uhapšenih, bivši pripadnik Mornaričkih foka, o kome je tonski (tri tona) govorio Miroslav Lazanski.

Pink 20. i 28. februara	ukupno sekundi	izjava sekundi	broj priloga
Aleksandar Vučić kao predsednik	589	123	3
Rep. funkcioneri, partije sa liste A. Vučić	760	635	3
Gradski funkcioneri, partije sa liste A. Vučić	420	133	4
Republički funkcioneri iz SPS-a	0	0	0
Gradski funkcioneri iz SPS-a	0	0	0
Izborni blok			
Lista Aleksandar Vučić	1799	1305	7
Lista Dragan Đilas	0	0	0
Lista Aleksandar Šapić	0	0	0
Lista Ivica Dačić	42	0	2
DJB - Dveri	240	172	3
Ne davimo Beograd	0	0	0
Lista Vojislav Šešelj	62	20	3
Lista Ljubiša Preletačević Beli	40	40	1
Lista Da oslobodimo Beograd	0	0	0
Lista DSS	0	0	0
Lista Zavetnici	23	0	2
Lista POKS	25	0	2
Lista Marko Bastać	10	0	1
Zelena stranka	38	8	2
LDP	18	0	1
Lista Zukorlić	36	12	2

Pink je javio i da je, posle posete Vučića Kosovu, odbor SNS u Baču spremio donaciju u ovcama i dve junice (1:44). Skoro dva minuta trajao je prilog o Šolaku i Đilasu, koji su navedeni kao ljudi opasnih namera, uz tonske izjave Milorada Vučelića. Minut i po trajao je prilog u kojem Saša Radulović optužuje Aleksandra Šapića, a skoro minut Ljubiša Preletačević Beli govori protiv Đilasa, Jankovića i Šapića. Poseta prvog na listi SNS Zorana Radojičića ginekološkoj klinici objavljena je u prilogu od dva minuta.

Pink je **28. februara** najviše prostora, skoro pet minuta, dao izjavi Aleksandra Vučića posle posete Angeli Merkel, uz još dva minuta u kojim su na istu temu govorili analitičari. Apsolutni rekorder Pink je bio kada se uživo uključio u Halu Pionir na završnu konvenciju SNS i tokom 20 minuta emitovao ceo govor Aleksandra Vučića. Ostale liste dobile su između 10 i 20 sekundi u okviru izbornog bloka.

Pink je 2. marta kao prvu vest objavio komentar šefa misije MMF Sebastijana Sose u kojoj govori afirmativno o Srbiji (dva minuta).

Pink 2. marta	ukupno sekundi	izjava sekundi	broj priloga
Aleksandar Vučić kao predsednik	0	0	0
Republički funkcioneri iz partija sa liste Aleksandar Vučić	305	89	3
Gradski funkcioneri iz partija sa liste Aleksandar Vučić	0	0	0
Republički funkcioneri iz SPS-a	158	0	2
Gradski funkcioneri iz SPS-a	0	0	0

Drugi prilog (2:35) odnosio se na potragu za nemačkim automobilskim gigantom koji će otvoriti proizvodne pogone u Srbiji (prilog na istu temu imala je i Prva TV). Informacija o konkursu za 1000 mladih naučnika, uz naznaku da se to dešava prvi put posle sedam godina, dobila je dva i po minuta, uz tonske izjave Ane Brnabić (0:14) i Mladena Šarčevića (0:35). Pink je objavio i “prvu” fotografiju Erbasovog helikoptera koji se proizvodi za potrebe srpske vojske.

Priča dana na televiziji **N1 20. februara** bila je pozadina hapšenja osmoro stranih državljana, kao i uskraćivanje radne vize belgijskom novinaru, uz dva tonska priloga Vučića prilikom gostovanja u Ćirilici, na tu temu. Najviše prostora (5:20) dobio je izveštaj o sastanku Vučića sa predstavnicima udruženja nestalih iz Hrvatske i sa predstavnicima hrvatske nacionalne manjine u Srbiji, tokom kojih je objašnjeno šta se sve potražuje od srpskih vlasti, kao i šta je dogovoreno na sastanku. Van izbornog bloka objavljena je i informacijama o zahtevu Dveri i DJB da se zakaže sednica Skupštine Srbije o pritiscima međunarodne zajednice da Kosovo dobije stolicu u UN. Tri i po minuta N1 je posvetila skupu sa kog su predstavnici pravosuđa odbacili predlog ustavnih amandmana Ministarstva pravde. Za razliku od drugih televizija, N1 je u izbornom bloku, kada jedan deo opozicije optužuje drugi, davala priliku i jednima i drugima da se izjasne (Dveri protiv DSS i DJB protiv Šapića).

N1 20. i 28. februara	ukupno sekundi	izjava sekundi	broj priloga
Aleksandar Vučić kao predsednik	510	35	2
Rep. funkcioneri, partije sa liste A. Vučić	590	110	4
Gradski funkcioneri , partije sa liste A. Vučić	0	0	0
Republički funkcioneri iz SPS-a	0	0	0
Gradski funkcioneri iz SPS-a	0	0	0
Izborni blok			
Lista Aleksandar Vučić	73	33	2
Lista Dragan Đilas	40	15	2
Lista Aleksandar Šapić	40	20	1
Lista Ivica Dačić	77	42	2
DJB - Dveri	210	80	4
Ne davimo Beograd	85	31	2
Lista Vojislav Šešelj	72	47	2
Lista Ljubiša Preletačević Beli	0	0	0
Lista Da oslobodimo Beograd	75	30	2
Lista DSS	85	60	3
Zelena stranka	70	31	2
LDP	77	45	2
Lista Marko Bastać	24	24	1

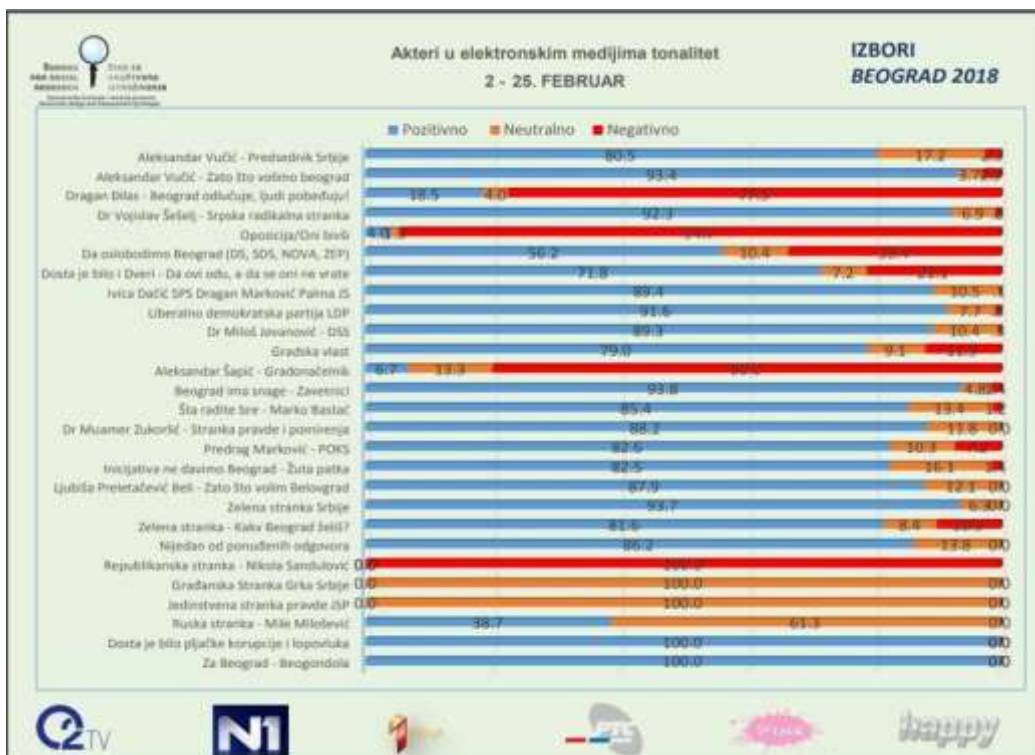
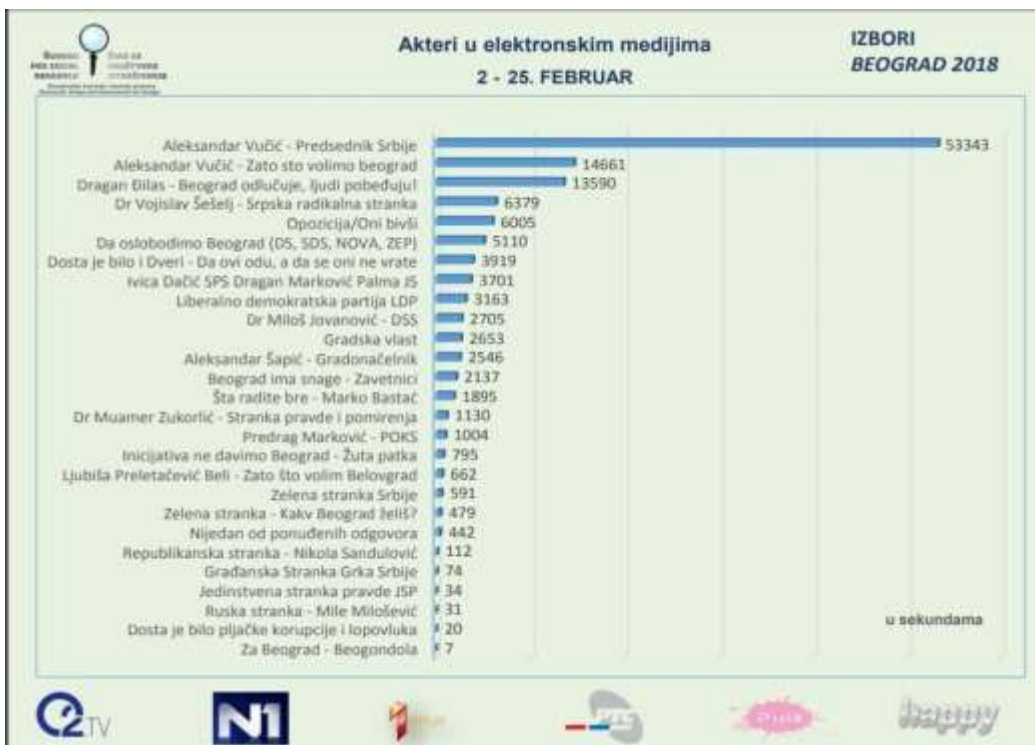
N1 je 28. februara prvu polovinu vesti posvetila ledenim danima u Srbiji, regionu, i svetu. Tri minuta je trajao prilog o početku rada posebnih odeljenja za borbu protiv korupcije, a minut i po da se poslanici vraćaju u skupštinske klupe posle dvomesečne pauze.

N1 je **2. marta** objavio prilog o sporu oko brašna Srbije i Makedonije 3:05, uz dve tonske izjave Rasima Ljajića (0:20 i 0:30).

N1 2. marta	ukupno sekundi	izjava sekundi	broj priloga
Aleksandar Vučić kao predsednik	2530	1552	22
Republički funkcioneri iz partija sa liste Aleksandar Vučić	239	160	3
Gradski funkcioneri iz partija sa liste Aleksandar Vučić			
Republički funkcioneri iz SPS-a			
Gradski funkcioneri iz SPS-a			

Druga vest bila je da Skupština Srbije nije počela redovno zasedanje na vreme zbog beogradskih izbora. Emitovan je i prilog da je Vučić 15. februara obećao dupliranje stipendija najboljim studentima, ali da oni to nisu dobili. O tome zašto je to tako, objavljene su tonske izjave Ane Brnabić i Mladena Šarčevića.

Ovi rezultati pokazuju sličnu sliku kao istraživanje organizacije Birodi o prisutnosti kandidata u informativnim emisijama šest TV stanica (RTS, Pink, Happy, Prva, B92 i N1) u periodu 2.-25. februar:

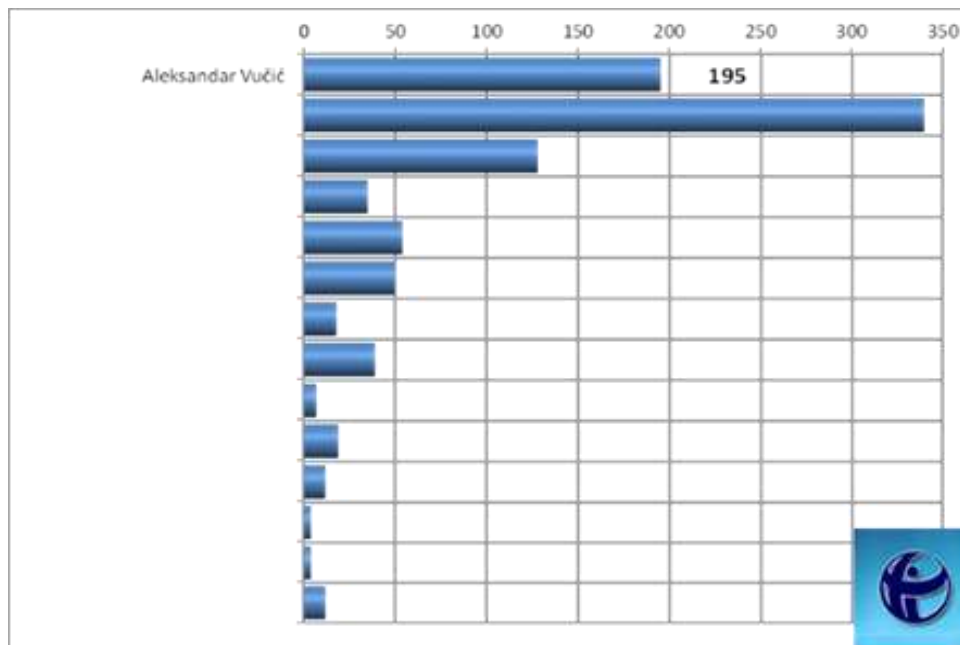

Naslovne stranice dnevne štampe

Pratili smo pojavljivanje kandidata na naslovnim stranicama devet dnevnih listova (24 sata, Alo, Blic, Danas, Informer, Kurir, Novosti, Politika, Srpski telegraf) u periodu od 15. januara do 4. marta.

Monitoring naslovnih stranica za period 15. januar-4.mart												
	ukupno na naslovnim				od toga kao glavna tema				ukupno na naslovnim			
	-	0	+		-	0	+		-	0	+	
Lista Aleksandar Vučić zbirno	28	12	294	340	9	4	95	108	10,0%	3,5%	86,5%	
Lista Dragan Đilas zbirno	16	12	40	128	13	4	4	27	59,4%	9,4%	31,3%	
Lista Da oslobodimo BGD zbirno	5	11	36	54	2	3	4	9	13,0%	20,4%	66,7%	
Lista Ivica Dačić zbirno	3	10	40	50	3	3	3	6	0,0%	20,0%	80,0%	
Lista Vojislav Šešelj zbirno	1	4	13	18	0	1	0	1	5,6%	22,2%	72,2%	
Lista Aleksandar Šapić	11	11	11	35	5	2	2	9	37,1%	31,4%	31,4%	
Lista DJB i Dveri zbirno	6	9	22	39	2	3	0	5	20,5%	23,1%	56,4%	
Marko Bastać	0	0	3	3	0	0	0	0	0,0%	0,0%	100,0%	
Luka Maksimović	0	2	5	7	0	0	1	1	0,0%	28,6%	71,4%	
Lista Ne davimo Beograd zbirno	0	3	9	12	0	1	1	2	0,0%	25,0%	75,0%	
Čedomir Jovanović i lista LDP zbirno	0	1	5	12	0	0	1	3	50,0%	8,3%	41,7%	

Lista Aleksandar Vučić bila je ubedljivo najzastupljenija na naslovnim stranicama dnevne štampe u Beogradu, sa 294 pojavljivanja u pozitivnom kontekstu, što je za 94 više od svih ostalih lista zajedno, pokazuje analiza Transparentnosti Srbije.

Za dominaciju je najzaslužniji predsednik Srbije i SNS-a Aleksandar Vučić, čije ime nosi lista za beogradske izbore, i koji je, kao predsednik države i kao predsednik partije, bio na naslovnim stranicama 195 puta. Od toga 171 u pozitivnom kontekstu, devet u neutralnom i 15 u negativnom. Siniša Mali pojavio se 38 puta u pozitivnom i četiri u negativnom, Goran Vesić 12 puta u pozitivnom i jednom u negativnom, a Zoran Radojičić svih 13 puta u pozitivnom. Ukupno su **lider, kandidati i SNS** osvanuli na naslovnim stranicama **340 puta**, od toga **294 u pozitivnom** i 12 u neutralnom tonu. Sva pojavljivanja u negativnom kontekstu, njih 34, bila su na naslovnim stranicama lista "Danas".

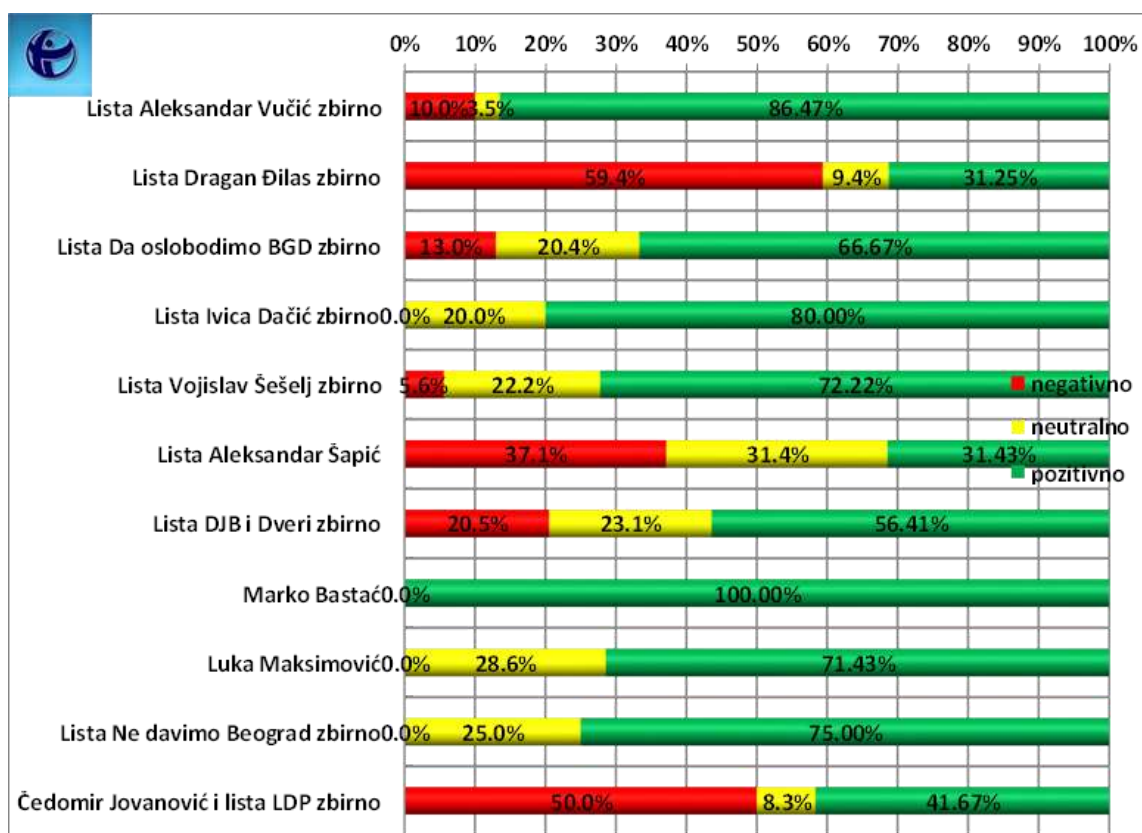
Sve ostale liste zajedno imaju **200** pojavljivanja u pozivnom kontekstu.

Druga po broju naslovnih je **lista Dragan Đilas**, ali je od **128 članaka**, **76 u negativnom tonu**, od toga 70 u tabloidima.

Od **54** objave o listi "**Da oslobodimo Beograd**" na naslovnim stranicama devet dnevnih listova, 36 (67%) je u pozitivnom kontekstu. Aleksandar Šapić dobio je manje prostora na naslovnim stranicama, ali i veći negativni publicitet - 11 od 35 je pozitivno, a 13 negativno.

Lista **Dosta je bilo i Dveri** ima **22** pozitivne, devet neutralnih i osam negativnih pojavljivanja.

Lista "Ivica Dačić" nije imala nijednu negativnu objavu, dok je lista "Vojislav šešelj" imala jednu, a pri tome se socijalisti mogu podičiti ukupno sa 50 članaka, a radikali sa 18.

Lista Ljubiša Preletačević bila je na naslovnim stranicama 19 puta, od toga 12 u pozitivnom i dva u negativnom tonu, LDP i Čedomir Jovanović 12 puta, od toga pet pozitivnih i šest negativnih, pri čemu je pet negativnih "pokupio" Čedomir Jovanović u Kuriru.

Ne davimo Beograd pojavljuje se devet puta u pozitivnom kontekstu, od toga sedam puta na naslovnim Danasa, i tri puta u neutralnom kontekstu.

Što se tiče raznovrsnosti ponude na naslovnim stranicama pojedinih listova. "najekskluzivniji" je bio list 24 sata - od 81 registrovanog naslova, 80 je bilo posvećeno lideru i kandidatima sa liste SNS, a jedan "utešni" je dobio Aleksandar Antić (SPS). U Novostima Vučić i SNS imaju 30 pozitivnih, Đilas pet negativnih i socijalisti pet pozitivnih "nastupa" na naslovnim stranicama.

Ako se ne računa "Politika" koja je objavila spisak svih potvrđenih lista, ali na čijim naslovnim dominira Vučić, najširi spektar političkih opcija je predstavljen na naslovnim Danasa (ukupno 14, od toga 10 ima najmanje tri pojavljivanja o pozitivnom kontekstu). Kurir je, sa uvođenjem rubrike "Lokalni izbori" na naslovnoj, "obogatio" ponudu i na naslovnim se pojavljuju predstavnici 10 listi.

Glavne teme na naslovnim stranicama dnevne štampe

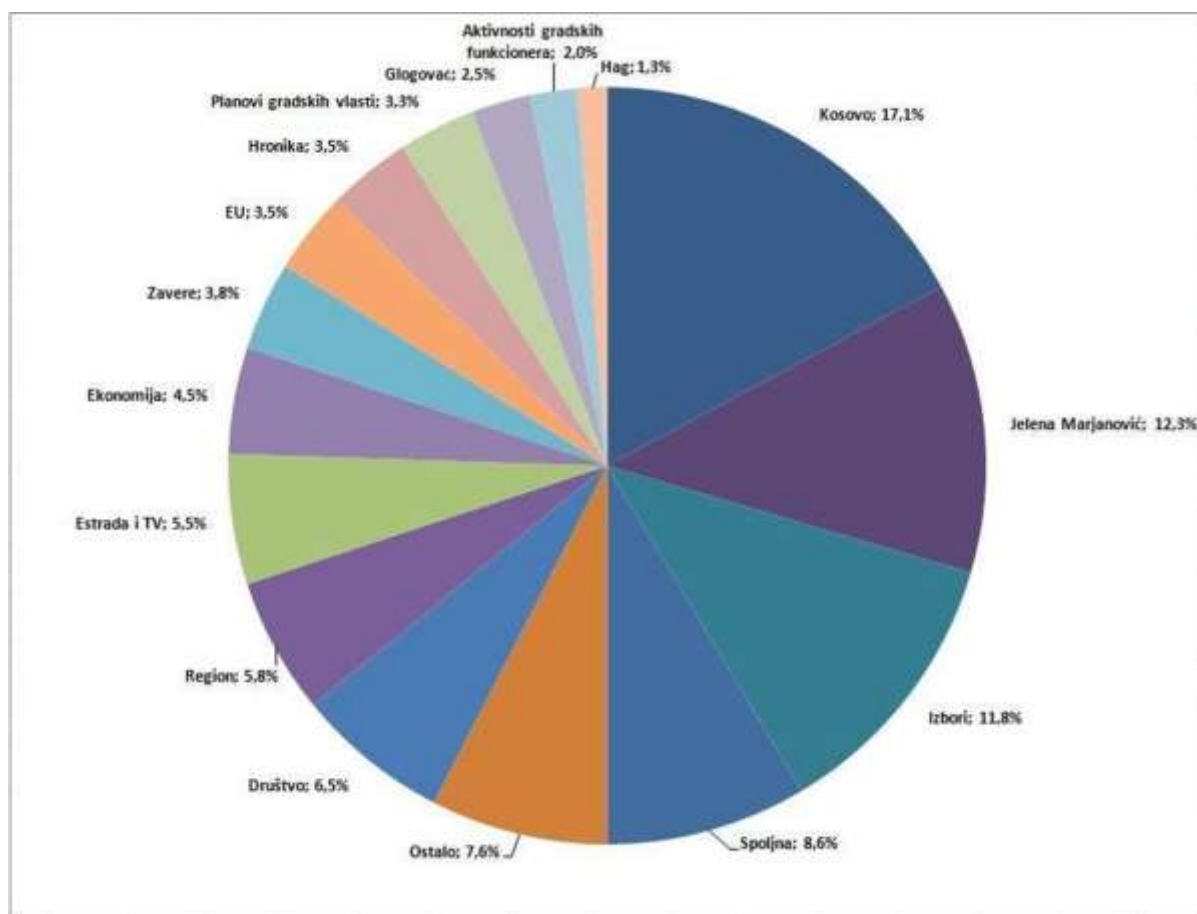
Transparentnost Srbija uradila je i analizu glavnih tema na naslovnim stranicama štampe tokom sedam nedelja izborne kampanje. Posmatrano je devet dnevnih listova koji izlaze u Beogradu (24 sata, Alo, Blic, Danas, Informer, Kurir, Novosti, Politika, Srpski telegraf¹¹). Izbori su bili tek treća tema po učestalosti. Na prvom mestu je Kosovo, koje je bilo glavna tema na 68 od ukupno 397 naslovnica u posmatranom periodu. Razlog je ubistvo Olivera Ivanovića, što je bilo tema 43 od 68 naslovnica posvećenih Kosovu, a dodatnih 15 obezbedio je Aleksandar Vučić svojom posetom pokrajini. Ta poseta rezultirala je i jednim kuriozitetom - Novosti su imale četiri fotografije predsednika Srbije na jednoj naslovnoj stranici.

Druga tema po učestalosti je istraga u vezi sa ubistvom Jelene Marjanović od pre dve godine - 49 naslovnih, odnosno 12,4%. Izbori su tek na trećem mestu sa 47 naslovnih. Trećina, njih 15, posvećena je Draganu Đilas, u negativnom kontekstu. Od vesti iz sveta, što je glavna tema 34 naslovne stranice, najviše je onih koje se bave Rusijom i Putinom - 13.

Za list 24 sata karakteristično je da su govoto sve naslovne o planovima i aktivnostima gradskih vlasti, a malobrojne koje tretiraju druge teme (ekonomske, ubistvo Olivera Ivanovića, region -

¹¹ Od devet posmatranih, pet izlazi svih sedam dana u nedelji, tri lista ne izlaze nedeljom, a jedan ne izlazi subotom i nedeljom. Nijedne novine nisu izašle na praznik, 16. februara.

Hrvatska) predstavljene su kroz aktivnosti ili izjave A. Vučića. List Danas ekonomijom se bavio kao glavnom temom najčešće kroz "tabu teme" - Air Serbia, koncesija za aerodrom, Beograd na vodi, dok su Novosti tu oblast tretirale kroz kredite, jeftine stanove, izgradnju pruge. U Informeru se teme na naslovnoj često prepliću - sadrže elemente u vezi sa spoljnom (SAD, Rusija, CIA), zaverama, Kosovom, a za statistički prikaz je birano ono što je dominantno iz slike, naslova i podnaslova. U Srpskom telegrafu elemente zavere ima čak 12 glavnih tema na naslovnim stranicama, ali su neke od njih u statističkom prikazu svrstane u druge kategorije (Putin, SAD, Kosovo).

Teme	24 sata	Alo	Blic	Danas	Informer	Kurir	Novosti	Politika	S. telegraf	ukupno	
Kosovo	4	7	8	8	6	9	11	6	9	68	17,1%
od toga Kosovo - Vučić	2	2	2	1	1	2	3	2		15	
od toga Oliver Ivanović	2	4	5	5	4	7	6	3	7	43	
Jelena Marjanović		10	7		10	8			14	49	12,3%
Izbori		9	2	15	11		3	7		47	11,8%
od toga Đilas negativac		6			8		1			15	
Spoljna	2				5		4	17	6	34	8,6%
od toga Vučić	2						2	4		8	
od toga Severna Koreja								5		5	
od toga Rusija ili Putin					4		2	4	3	13	
od toga SAD					1				3	4	
Ostalo		5	5	1		10	4	3	2	30	7,6%
Društvo	1		8	5	1		7	4		26	6,5%
od toga zdravstvo	1		4				1	1		7	
od toga Ustav				1			2			3	
Region	2	3	1	1	2	2	7	5		23	5,8%
od toga Hrvatska *	2	1		1	2	1	6	4		17	
od toga Crna Gora						1	1			2	
od toga Mađarska								1		1	
od toga Dodik		1	1							2	
Estrada i TV		3	7			9			3	22	5,5%
Ekonomija	2		1	7			5	3		18	4,5%
Zavere		5			3	1			6	15	3,8%
EU	2		1	3	1		4	3		14	3,5%
od toga EU - Vučić	1			1			2	2		6	
Hronika		4	4		1	5				14	3,5%
Planovi gradskih vlasti	13									13	3,3%
Glogovac		2	3	1	1	2	1			10	2,5%
Aktivnosti gradskih funkcionera	8									8	2,0%
Hag						2	2		1	5	1,3%

Troškovi izborne kampanje - TV i štampa

Izborna kampanja je bila kraća, sa manje plaćenih putovanja mitingaša, i manjim budžetskim finansiranjem, te stoga jeftinija nego što su kampanje za nacionalne izbore. Međutim, i sada je za reklamiranje na TV stanicama utrošeno oko 2 miliona evra, a u štampi preko 300 hiljada. S druge strane, učesnicima su na raspolaganju stajala veoma skromna sredstva iz budžeta grada (manje od 3 hiljade evra po izornoj listi), što stavlja u izrazito privilegovani položaj predstavnike vlasti, kojima su dostupni i drugi kanali, osim plaćenih oglasa, da se predstave građanima. Iz budžeta Grada Beograda je za finansiranje ovogodišnje izborne kampanje izdvojeno ukupno 37.430.444 dinara (317.173 evra), 7% manje nego što je trebalo po Zakonu. Maksimalni prilog od fizičkog lica bio je 957.860 dinara, a od firmi deset puta više.

Za pokriće troškova kampanje, na osnovu izbornog uspeha, SNS može očekivati još 147 hiljada evra, lista koju je predvodio Đilas oko 60 hiljada evra, Šapićeva 25, a SPS-JS 20 hiljada evra. Zahvaljujući izmenama Zakona o finansiranju političkih aktivnosti iz 2014, stranke kojima ostane „višak“ novca od budžetskih dotacija za finansiranje redovnog rada, na osnovu velikog broja narodnih poslanika u

republičkoj skupštini mogu bez ikakvog ograničenja da taj novac usmere u izbornu kampanju, i to ne samo za republičke izbore, već i za izbore u nekoj lokalnoj samoupravi.

Oko 70% troškova kampanje na TV stanicama i 77% u štampi odlazi na listu SNS; drugoplasirani su Đilasova lista za TV oglase (14,7%) i SPS-JS za štampu (10,2%). Ovo su bili još jedni izbori na kojima građani nisu imali mogućnost uvida u podatke o prihodima i rashodima kampanje dok ona traje, jer će finansijski izveštaji biti podneti tek mesec dana nakon proglašenja konačnih rezultata.

Beogradski lokalni izbori 2018 - procena vrednosti TV oglašavanja						
Lista	Medij	Sekunde	Ukupno po cenovniku (RSD)	Procenjen popust %	procena vrednosti sa popustom	EUR
Aleksandar Vučić-Zato što volimo Beograd!	Happy	3.614	39.268.800	15	33.378.480	282.812
	O2TV	1.853	6.707.376	50	3.353.688	28.415
	Pink	9.306	105.105.600	55	47.297.520	400.746
	Prva	5.935	72.348.768	50	36.174.384	306.501
	RTS1	5.627	52.123.920	15	44.305.332	375.394
Aleksandar Vučić-Zato što volimo Beograd! - Ukupno		26.335	275.554.464		164.509.404	1.393.868
Dosta je bilo i Dveri-Da ovi odu, a da se oni ne vrate	N1	1.02	447.696	0	447.696	3.793
Dosta je bilo i Dveri-Da ovi odu, a da se oni ne vrate - ukupno		1.02	447.696		447.696	3.793
Dr Muamer Zukorlić-Stranka pravde i pomirenja	Pink	684	3.556.800	0	3.556.800	30.136
Dr Muamer Zukorlić-Stranka pravde i pomirenja - Ukupno		684	3.556.800		3.556.800	30.136
Dr Vojislav Šešelj-Srpska radikalna stranka	Pink	961	10.416.000	25	7.812.000	66.19
Dr Vojislav Šešelj-Srpska radikalna stranka - ukupno		961	10.416.000		7.812.000	66.19
Dragan Đilas-Beograd odlučuje, ljudi pobeđuju!	N1	5.26	2.138.832	5	2.031.890	17.216
	Prva	1.092	12.977.136	16,5	10.835.909	91.811
	RTS1	2.949	24.357.240	10	21.921.516	185.738

Dragan Đilas-Beograd odlučuje, ljudi pobeđuju! - Ukupno		9.301	39.473.208		34.789.315	294.766
Ivica Dačić - Socijalistička partija Srbije (SPS), Dragan Marković Palma - Jedinstvena Srbija (JS)	Happy	873	10.829.760	0	10.829.760	91.759
	Pink	342	4.437.600	0	4.437.600	37.599
	Prva	168	2.313.216	6	2.174.423	18.424
	RTS1	257	1.864.440	0	1.864.440	15.797
(SPS), (JS) - Ukupno		1.64	19.445.016		19.306.223	163.579
Liberalno demokratska partija-LDP-Čedomir Jovanović	Pink	449	4.984.800	0	4.984.800	42.236
LDP-Čedomir Jovanović - Ukupno		449	4.984.800		4.984.800	42.236
Predrag Marković-Pokret obnove Kraljevine Srbije	RTS1	30	162.000	0	162	1.373
Pokret obnove Kraljevine Srbije - Ukupno		30	162.000		162	1.373
Ukupno		40.42	354.039.984		235.568.238	1.995.940

Beogradski lokalni izbori 2018 - procena vrednosti TV oglašavanja						
Lista	Medij	Sekunde	Ukupno po cenovniku (RSD)	Procenjen popust %	procena vrednosti sa popustom	EUR
Aleksandar Vučić-Zato što volimo Beograd!	Happy	3.614	39.268.800	15	33.378.480	282.812
	O2TV	1.853	6.707.376	50	3.353.688	28.415
	Pink	9.306	105.105.600	55	47.297.520	400.746
	Prva	5.935	72.348.768	50	36.174.384	306.501
	RTS1	5.627	52.123.920	15	44.305.332	375.394
Aleksandar Vučić-Zato što volimo Beograd! - Ukupno		26.335	275.554.464		164.509.404	1.393.868
Dosta je bilo i Dveri-Da ovi odu, a da se oni ne vrate	N1	1.02	447.696	0	447.696	3.793
		1.02	447.696		447.696	3.793

Dosta je bilo i Dveri-Da ovi odu, a da se oni ne vrate - ukupno						
Dr Muamer Zukorlić-Stranka pravde i pomirenja	Pink	684	3.556.800	0	3.556.800	30.136
Dr Muamer Zukorlić-Stranka pravde i pomirenja - Ukupno		684	3.556.800		3.556.800	30.136
Dr Vojislav Šešelj-Srpska radikalna stranka	Pink	961	10.416.000	25	7.812.000	66.19
Dr Vojislav Šešelj-Srpska radikalna stranka - ukupno		961	10.416.000		7.812.000	66.19
Dragan Đilas-Beograd odlučuje, ljudi pobeđuju!	N1	5.26	2.138.832	5	2.031.890	17.216
	Prva	1.092	12.977.136	16,5	10.835.909	91.811
	RTS1	2.949	24.357.240	10	21.921.516	185.738
Dragan Đilas-Beograd odlučuje, ljudi pobeđuju! - Ukupno		9.301	39.473.208		34.789.315	294.766
Ivica Dačić - Socijalistička partija Srbije (SPS), Dragan Marković Palma - Jedinствена Srbija (JS)	Happy	873	10.829.760	0	10.829.760	91.759
	Pink	342	4.437.600	0	4.437.600	37.599
	Prva	168	2.313.216	6	2.174.423	18.424
	RTS1	257	1.864.440	0	1.864.440	15.797
(SPS), (JS) - Ukupno		1.64	19.445.016		19.306.223	163.579
Liberalno demokratska partija-LDP-Čedomir Jovanović	Pink	449	4.984.800	0	4.984.800	42.236
LDP-Čedomir Jovanović - Ukupno		449	4.984.800		4.984.800	42.236
Predrag Marković-Pokret obnove Kraljevine Srbije	RTS1	30	162.000	0	162	1.373
Pokret obnove Kraljevine Srbije - Ukupno		30	162.000		162	1.373
Ukupno		40.42	354.039.984		235.568.238	1.995.940

-Podaci prema zvaničnim cenovnicima (posebni cenovnici za izbornu kampanju kod RTS i TV Prva.

-Izvor podataka: Ninamedia

-Popust je procenjen na osnovu aktuelnih cenovnika za kampanju 2018 (RTS, Prva TV), odnosno popusta iz ranijih izbornih kampanja za iste TV stanice.

-Cene su obračunate sa PDV-om.

-EUR po srednjem kursu NBS na poslednji dan izborne kampanje, 1.3.2018.

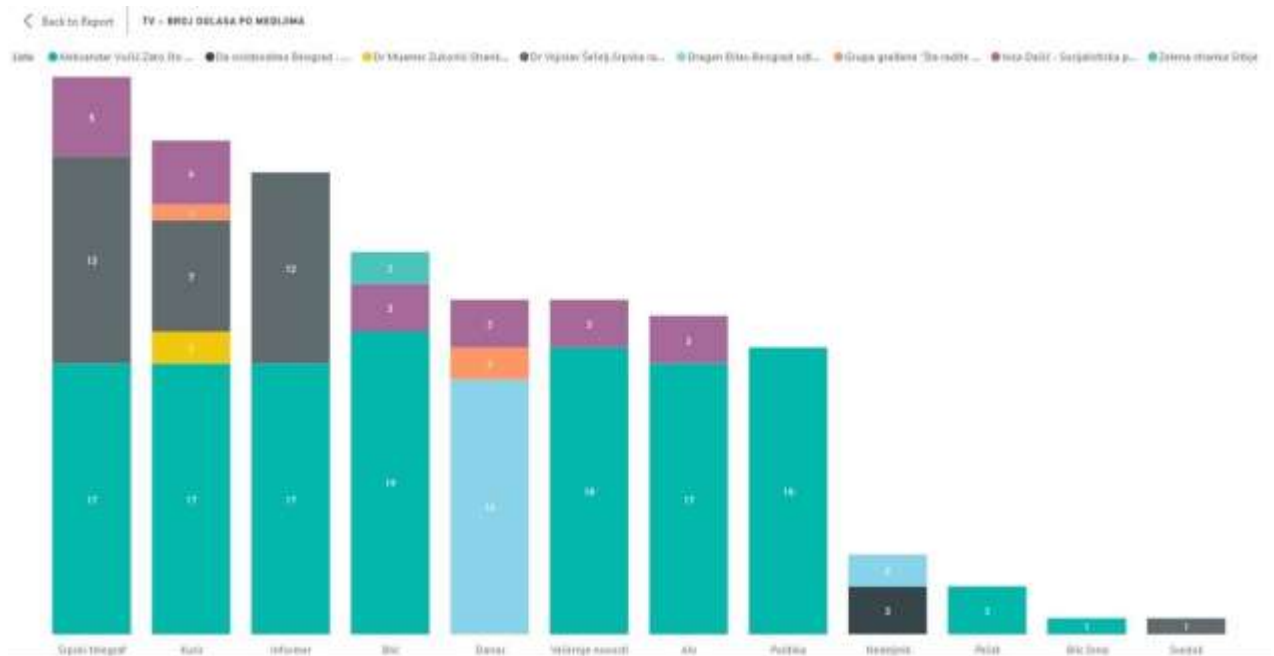
Oglašavanje štampani mediji Beograd 2018				
Lista	Medij	Ukupno	EUR	udeo %
Aleksandar Vučić-Zato što volimo Beograd!	Alo	3.378.644	28.627	
	Blic	6.582.917	55.776	
	Blic žena	238.327	2.019	
	Informer	1.851.580	15.688	
	Kurir	4.286.963	36.323	
	Pečat	287.578	2.437	
	Politika	5.077.812	43.024	
	Srpski telegraf	3.140.303	26.607	
	Večernje novosti	9.261.859	78.475	
Aleksandar Vučić-Zato što volimo Beograd! - Ukupno		34.105.984	288.976	77,29
Da oslobodimo Beograd	Nedeljnik	381.519	3.233	
Da oslobodimo Beograd - (DS), (SDS), (NOVA) (ZEP - Zeleni) - Ukupno		381.519	3.233	0,86
Dr Muamer Zukorlić-Stranka pravde i pomirenja	Kurir	272.493	2.309	

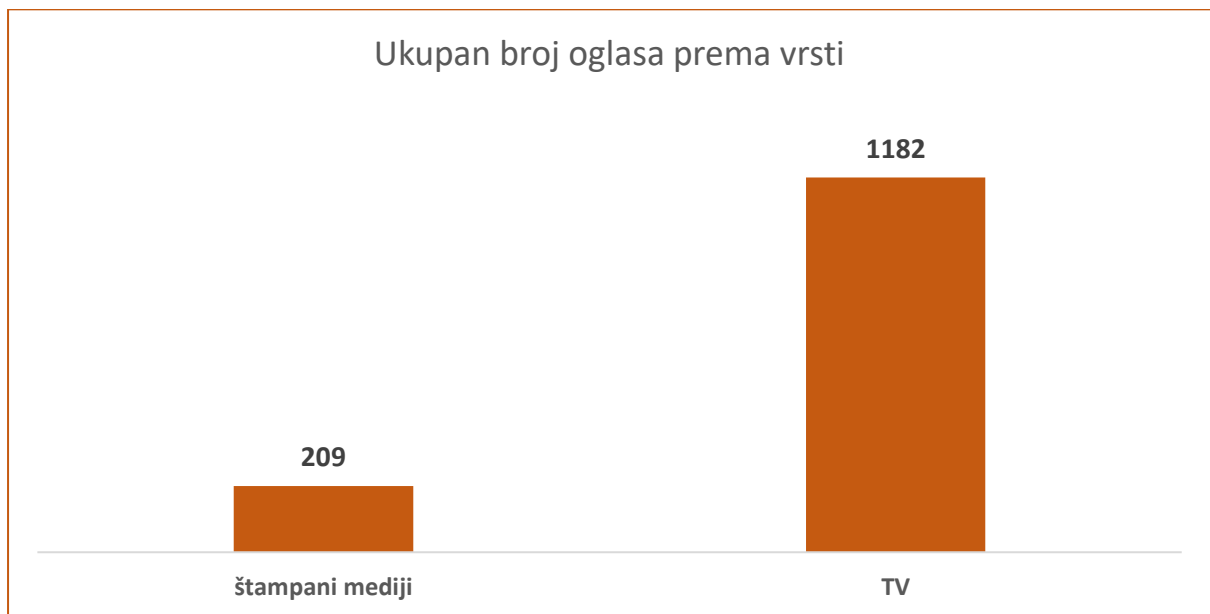
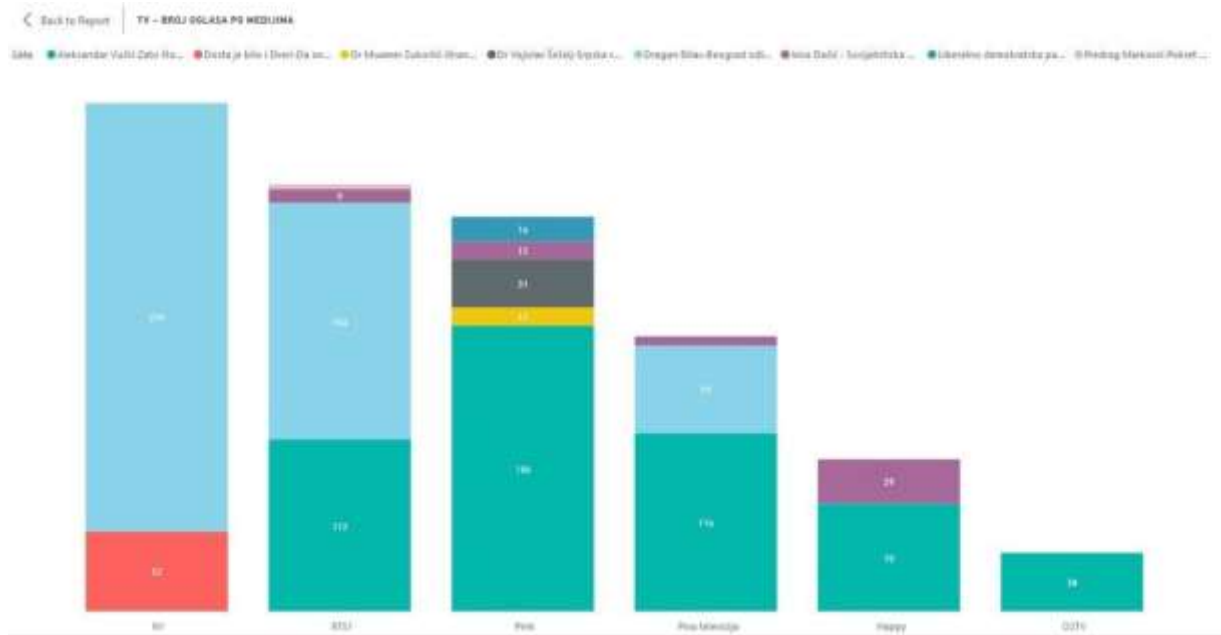
Dr Muamer Zukorlić- SPP - Ukupno		272.493	2.309	0,62
Dr Vojislav Šešelj-Srpska radikalna stranka	Informer	767.16	6.5	
	Kurir	1.070.141	9.067	
	Srpski telegraf	1.287.253	10.907	
	Svedok	43.522	369	
Dr Vojislav Šešelj-SRS - Ukupno		3.168.077	26.843	7,18
Dragan Đilas-Beograd odlučuje, ljudi pobeđuju!	Danas	569.272	4.823	
	Nedeljnik	256.288	2.171	
Dragan Đilas-Beograd odlučuje, ljudi pobeđuju! - Ukupno		825.56	6.995	1,87
Grupa građana "Šta radite bre - Marko Bastać"	Danas	286.517	2.428	
	Kurir	115.492	979	
"Šta radite bre - Marko Bastać" - Ukupno		402.009	3.406	0,91
Ivica Dačić - Socijalisticka partija Srbije (SPS), Dragan Marković Palma - Jedinstvena Srbija (JS)	Alo	468.212	3.967	
	Blic	1.038.181	8.796	
	Danas	387.624	3.284	
	Kurir	741.093	6.279	
	Srpski telegraf	1.005.221	8.517	
	Večernje novosti	998.483	8.46	
SPS - Jedinstvena Srbija (JS) - Ukupno		4.638.813	39.304	10,51
Zelena stranka Srbije	Blic	332.63	2.818	
Zelena stranka Srbije - Ukupno		332.63	2.818	
Ukupno		44.127.085	373.883	100,00

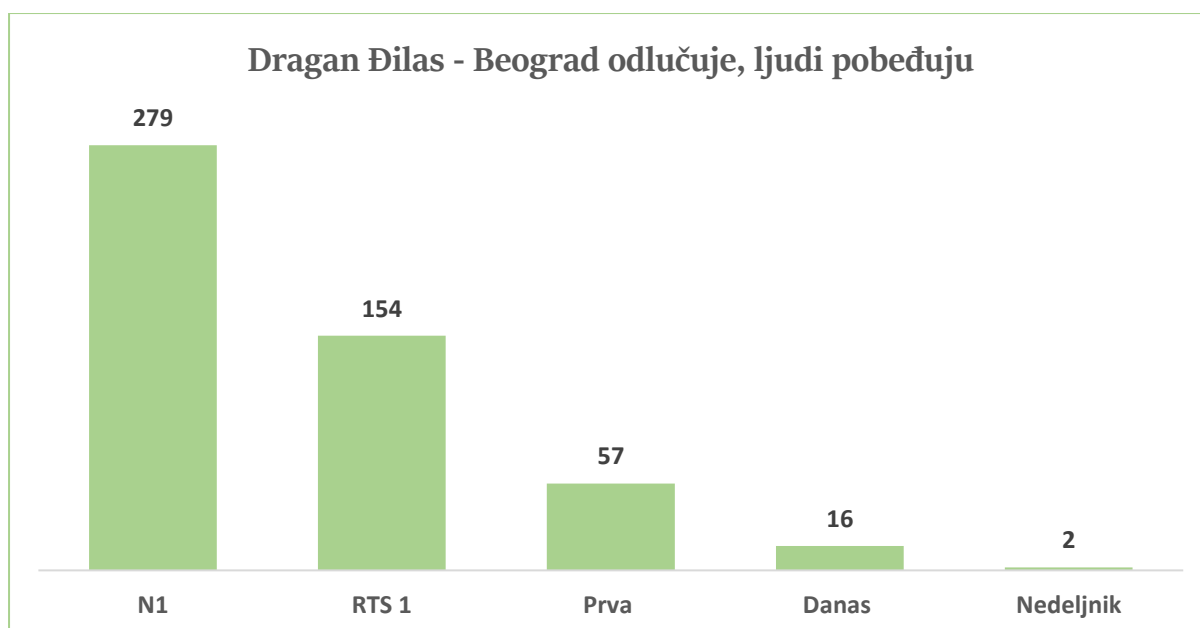
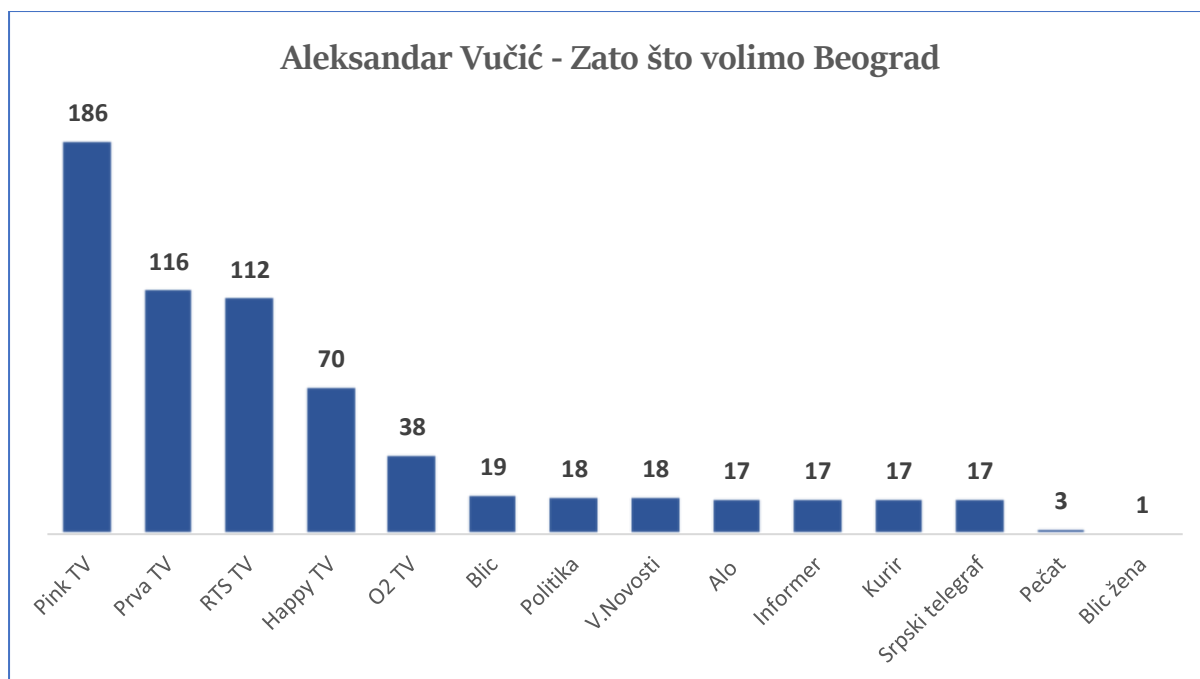
- Cene su bez popusta sa PDV, prema zvaničnim cenovnicima.

- Izvor podataka: Ninamedia

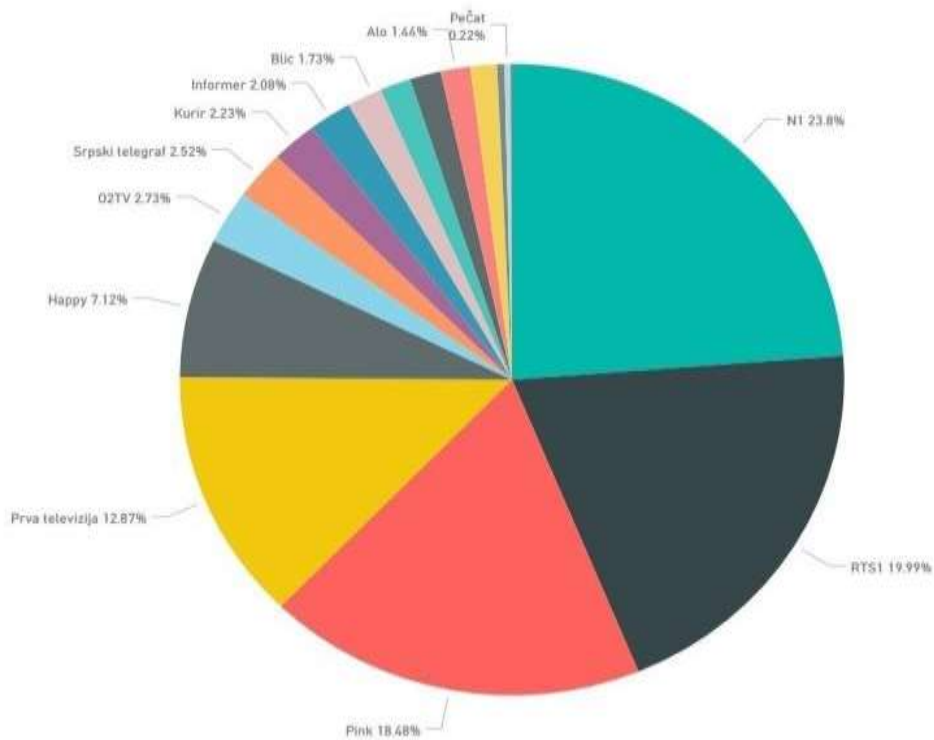
- Kurs EUR - srednji kurs NBS na poslednji dan izborne kampanje, 1.3.2018.

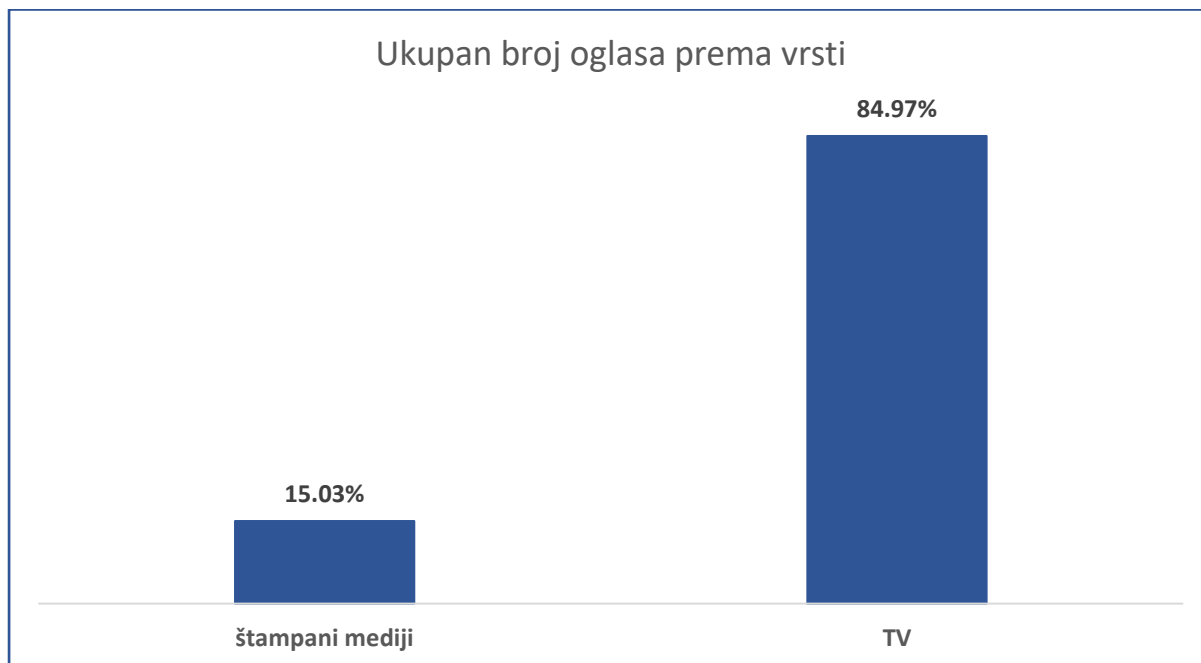

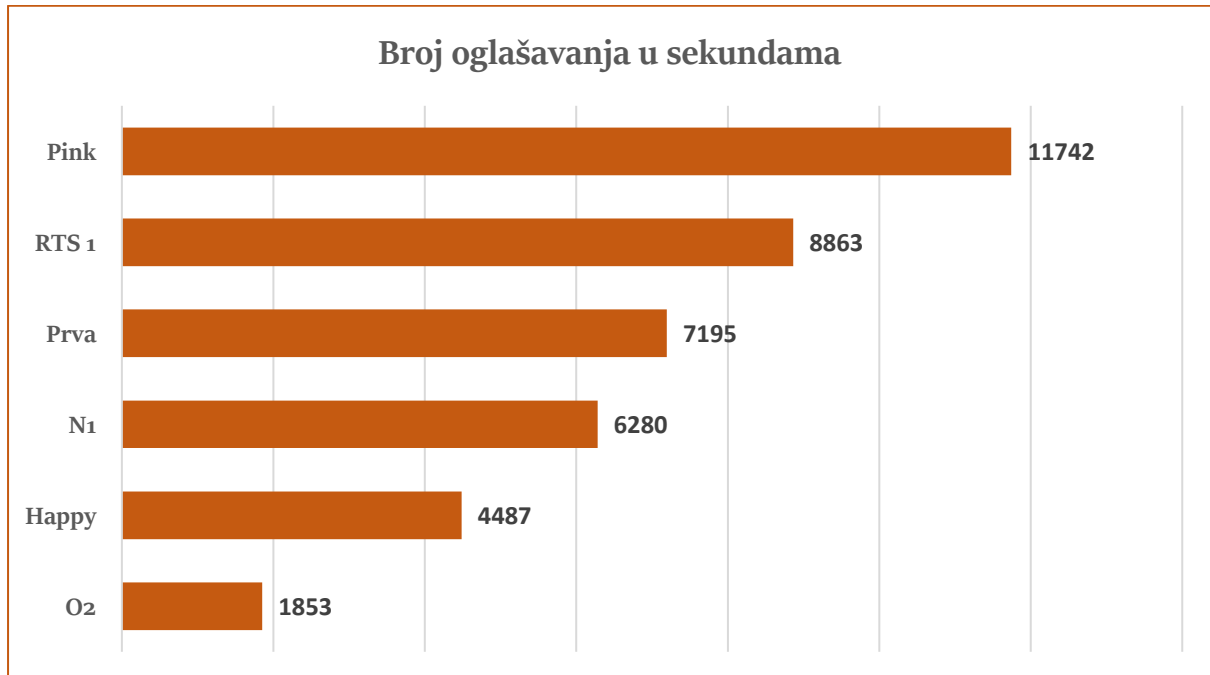

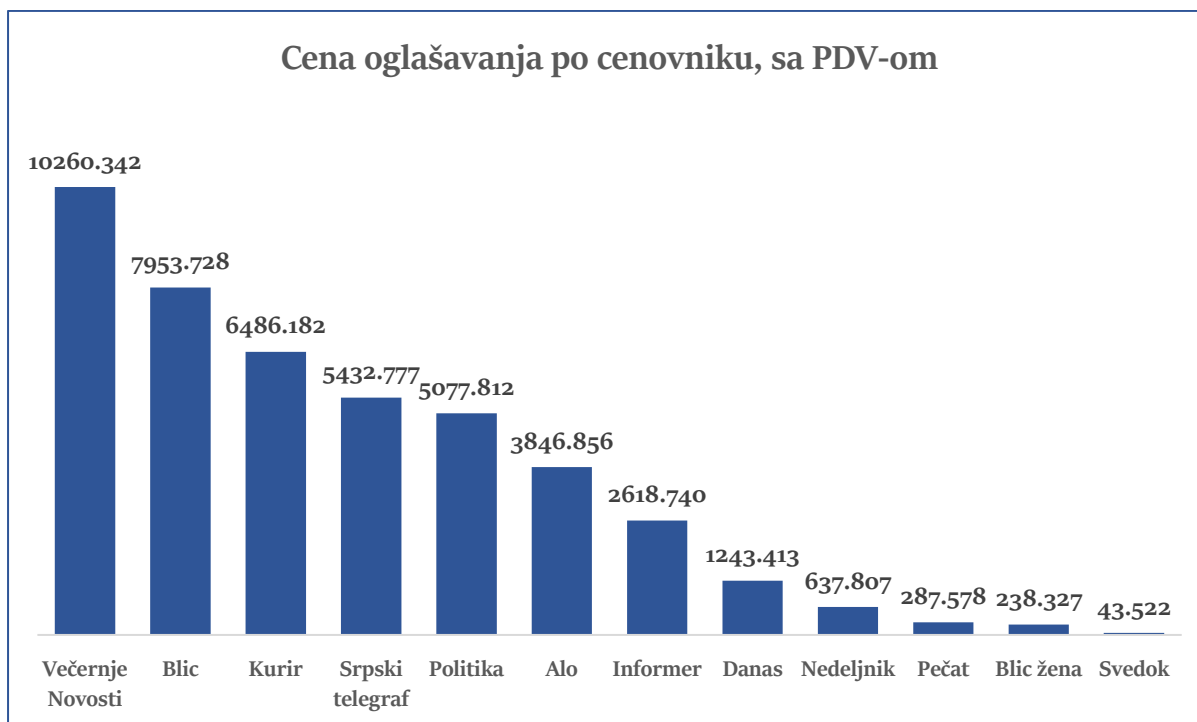
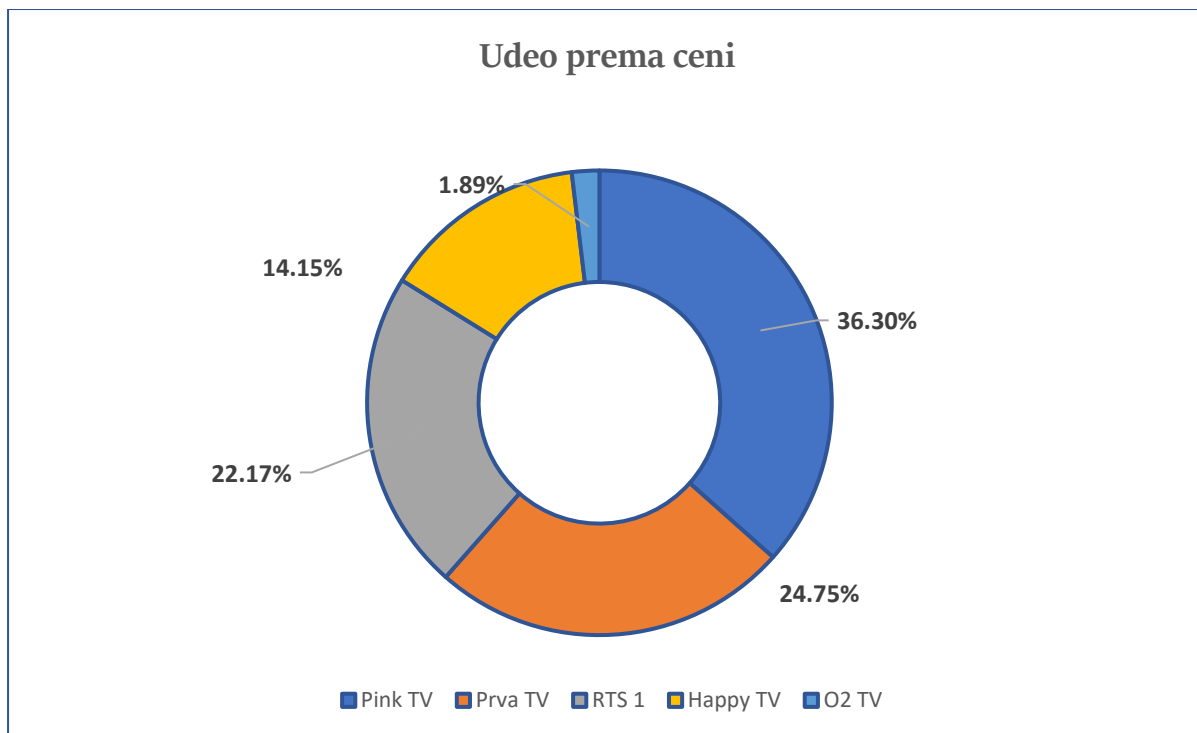
TV – BROJ OGLASA PO MEDIJIMA

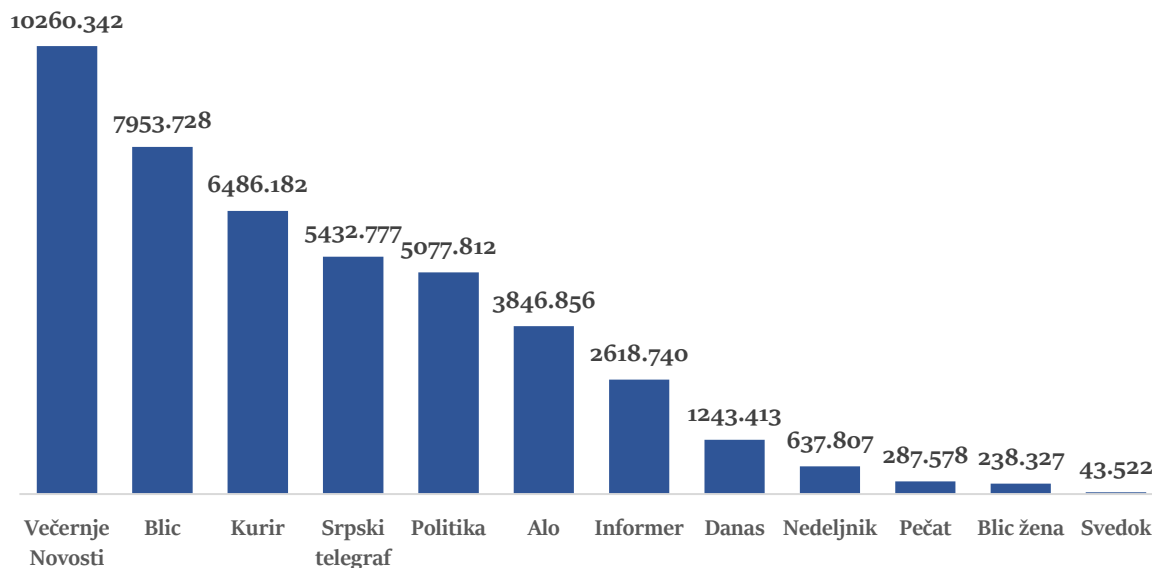
Ukupan broj oglasa prema vrsti

Cena oglašavanja po cenovniku, sa PDV-om

Lista	Ukupno po cenovniku	procena vrednosti sa popustom
Aleksandar Vučić-Zato što volimo Beograd!	275,554,464	164,509,404.00
Dragan Đilas-Beograd odlučuje, ljudi pobeđuju!	39,473,208	34,789,314.96
Ivica Dačić - Socijalistička partija Srbije (SPS), Dragan Marković Palma - Jedinstvena Srbija (JS)	19,445,016	19,306,223.04
Dr Vojislav Šešelj-Srpska radikalna stranka	10,416,000	7,812,000.00
Liberalno demokratska partija-LDP-Čedomir Jovanović	4,984,800	4,984,800.00
Dr Muamer Zukorlić-Stranka pravde i pomirenja	3,556,800	3,556,800.00
Dosta je bilo i Dveri-Da ovi odu, a da se oni ne vrate	447,696	447,696.00
Predrag Marković-Pokret obnove Kraljevine Srbije	162,000	162,000.00
Total	354,039,984	235,568,238.00

Lista	Ukupno	EUR, sa pdv-om
Aleksandar Vučić-Zato što volimo Beograd!	34,105,983	288,976
Da oslobodimo Beograd	381,519	3,233
Dr Muamer Zukorlić-Stranka pravde i pomirenja	272,493	2,309
Dr Vojislav Šešelj-Srpska radikalna stranka	3,168,076	26,843
Dragan Đilas-Beograd odlučuje, ljudi pobeđuju!	825,560	6,994
Grupa građana "Šta radite bre - Marko Bastać"	402,009	3,407
Ivica Dačić - Socijalistička partija Srbije (SPS), Dragan Marković Palma - Jedinstvena Srbija (JS)	4,638,814	39,303
Zelena stranka Srbije	332,630	2,818
Total	44,127,084	373,883

Paradoksi izbornih rezultata i nepotrebni javni izdaci

Od 24 liste, učesnice na beogradskim izborima, pet ih je osvojilo manje glasova nego što je bilo potrebno prikupiti potpisa za kandidovanje.

Naime, svi učesnici na izborima morali su da prikupe najmanje 30 potpisa po kandidatu, a mogli su podnesu listu sa najmanje 37 kandidata (trećina od ukupnog broja koji se bira - 110).

Tih pet su LDP (74 kandidata, minimum 2220 potpisa, dobili 1955 glasova), Dosta je bilo - Milorad Radulović (74/2220/1113), Republikanska stranka (38/1140/1108), Beogondola (37/1110/823) I Jedinstvena stranka pravde 37/110/385).

Još tri liste su bile blizu ove granice - morale su da prikupe između 1110 i 1170 potpisa, a osvojile su između 1.400 i 1.500 glasova - Nijedan od ponuđenih odgovora, Građanska stranka Grka Srbije i lista Muamera Zukorlića.

Lista	Broj kandidata	Min. broj potpisa	Broj glasova
Aleksandar Vučić - Zato što volimo Beograd	110	3300	366461
Dragan Đilas - Beograd odlučuje, ljudi pobeđuju!	110	3300	154147
Aleksandar Šapić - Gradonačelnik	48	1440	73425
Ivica Dačić - SPS, Dragan Marković Palma - JS	110	3300	49895
DJB - Dveri	110	3300	31682
Inicijativa Ne davimo Beograd	80	2400	28017
Dr Vojislav Šešelj - Srpska radikalna stranka	76	2280	19094
Lj. Preletačević Beli - Zato što volimo Belovgrad	37	1110	19013
Da oslobodimo Beograd - DS, SDS,NOVA i Zeleni	110	3300	18286
Dr Miloš Jovanović - Demokratska stranka Srbije	75	2250	9084
Beograd ima snage - Zavetnici	74	2220	5301
Predrag Marković - Pokret obnove Kraljevine Srbije	37	1110	4291
Grupa građana "Šta radite bre - Marko Bastać"	89	2670	3604
Zelena stranka Srbije	37	1110	3349
Ruska stranka	38	1140	3040
Zelena stranka	38	1140	2695
LDP- Čedomir Jovanović	74	2220	1955
Nijedan od ponuđenih odgovora	38	1140	1498
Građanska Stranka Grka Srbije	37	1110	1493
Dr Muamer Zukorlić - Stranka pravde i pomirenja	39	1170	1402
DJB Milorad Radulović	74	2220	1113
Republikanska stranka	38	1140	1108
Beogondola	37	1110	823
Jedinstvena stranka pravde	37	1110	385

Na izborima su članovima biračkih odbora isplaćene naknade u ukupnom iznosu od 118.420.000 dinara. Sedam lista dobilo je manje glasova nego što su imale članova biračkih odbora.

Izborna lista	Broj članova biračkih odbora	naknade din	Broj glasova na izborima	Razlika između broja glasova i broja članova b.o.
Lista oko SNS	9.281	18.562.000	366.461	357.180
SPS JS	4.014	8.028.000	49.895	45.881
DS	5.001	10.002.000	18.286	13.285
Đilas	2.368	4.736.000	154.147	151.779
Bastać	2.368	4.736.000	3.604	1.236
DJB Dveri	2.368	4.736.000	31.682	29.314
DSS	2.368	4.736.000	9.084	6.716
ZSS	2.368	4.736.000	3.349	981
ZS	2.368	4.736.000	2.695	327
Zavetnici	2.368	4.736.000	5.301	2.933
NDVBGD	2.368	4.736.000	28.017	25.649
Zukorlić	2.368	4.736.000	1.402	-966
Grčka stranka	2.368	4.736.000	1.493	-875
LDP	2.368	4.736.000	1.955	-413
SRS	2.368	4.736.000	19.094	16.726
Ruska stranka	2.368	4.736.000	3.040	672
NOPO	2.368	4.736.000	1.498	-870
DJB M.R.	2.368	4.736.000	1.113	-1.255
Romska stranka	2.368	4.736.000	385	-1.983
Republikanska	2.368	4.736.000	1.108	-1.260
Šapić	658	1.316.000	73.425	72.767
POKS			4.291	4.291
Beogondola			823	823
Beli			19.013	19.013
Ukupno	59.210	118.420.000	801.161	

Na izborima su učestvovala 24 izborne liste, od kojih 14 nije dobilo ni 1% glasova, pet je dobilo manje glasova nego što su morale prikupiti potpisa za predaju kandidature a za sedam nisu glasali ni svi njihovi kontrolori sa izbornih mesta, koji su plaćeni iz budžeta. Ovi podaci mogu biti razlog za ispitivanje validnosti

prikupljene dokumentacije za učešće na izborima, ali i razlog da se preispita sadašnji sistem plaćanja članova biračkih odbora. Za ove namene je plaćeno oko milion evra iz budžeta. Polovina tog novca (preko 58 miliona dinara) je isplaćena predstavnicima izbornih lista koje nisu imale nikakve šanse da pređu izborni

cenzus (čak ni „prirodan prag“ koji važi za manjinske liste). Čak 22,3 miliona dinara je isplaćeno predstavnicima stranaka iako su već imale svoje članove na biračkom mestu po osnovu zastupljenosti u stalnom sastavu

biračkog odbora (SNS, DS, SPS). Na osnovu zastupljenosti u prethodnom sastavu gradske skupštine, lista oko SNS je imala 3,9 puta više članova biračkih odbora od drugih lista, DS 2,1 a SPS 1,7.

(Ne)postupanje institucija

Institucije su bile pasivne. Narodna skupština nije zasedala, čak ni onda kada je po Ustavu morala, u prva dva dana marta. Nadzorni odbor nije formiran još od 2000, pa ni za ove (istina samo lokalne) izbore nije mogao da pomogne tamo gde druge institucije zataje.

Prvo redovno zasedanje Narodne skupštine na osnovu člana 106. Ustava, počinje prvog radnog dana marta svake godine. Iako je prvi radni dan u martu bio četvrtak, 1.3, prva sednica ovog zasedanja zakazana je tek za 6 mart. Pretpostavljen razlog za to jeste održavanje izbora u Beogradu, Boru, Aranđelovcu i Sevojnu i želja vlasti (u ovom slučaju, personifikovane u predsednici Skupštine) da se izbegne situacija u kojoj bi opozicioni poslanici iskoristili priliku da se direktno i besplatno obrate biračima, koristeći za to javljanja u vezi sa utvrđivanjem dnevnog reda i povredama poslovnika. Ovaj pretpostavljeni razlog čini očiglednim između ostalog i to što nije ponuđeno nikakvo obrazloženje za ovakav postupak. Kao povod za odlaganje su, na primer, mogle biti iskorišćene najniže temperature ove zime.

Makar i lažni razlog bi bio bolji od nikakavog. Ako se Ustav može kršiti prećutno na malo, sledeći put će ga biti lakše prekršiti na više.

U ovom slučaju mnogi poslanici, uključujući i neke opozicione smatraju da nije prekršen Ustav. Pri tom se najčešće iznosi stav da početak zasedanja ne mora da podrazumeva početak prve sednice, već ulazak u drugi režim rada Skupštine u celini. Iako se ovaj argument može braniti, pogotovo u situaciji kada „zasedanje“ (za razliku od sednice) nije detaljno uređeno Ustavom, Zakonom o Narodnoj skupštini ni Poslovníkom, postoje zakonske odredbe koje jasno ukazuju da bi početak redovnog zasedanja i prve sednice trebalo da se podudare. Naime, članom 13. i 14. Zakona o Narodnoj skupštini predviđeno je da se „himna Republike Srbije izvodi na početku prve sednice Narodne skupštine, na početku i završetku redovnog zasedanja Narodne skupštine“ i da se „na početku prve sednice Narodne skupštine, na početku i završetku redovnog zasedanja Narodne skupštine ... počasna jedinica Vojske Srbije raspoređuje ispred glavnog ulaza u Dom Narodne skupštine“. Himna i garda će

verovatno biti spremni kada počne sednica 6. marta, ali se svakako nisu mogle ni čuti ni videti 1. marta 2018. kada je zasedanje po slovu samog Ustava „počelo“. To odsustvo hora i garde je očit pokazatelj da je prekršena i ustavna norma.

U vezi sa tim, nije zgoreg se zato setiti zašto uopšte postoje odredbe ove vrste. U ustavnoj istoriji, vladar je sazivao i raspuštao skupštinu, uglavnom zato što mu je bila potrebno odobrenje za uvođenje novih poreza. Tako je i po prvom srpskom ustavu, koji smo nedavno obeležavali je stajalo:

„85) Skupština narodna kupi se svake godine po jedan put o Đurđevu dne u punom čislju na pozivanije Knjažeskoga ukaza, ako li bude nužno, i više puta u godini. Isto tako i otpušta se Knjažeskim ukazom.“ Pravilo iz sadašnjeg Ustava Srbije ne daje predsedniku, vladi ili bilo kom drugome sa strane pravo da određuje kada će se Skupština sastajati. Međutim, u praksi, kada postoji političko jedinstvo izvršne i zakonodavne vlasti, ove razlike se gube a Skupština gubi mogućnost da funkcioniše kao ograničenje i nadzor.

Iako nije bilo sednice u plenumu, prvih martovskih dana 2018. boje Skupštine je branio Administrativni odbor. Ovo telo se sastalo da bi odobrilo poslaniku Đukanoviću iz SNS da bude član nadzornog odbora preduzeća Yu.net international d.o.o i to na predlog „Telekoma Srbija“.

Ništa manje zanimljivo od same činjenice da su poslanici svom kolegi odobrile drugu funkciju (što je samo uvod u davanje

eventualne saglasnosti od strane Agencije za borbu protiv korupcije), jeste to što je on uopšte predložen na ovu funkciju od strane jednog formalno nezavisnog preduzeća, za koje se može pretpostaviti da ima upućenije i kvalifikovanije ljude za odbranu interesa države u specifičnim okolnostima rada firme Yunet.

Koliko daleko se može ići u [odobravanju dodatnih funkcija](#) i poslova pokazuje i slučaj jedne sudije prekršajnog suda iz Negotina – odeljenje u Kladovu. Njoj je, naime, Administrativni odbor dao saglasnost za (neplaćeni) rad u Savetu za bezbednost koji je osnovala Opština Kladovo, uprkos tome što je ona izričito navela u svom dopisu da se u predmetima u kojima postupa Opština Kladovo javlja kao stranka u postupku!

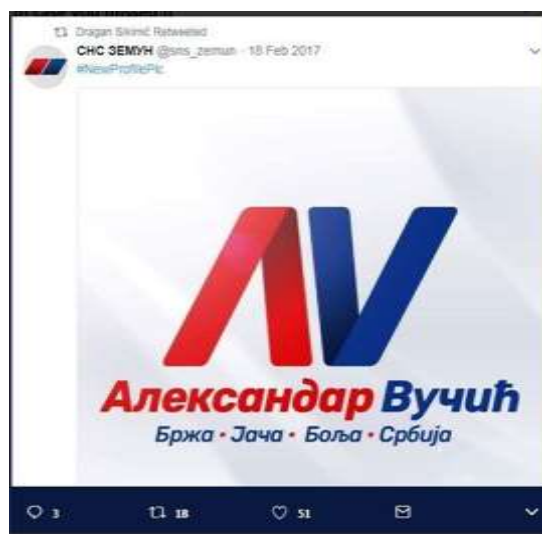
Agencija za borbu protiv korupcije se oglasila sa obaveštenjem da će pratiti oglašavanje u medijima, kao i u pogledu maksimalne vrednosti priloga. Nije se, međutim, oglasila ni u jednom od slučajeva sumnji u kršenje pravila o finansiranju kampanje ili pravila o razdvajanju javne i političke funkcije, niti je načelno upozorila na nedozvoljenost nekih pojava (npr. pokloni za birače i humanitarne aktivnosti), kao što je činila ranijih godina. Podsećamo da je Agencija u novembru objavila [izveštaj](#) koji se s pravom ne zove „izveštaj o kontroli“ već samo „izveštaj o troškovima“ predsedničke izborne kampanje iz 2017, budući da ne sadrži osvrt na sve bitne činjenice.

Agencija nije povukla svoja ranija sporna mišljenja (u pogledu mogućnosti korišćenja službenih vozila). Agencija za borbu protiv korupcije je naime u julu 2016. godine usvojila [mišljenje](https://goo.gl/bsgjEE) (<https://goo.gl/bsgjEE>) po kome ministri imaju pravo na službeno vozilo 24 sata dnevno, bez obzira da li je reč o privatnim ili službenim potrebama. Ovo mišljenje je, inače, usvojeno kao odgovor na dopis ministra Aleksandra Vulina, koji se interesovao da li može službeno vozilo da koristi za putovanja na partijske skupove "radi bezbednosti".

Transparentnost Srbija je, nakon što je saznala za postojanje ovog mišljenja uputila u aprilu 2017. godine dopis (<https://goo.gl/x6xrax>) u kome je Agenciji ukazala da je pogrešno protumačila propiste, odnosno da ministri imaju pravo na službeno vozilo 24 sata dnevno za službene potrebe, dok bez ograničenja mogu da ga koriste samo funkcioneri pobrojani u Uredbi o određivanju poslova bezbednosne zaštite određenih lica i objekata. Ministar rada nije među njima. Prema saznanjima TS, Agencija u međuvremenu nije usvojila novo mišljenje.

Povrh svega, neposredno pre izborne kampanje za direktora Agencije je izabrana osoba koja je i na sam dan izbora bila član političke stranke, pa se postavlja pitanje mogućnosti da Agencija uopšte obavi svoju kontrolnu funkciju, imajući u vidu ovlašćenja direktora nad radom čitave službe i

nepostojanje zamenika.¹² Transparentnost Srbija je pozvala Odbor Agencije da ispita podatke o mogućoj političkoj povezanosti novoizabranog direktora Agencije i da obavesti javnost o svojim nalazima. Naime, neophodno je ispitati informacije da je novoizabrani direktor Agencije za borbu protiv korupcije Dragan Sikimić, na predlog jedne političke stranke, bio član tela koje je sprovodilo predsedničke izbore na opštini Zemun 2017.

Vest o članstvu Dragana Sikimića u telu koje je sprovodilo predsedničke izbore svakako nije išla u prilog očekivanjima da Agencija nepristrasno sprovode do kraja kontrolu finansiranja predsedničke kampanje, kao i kontrolu gradskih izbora u Beogradu, zakazanih za 4. mart.

Sudeći po objavljenim podacima, Sikimić je ispunjavao formalne zakonske uslove za ovu funkciju jer Zakon o Agenciji za borbu protiv

¹²<http://www.transparentnost.org.rs/index.php/sr/aktivnosti-2/saoptenja/9690-ispitati-informacije-o->

[mogućoj-politickoj-povezanosti-direktora-agencije](#)

korupcije zabranjuje da direktor bude lice koje je član političke stranke, ali ne postavlja kao prepreku drugi oblik povezanosti sa političkim subjektima.

Transparentnost Srbija smatra da je ovo ozbiljan nedostatak Zakona. Zbog toga smo tokom pisanja novog zakona o Agenciji za borbu protiv korupcije predložili da član Odbora i direktor Agencije ne bi smeli da budu ni kandidati političkog subjekta na izborima održanim u poslednje četiri godine, kao ni članovi izborne komisije ili biračkog odbora koji su imenovani na predlog političkog subjekta u tom periodu.

Razlozi zbog kojih je ovo ograničenje potrebno isti su kao i razlozi zbog kojih se smatra neprimerenim da funkcioneri Agencije za borbu protiv korupcije budu članovi političkih stranaka – činjenica da Agencija odlučuje direktno o interesima političkih subjekata i javnih funkcionera, od kojih su mnogi politički. Očigledno je da stepen povezanosti kandidata na izornoj listi ili člana izborne komisije sa političkom strankom može biti veći nego što je kod mnogih članova partije.

U vezi sa samim postupkom izbora direktora, smatramo da bi Odbor Agencije pre svega trebalo da saopšti da li su članovima tog tela ove informacije bile poznate prilikom odlučivanja o izboru direktora, a zatim da zatraži od novog direktora da dostavi podatke na osnovu člana 32. st. 2. Zakona. Naime, ukoliko bi se utvrdilo da je zbog angažovanja na predlog političke stranke direktor u sukobu interesa kada odlučuje o pitanjima koja se tiču

te političke stranke ili njenih funkcionera to bi značilo da je značajan deo rada Agencije blokirano. Zbog toga je Odbor Agencije trebalo da ove okolnosti ispita i pre nego što izabrani direktor preuzme dužnost.

Regulatorno telo za elektronske medije se oglašavalo, ali selektivno. Ni u jednom slučaju Regulator nije saopštio ništa što bi se odnosilo na ispitivanje povreda pravila, čak ni u slučajevima očiglednog kršenja Zakona (npr. pojavljivanje kandidata u zabavnom programu). Na sajtu nema podataka o razmatranju ni jedne prijave protiv elektronskih medija. Jedino vidljivo čime se REM bavio jeste odlučivanje o usklađenosti tri predizborna spota sa pojedinim odredbama Zakona o oglašavanju (uporedno oglašavanje, korišćenje identiteta drugog lica bez prethodnog odobrenja)

Odluka REM da zabrani predizborni spot SNS za gradske izbore najverovatnije jeste u skladu sa Zakonom o oglašavanju. Tamo se zaista kaže da oglasna poruka može da sadrži „lično dobro na osnovu kojeg se može utvrditi identitet lica“ jedino ako postoji prethodni pristanak. Jasno je da prethodni pristanak predvodnika dve opozicione liste (Đilas i Šapić) nije postojao da se nađu na spotu SNS. Međutim, nije jasno na osnovu čega je Regulatorno telo za elektronske medije tako nešto utvrdilo. (<https://goo.gl/VNRy5F>).

Naime, u odluci koja je objavljena na sajtu ovog tela nema ni traga o tome da je sproveden nekakav postupak u kojem bi se utvrđivalo da li postoji prethodno data

saglasnost. REM bi, pre nego što zabrani emitovanje morao da od SNS zatraži dokaz da su se Đilas i Šapić saglasili sa objavljivanjem njihovih fotografija, ili da takve potvrde dobije direktno od ove dvojice.

Odluka je zanimljiva zbog činjenice da REM očigledno već godinama ne vrši nadzor medijskih sadržaja, kad god to može škoditi interesima vlasti (npr. neobjavljivanje izveštaja o monitoringu 2016, "izveštaj" iz 2017. u kojem nema podataka koji su objavljivi od formiranja ove institucije, nepostupanje po predstavkama, kršenje sopstvenog Pravilnika...). Zato je svaka situacija kada REM donese neku „politički osetljivu“ odluku, pa makar ona bila u skladu sa zakonom, signal da takva odluka na neki način odgovara onima koji imaju političku moć. Konkretno, taj interes bi se mogao ogledati u nalaženju dokaza da postoji nezavisni nadzor izborne kampanje. Iz istog razloga problematično je i postupanje RTS. Ako je javni servis imao dileme u pogledu dozvoljenosti spota, trebalo je da ih raščisti pre prvog emitovanja. Ovako je poruka upućena na nedopušteni način već nepovratno dospela do birača, a pri tom je dobila i dodatnu "reklamu" zbog zabrane.

Da verovatno nije u pitanju "sticaj okolnosti" već unapred osmišljen plan, pokazalo se po tome što zabranjeni spot više nije emitovan. U međuvremenu su predstavnici vladajuće stranke saopštili da će "poštovati odluku" REM, a oba opoziciona kandidata, čije interese štite Zakon o oglašavanju i REM su se javno saglasila da se sporni spot emituje!

Kad je reč o primeni pravila o oglašavanju, REM je odluku po istom osnovu (pominjanje drugog lica bez pristanka) doneo i u kampanji 2017, kada je zabranjen spot kandidata Jeremića zbog poruke "Vuk a ne Vučić". Zbog već uspostavljene prakse u tom slučaju bilo je očigledno da i sadašnji spot SNS ne može biti u skladu sa pravilima. Kao što smo ukazali (<https://goo.gl/KJvubj>) povodom jedne druge zabrane prošle godine, primena (opšteg) Zakona o oglašavanju na izborne spotove može dovesti do apsurdnih posledica.

Pored toga, REM i dalje primenjuje selektivno ta apsurdna pravila iz Zakona o oglašavanju. Na primer, nema traga da je ikada ispitivano da li u predizbornom marketingu ima "obmanjujućeg oglašavanja", koje je zabranjeno članom 11 istog tog zakona. Naravno, sve nas ovo podseća da u Srbiji postoji ne samo problem urušenih institucija koje samo u odabranim slučajevima primenjuju zakone, već i problem nepotpunih, neprimerenih i nedoslednih zakonskih rešenja.

Još je neobičniji slučaj [pisma Olivera Zekić RTS-u](#), koje je ova članica Saveta REM uputila svim medijima u doba izborne tišine. Nesporno je da REM treba da razmotri da li su sve liste bile predstavljene na jednak način na RTS-u i u drugim elektronskim medijima, i to ne samo po predstavkama građana, nego i samostalno. Očigledno je da REM to nije činila tokom ove kampanje u brojnim prilikama kada su za to postojali očigledni razlozi. Takođe je nesporno da Olivera Zekić kao

građanka može sa svog privatnog mejla da upućuje pisma kome god želi.

Međutim, ona sasvim sigurno nema pravo da u službenom kapacitetu, kao članica REM, i sa službene mejl adrese, piše bilo kakve dopise RTS-u koji je predmet nadzora REM, a pogotovo ne o predmetu o kojem REM još nije doneo odluku, kao što je ovde slučaj, sudeći po informacijama iz njenog pisma. Na taj način, ona je zloupotrebila svoju funkciju, to jest, prekoračila je ovlašćenja kojima raspolaže po osnovu članstva u Savetu REM, kako bi donela korist jednoj izbornoj listi na beogradskim izborima (to jest, kako bi, sudeći po argumentima koje iznosi ispravila nepravdu nanetu toj izbornoj listi).

Pored toga, ona je podstakla medije da naruše izbornu tišinu, jedno od pravila koje uprave institucija čiji je funkcioner, treba da kontroliše.

Ni ovaj put se pred izbore **nisu oglašavali javni tužioci**, sa pozivom građanima da prijave krivično delo, iako ni sada nije manjkalo sumnji na kupovinu glasova,

ilegalno finansiranje i zloupotrebe javnih resursa. Usled toga, Srbija ponovo nije napravila napredak u rasvetljavanju eventualno učinjenih krivičnih dela ove vrste i pored toga što je proaktivnost u borbi protiv korupcije definisana kao jedan od prioriteta u svim antikorupcijskim strateškim dokumentima, a već dve godine je na snazi i Zakon o zaštiti uzbunjivača, čiji je proklamovani cilj donošenja bilo upravo otkrivanje većeg broja slučajeva korupcije.

Tako su javni tužioci propustili još jednu dobru priliku da budu prepoznati kao zastupnici interesa građana koji preduzimaju mere bez obzira na „političku osetljivost“ slučaja o kojem se radi. Popravljanje utiska o nezavisnosti rada tužilaštva je upravo u ovom trenutku od velikog značaja za tu instituciju, s obzirom na predstojeće izmene Ustava Republike Srbije i prve predloge koji dolaze iz izvršne vlasti, a koji bi kao efekat imali umanjenje postojećeg nivoa samostalnosti tela koje treba da štiti tužioce od uticaja politike – Državnog veća tužilaca.¹³

¹³<http://www.dvt.jt.rs/wp-content/uploads/2018/02/misljenje-u-vezi-ustava-radni-tekst-i-amandmani.pdf>

Transparentnost Srbija
Transparency Serbia

Адреса: Палмотићева 31

11000 Београд, Србија

Телефон 381 11 303 38 27

e-mail: ts@transparentnost.rs

www.facebook.com/Transparentnost.Srbija

twitter.com/transparencyser

www.transparentnost.org.rs